

Riksdagens protokoll

2012/13:119

Måndagen den 10 juni

Kl. 11.00 – 14.59

Protokoll
2012/13:119

---

1 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Talmannen meddelade att *Anna Wallén* (S) skulle återta sin plats i riksdagen från och med den 11 juni, varigenom uppdraget som ersättare skulle upphöra för *Annika Duån* (S).

2 § Meddelande om frågestund

Talmannen meddelade att vid frågestunden *torsdagen den 13 juni kl. 14.00* skulle följande statsråd närvara:

Socialminister *Göran Hägglund* (KD), statsrådet *Tobias Billström* (M), statsrådet *Peter Norman* (M), arbetsmarknadsminister *Hillevi Engström* (M) och statsrådet *Maria Arnholtz* (FP).

3 § Anmälan om protokollsutdrag från utskott

Talmannen anmälde att ett utdrag ur prot. 2012/13:36 för tisdagen den 4 juni i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag inkommit från trafikutskottet.

4 § Anmälan om uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden

Talmannen anmälde att uppteckningar från EU-nämndens sammanträde tisdagen den 21 maj inkommit.

5 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2012/13:454

Till riksdagen

Interpellation 2012/13:454 Vattenfalls planer på förlängda drifttider för kärnkraftverk

av Kent Persson (V)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 25 juni 2013.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 4 juni 2013

Finansdepartementet

Peter Norman (M)

Enligt uppdrag

Rikard Jermsten

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2012/13:459

Till riksdagen

Interpellation 2012/13:459 Ordning och reda i it-politiken

av Monica Green (S)

Interpellationen kommer att besvaras onsdagen den 19 juni 2013.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.

Stockholm den 31 maj 2013

Näringsdepartementet

Anna-Karin Hatt (C)

Enligt uppdrag

Christina Nyström

Tf. expeditiionschef

Interpellation 2012/13:465

Till riksdagen

Interpellation 2012/13:465 Utredningsgaranti

av Lars Johansson (S)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 24 juni 2013.

Skälet till dröjsmålet är bl.a. tjänsteresa.

Stockholm den 3 juni 2013

Justitiedepartementet

Beatrice Ask

Interpellation 2012/13:480

Till riksdagen

Interpellation 2012/13:480 Premiépensionssystemet

av Eva-Lena Jansson (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 25 juni 2013.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.
Stockholm den 4 juni 2013
Finansdepartementet
Peter Norman (M)
Enligt uppdrag
Rikard Jermsten
Expeditions- och rättschef

Prot. 2012/13:119
10 juni

---

6 § Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen 2012

Föredrogs
utrikesutskottets betänkande 2012/13:UU10
Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen 2012 (skr.
2012/13:80).

*Berättelse om
verksamheten i
Europeiska
unionen 2012*

Anf. 1 TOMMY WAIDELICH (S):

Herr talman! Riksdagen ska nu behandla regeringens skrivelse angående verksamheten i EU 2012. Skrivelsen täcker hela EU:s verksamhet. Jag kommer däremot att koncentrera mig på EU:s utrikespolitik. Andra S-ledamöter kommer senare i debatten att ta upp frågor om alltifrån biståndspolitik, hbt och löntagarnas rättigheter till energipolitik.

Regeringen framhåller i skrivelsen att utvidgningen är en av EU-samarbetets största framgångar och att den har medverkat till att stärka Europas säkerhet, ekonomiska utveckling och stabilitet. Vi socialdemokrater delar denna bedömning. Det var under det svenska ordförandeskapet 2001 som den socialdemokratiska regeringen lyckades övertyga övriga regeringar om att genomföra den stora utvidgning som nu har blivit verklighet.

Det är strategiskt viktigt för EU som helhet att utvidgningen fortsätter, inte minst när det gäller unionens kapacitet att bemöta globala utmaningar. Sverige har under året strävat efter att utvidgningens principer ska bevaras och unionens åtaganden fullföljas. Vi ser nu hur förberedelserna fortskrider inför Kroatiens inträde, som förväntas äga rum den 1 juli i år. Det välkomnar jag.

Vi har fått i gång förhandlingarna om medlemskap med Turkiet igen. De gick i stå för ett tag sedan. Men den turkiska regeringens och den turkiska polisens hantering av demonstrationerna i Istanbul och andra städer i Turkiet visar att landet har lång väg kvar mot demokrati och slutligen medlemskap. Här finns en hel del övrigt att önska, men förhandlingarna fortskrider som sagt.

Det finns också en hel del övrigt att önska när det gäller förhållanden inom EU. Det är lätt att peka fingrar åt andra som finns utanför, men vi har också egna problem inom EU. Vi har en regering i Ungern som inskränker demokratiska rättigheter. Vi har fortfarande en diskriminering av minoriteter, av hbt-personer och av romer som pågår inom EU. Detta är något som EU måste fortsätta att diskutera och ta itu med. Jag förutsätter att detta kommer att komma tillbaka i debatten i dag.

EU:s arbete för att främja demokrati och utveckling i de regioner som gränsar till vår union är också mycket viktigt. Jag kommer framför allt att tänka på det södra grannskapet. Vi ser att kampen för demokrati, värdig-

het och mänskliga rättigheter alltjämt pågår i Nordafrika och delar av Mellanöstern. Dess värre finns flera exempel där EU:s politik gentemot länderna i Nordafrika och Mellanöstern har varit kontraproduktiv. USA och många EU-länder höll länge arabvärldens diktatorer under armarna i utbyte mot stabilitet och olje- och gasleveranser samt hjälp med att stoppa flyktingströmmar.

Medelhavet är Europas Rio Grande. Det är det vatten som skiljer européernas välstånd från nordafrikanernas fattigdom, arbetslöshet och brist på framtidshopp. I detta vatten drunknar människor, desperata av fattigdom, när de i undermåliga båtar försöker nå en bättre framtid. Många gånger har vi socialdemokrater påtalat de utsiktslösa försöken att genom fler patrullbåtar, flygövervakning och högre staket stänga ute dessa människor i deras desperata jakt på en framtid. Den enda långsiktiga lösningen är att EU ändrar sin politik och låter dessa länder i Nordafrika få möjlighet till ekonomisk utveckling. På så sätt kan de enorma klyftorna utjämnas.

Exportstöd till europeiska jordbruksprodukter hindrar afrikanska bönder från att sälja sina produkter. Importrestriktioner och tullavgifter hindrar en handel som skulle kunna vara till ömsesidig nytta för både Europa och norra Afrika. Ökad frihandel skulle här stärka demokratin, ge ökat framtidshopp och kunna utjämna de klyftor som vi ser och som skapar det som vi kallar Medelhavet för – Europas Rio Grande.

Jag går nu över till att tala om Mellanöstern. Palestinier och israeler är hårt drabbade av många decenniers konflikt. I konfliktens spår ligger raserade möjligheter till utveckling och krossade fredsinitiativ. Både israeler och palestinier har rätt till frihet, utveckling och säkerhet. Alla parter måste avstå från våld och möjliggöra fredsförhandlingar. Utbyggnaden av illegala bosättningar på ockuperad mark är ett stort hinder på vägen mot varaktig fred. Sverige måste därför markera kraftfullt att dessa bosättningar, som strider mot folkrätten, får konsekvenser.

Vi är positiva till att EU har ett handelsavtal med Israel. Men det måste göras tydligt att produkter från bosättningarna inte är produkter från Israel. De ska alltså inte omfattas av avtalets förmåner. Därför kräver vi socialdemokrater att Sverige inför ursprungsmärkning av varor från bosättningarna, och vi vill att Sverige agerar för att fler EU-länder gör likadant. Vi menar också att EU bör ta fram mekanismer för att stoppa finansiella transaktioner till bosättarna för att markera mot och försvåra bosättningspolitiken.

Till utrikes- och säkerhetspolitiken hör också ett försvarsmaterielsamarbete inom EU. Det är viktigt att Sverige säkerställer svenska säkerhetsintressen i detta samarbete och värnar den svenska försvarsindustrin i EU. Svensk försvarsindustri är en förutsättning för att Sverige ska kunna bibehålla sin militära alliansfrihet.

Jag har nu berört frågan om EU:s utrikespolitik och säkerhetspolitik. EU kan bli en global viktig aktör, men då gäller det att leva upp till de stolta deklARATIONERNA om fred, demokrati och mänskliga rättigheter såväl på hemmaplan som i partnerskap med andra aktörer i Nordafrika, Mellanöstern och andra viktiga regioner.

Med det yrkar jag bifall till reservationerna 8 och 11.

Anf. 2 BODIL CEBALLOS (MP):

Herr talman! Vårt södra grannskap är en ständigt återkommande fråga. I dag är det lika aktuellt som förra året och som året dessförinnan, då den arabiska våren började. Nu är turen kommen till Turkiet, som vi alla vet, där den till synes maktfullkomliga premiärministern Erdoğan enligt dagens rubriker i Svenska Dagbladet sätter landet i brand.

Protesterna har nu pågått i elva dagar, och Erdoğan varnar demonstranterna för ännu hårdare tag. Hittills har tre demonstranter dödats och ca 4 000 skadats. Det som från början var en fredlig protest mot planerna på att förvandla ett av stadens få gröna torg till ett nytt köpcentrum har i takt med polisens allt hårdare metoder lett till allmänna protester riktade mot den alltmer maktfullkomliga och arroganta attityd som premiärminister Erdoğan visar.

Som vanligt är det ungdomarna som går i bräschen för protesterna. Det är också ungdomarna som är arvtagare till det vi äldre lämnar efter oss. Det är uppenbart så att vi äldre också måste lyssna. Det gäller här, i andra EU-länder och i kandidatlandet Turkiet. Att vara äldre innebär inte med automatik att vara klokare.

Det vi ser i dag i Turkiet är tyvärr en färd mot ett alltmer auktoritärt styre, ett styre som inte på något sätt vill lyssna in framtiden, det vill säga ungdomarna. Det är ett styre som tror att man med skrämstaktik kan få ungdomar att göra som man vill genom att skrämmas med löften om hårdare tag.

Historien har visat oss att den tiden är förbi. Det är konstigt att Erdoğan inte tar lärdom av vad som har hänt i övriga länder kring Medelhavet och inser att det som nu händer inte handlar om terroristbekämpning utan om protester både mot en utbyggnad av torget och mot ett styre som alltför mycket lägger sig i hur människor lever sin vardag. Terroristbekämpning är för övrigt det Bashar Al-Assad också hävdar att han ägnar sig åt, men det är knappast vad Erdoğan anser när det gäller Syrien.

Herr talman! Sverige och Turkiet har goda relationer. Men det innebär inte att vi ska vara tysta då vi ser att mänskliga rättigheter kränks, då vi ser att mötesfrihet möts med övervåld från myndigheternas sida eller då vi ser att pressfriheten kränks. Turkiet är det land som har flest fängslade journalister i dag.

Jag vet inte om utrikesminister Carl Bildt har agerat i frågan och talat med premiärminister Erdoğan eller ej – det händer ju mycket på UD som aldrig når oss i utrikesutskottet. Men om det inte är så är det nog dags att han faktiskt gör något nu. Det är inte acceptabelt att ett kandidatland betar sig på det sätt som är fallet i Turkiet, och det bör utrikesministern också tydligt uttala.

Herr talman! Utvecklingen i Syrien är katastrofartad. Någon lösning verkar inte finnas vid horisonten. Inte heller i de länder där den arabiska våren ledde till regimskiften går utvecklingen på räls. Omvandlingen från diktatur till demokrati har hittills kommit att präglas av många problem och bakslag. Frågan är hur EU kan bidra på bästa sätt för att nå en hållbar stabilitet med grund i demokrati och mänskliga rättigheter i regionen i framtiden.

Det finns många exempel på att EU:s politik för länderna i Nordafrika och Mellanöstern varit kontraproduktiv, precis som Tommy Waide-lich sade tidigare. Inte minst höll många EU-länder länge arabvärldens

diktatorer under armarna i utbyte mot stabilitet samt olje- och gasleveranser och mot löften om att stoppa flyktingarna och hjälp att återta dem som lyckats ta sig förbi alla hinder på vägen och som EU skickar tillbaka samma väg som de kom.

Men vi får inte låta kortsiktiga intressen av stabilitet och ekonomisk vinning överskugga det långsiktiga intresset att stå fast vid våra värderingar och därmed också människors rättmätiga krav på demokrati och mänskliga rättigheter.

I Medelhavet och på Atlanten drunknar tusentals människor varje år på flykt från krig och fattigdom, när de i skrangliga båtar försöker nå den europeiska kusten. Det går inte att genom fler patrullbåtar, flygövervakning och högre staket stänga ute människor i deras desperata jakt på en framtid för sig och sina barn.

En ny grannskapspolitik måste bygga på stöd att förebygga konflikter, hjälp att utveckla länderna ekonomiskt och minskad fattigdom. EU bör bland annat reformera jordbrukspolitiken och underlätta handel och kontakter mellan människor, förutom att arbeta med att stärka den demokratiska uppbyggnaden och respekten för de mänskliga rättigheterna.

Jag instämmer i mycket av det som Tommy Waidelich sade om Mellanöstern. I den frågan har vi tre olika reservationer från de rödgröna sida, men väldigt mycket överensstämmer i alla fall.

Herr talman! Ibland får vi också goda nyheter från EU-parlamentet, vilket visar att goda kunskaper i kombination med hårt arbete i parlamentet lönar sig. Klockan halv fyra på morgonen torsdagen den 30 maj avslutades förhandlingarna mellan rådet och parlamentet om EU:s framtida fiskeripolitik. Gröna Gruppens och Miljöpartiets Isabella Lövin lyckades säkra stöd för flera gröna krav.

Det är bland annat att de fiskare som fiskar med skonsammast metoder och som bidrar mest till ekonomin i kustsamhällen ska få företräde när fiskekvoter fördelas. Dessutom säkras det nu i lag att EU-fartyg bara ska få tillgång till överskott av fisk genom fiskeriatvial med länder i till exempel Afrika och Stilla Havet.

Det kommer nu att finnas ett mål om att bygga upp fiskbestånden över hållbara nivåer. Det blir inte lika snabbt som de gröna ville, men det är ändå ett framsteg i förhållande till ministerrådets tidigare oambitiösa förslag.

Vi ser överenskommelsen med rådet som en stor förbättring jämfört med dagens fiskeripolitik, eftersom det kommer att finnas krav på att ministrarna ska följa vetenskapliga råd när de fastställer kvoter.

Men självklart finns det också luckor i den nya lagen. Det blir fortfarande möjligt att i vissa fall fortsätta att dumpa upp till 5 procent av den fisk som fångas. Det är absurt i sig. Men ett viktigt framsteg är att det i vissa havsområden är möjligt att inrätta ett totalt förbud mot utkast, och det hoppas vi att åtminstone regeringarna runt Östersjön kommer att göra.

Herr talman! Den 17 maj var det den internationella dagen mot homofobi. Hbtq-personer utsätts i Europa fortfarande för våld, fördomar och diskriminering på grund av andras föreställningar om sexuell läggning och könsidentitet. Det bekräftas i en rapport som EU:s byrå för grundläggande rättigheter publicerade nyligen.

Det är uppenbart så att mer måste göras för att alla EU-medborgares mänskliga rättigheter ska respekteras och skyddas. Då handlar det inte bara om mötes- och yttrandefrihet. Samkönade par och deras barn möter också problem när det gäller den fria rörligheten inom EU, och den psykosociala ohälsan bland hbtq-personer är många gånger alarmerande.

EU-rapporten visar att 26 procent av de tillfrågade hbt-personerna de senaste fem åren har upplevt våld. Siffran för transpersoner är ännu högre: 34 procent. Åtta av tio hbt-personer som utsatts för våld har av olika anledningar valt att inte rapportera brottet till polisen. 65 procent av de intervjuade uppger att de inte offentligt vågar hålla sin partner i handen av rädsla för omgivningens fördomar och förtryck.

Det är bra att rapporten har kommit. Den sätter ljuset på att mer måste göras. Arbetet för lika rättigheter och möjligheter för alla EU-medborgare inklusive hbtq-personer måste stärkas. Det är viktigt att också ställa krav på att nya medlemsländer i EU ska förhålla sig till hbtq-frågor och verka för att hbtq-rättigheter är inkluderade i de villkor som handlar om mänskliga rättigheter för nya medlemsländer. Vi bör också aktivt inom EU stärka hbtq-rättigheter i både medlemsländer och de länder som söker medlemskap.

Den svenska regeringen är förvisso inte det stora problemet i det här sammanhanget, men mer kan göras även från svenskt håll, inte minst med tanke på att rapporter visar att hbtq-personer även i Sverige fortfarande utsätts för våld och hot om våld, fördomar och diskriminering. Hbtq-personer har också signifikant sämre hälsa och hög självmordsstatistik. I synnerhet gäller det transpersoner. Vad som sker i Sverige har regeringen i allra högsta grad stor möjlighet att påverka och prioritera.

Det kommer att krävas hårt arbete för att få EU på rätt kurs i den här frågan, med tanke på det motstånd som finns i vissa EU-länder. Men kommissionen kan spela en avgörande roll för att driva på arbetet på EU-nivå och för att stödja medlemsstaterna i deras arbete. Det handlar mycket om politiskt ledarskap för att bekämpa fördomar och förbättra livet för miljoner EU-medborgare.

Jag vill avsluta med att säga att vi självklart står bakom alla våra reservationer men att jag yrkar bifall bara till reservationerna 2 och 8.

Anf. 3 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr talman! När jag stod i denna talarstol och debatterade verksamheten i EU för 2011 påtalade jag att det för mig var övertydligt att EU med mycket raska steg var på väg att federaliseras. Jag ska dock erkänna att det inte alltid har varit alldeles enkelt att varna för något som låter så abstrakt, konstigt och konspiratoriskt som att en klick icke folkvalda tjänstemän med benämningen EU-kommissionen skulle styra Sverige och Europa bort från det folkliga inflytande som annars kännetecknar demokratin.

Sedan förra året har det inte bara blivit normalt för EU-företrädare att offentligt med självförtroende tala om det överstatliga och federala Europa där svensk inrikespolitik i en mycket omfattande grad ska styras från Bryssel, utan vi har även under våren fått höra från EU-kommissionens ordförande att detta ska bli verklighet inom bara några få år. Det är faktiskt snabbare än vad till och med jag som den mest inbitna EU-skeptiker tidigare har uppskattat. Det riktigt hemska med detta är att

det inte bara är rent nonsens och struntprat som utan vidare går att vifta bort, utan kommissionen tillsammans med den svenska riksdagen och övriga EU-länder flyttar genom så kallade delegerade akter, rekommendationer och mängder av rådsslutsatser i ett rasande tempo kontinuerligt fram positionerna mot det federala och det överstatliga Europa – något som EU-kommissionen längtar så mycket efter.

Faktum är att det i näst intill varje EU-beslut som fattas i riksdagen och i EU-nämnden, nästan oavsett beslutets karaktär, finns en eller flera meningar och ibland hela stycken eller paragrafer som stakar ut fortsättningen. Låt mig påminna om att det var just dessa oskyldiga rader, stycken och paragrafer som ledde fram till den så kallade tvåpacken, sexpacken, europakten, bankunionen, ESM, Europa 2020 och finanspakten, bara för att nämna några av de överenskommelser som alla överför eller som tydligt förbereder för att överföra stora maktområden till EU i syfte att skapa denna jättelika ekonomisk-politiska europeiska federation.

Att det är på detta sätt kan knappast någon som i dag är insatt i detta säga emot. Knappast någon som är insatt i beslutsprocesserna eller i hur ingående och breda beslut EU fattar kan heller säga emot mig när jag vittnar om att det krävs ett riktigt stort engagemang även för oss folkvalda här i riksdagen för att hänga med. Tvärtemot traditionell svensk demokratisk beslutsgång formligen vräker EU ur sig förslag till beslut, vilket leder till att ministerrådet hellre kompromissar än står upp för sin sak. Av den anledningen bistår till exempel EU och Sverige nu det muslimska brödraskapet i Syrien med vapen, vilket har lett till att Ryssland ämnar beväpna den extrema andra sidan i konflikten med avancerade vapen, som i sin tur har lett till att Israel har hotat att attackera ryska vapenkonvojer – detta apropå de som så desperat gärna vill se EU som ett fredsprojekt.

Av samma anledning har Sverige också gått med på att överföra makten över systemkritisk svensk stabiliseringspolitik, i form av att man vill ge EU makten att bestämma om svenska kapitaltäckningsregler och tillvägagångssätt vid finansiella kriser. Av denna anledning förblir Sverige en stor mjölkko och garanterat en av EU:s absolut största nettobidragsgivare.

Regeringen, med hela riksdagens stöd, försvarar dessutom nettoavgiften på omkring 20 skattemiljarder varje år till EU som en investering och som något som bidrar till svensk export. Regeringens affärsidé är med andra ord att med den svenska avgiften både bistå med exporten av varor och tjänster och med betalningen av densamma.

När jag vid återrapporteringen efter toppmötet om EU-budgeten frågade hur man tänkte när man fattade detta beslut, svarade statsministern att beslutet var ansvarsfullt men också att det är en av de bärande idéerna med EU att vara solidarisk med svenska skattemedel.

Detta är förstås bara några exempel på hur Sverige har agerat vid det så kallade ministerrådet, där svenska ministrar i EU förhandlar om den svenska positionen i olika frågor.

Men även innan Sverige sänder i väg sina ministrar för överläggningar om EU-beslut finns så mycket mer att önska. Exempelvis hemligstämplas mängder av material, vilket omöjliggör för mig som folkvald att ens diskutera och informera om vad EU och riksdagen är i färd med att ställa till med. Man får som ledamot av EU-nämnden ofta helt oförberett

och nästan när som helst på dygnet två ynka timmar på sig att via en säker datorlänk fatta komplicerade beslut. Behöver jag ens tillägga att man inte alltid hinner överlägga med sitt parti eller att man i vissa fall inte hinner komma loss från andra åtaganden för att fatta beslut när man på förhand inte ens vet att eller när de kommer? Därtill är det högst normalt att de tunga så kallade rådsslutsatserna som man ska ta ställning till och fatta beslut om kommer dagen innan EU-nämnden sammanträder, samtidigt som i regel dussintals beslut ska fattas via denna så kallade säkra datorlänk.

Det som kanske är än värre är att ministrarna själva alltför ofta inte hänger med i beslutsprocesserna, för att inte tala om att inte ens tjänstemännen alltid har full koll på detaljerna. Det måste onekligen anses som ett problem när till exempel finansministern inte har koll på om Sverige deltar i riskfyllda låneprogram med mångmiljardbelopp till stater på obestånd. Det måste också anses som ett problem när statsråd saknar koll på vilka ekonomiska konsekvenser besluten får för Sveriges EU-avgift eller när de inte ens vet hur de ska tolka EU:s grundfördrag.

Man förvånas inte över att Sverige fick beskedet att vi ska betala nästan 2 miljarder kronor ytterligare till EU i år eller att fler extra betalningar kommer att ske under hösten. Vid nästan varje EU-nämndsmöte fattar merparten av riksdagens partier beslut som belastar den svenska avgiften till unionen.

Jag blev inte heller förvånad när försvarsministern försvarade Sveriges pinsamt svaga försvarsanslag efter att utrikesutskottet med EU:s stöd beslutat att det så kallade Lissabonfördraget inte ska tolkas som att medlemsstaterna är skyldiga att stödja andra medlemsstater i händelse av konflikt just genom att hänvisa till att EU:s Lissabonfördrag anger att medlemsländerna i unionen måste stödja varandra om de attackerats. Försvarsministern hade med andra ord inte ens koll på att både EU och riksdagen tolkar Lissabonfördraget annorlunda än hon själv gör.

Dessa sätt att förstå och besluta om politiska frågor är så osvenskt och så odemokratiskt som det kan bli och hänger dess värre ihop med att EU med riksdagens stöd och goda minne inte är intresserad av att uppföra en riktig europeisk gemenskap byggd på ett verkligt samarbete och respekt för demokratin och väljarna.

Det kan därför inte anses vara konstigt att andelen medborgare som misstror EU numera är i majoritet i samtliga av de sex största medlemsländerna, bortsett från den stora nettobidragstagaren Polen där denna grupp uppgår till 42 procent. Låt mig påpeka att medborgarna i dessa sex länder tillsammans utgör mer än två tredjedelar av hela EU:s befolkning.

Kanske sänder detta faktum åtminstone en tankeställare till de övriga riksdagspartierna om att EU-projektet i dess överstatliga form vore allt annat än en självklarhet om väljarna själva fick bestämma. Om inte borde det faktum att svenskarna och fransmännen är de i EU som ser mest negativt på EU:s framtid eller att bara 9 procent av väljarna vill ha katastrofvalutan euron som betalningsmedel göra det.

Det svenska folket är dessutom inte heller ensamt om att inte tro på euron och en europeisk centralbank med en styrränta som för närvarande bara ligger på hälften av det som den svenska ekonomin bedöms behöva för att utvecklas mest fördelaktigt.

En lång rad bedömare kritiserar euron, däribland inte minst Hans Tietmeyer som är en av världens mest erkända ekonomer och som före eurons inträde var chef för den tyska riksbanken och som redan då kritiserade införandet av det europeiska valutasystemet. Han följs nu för övrigt av den tyska före detta finansministern Oscar Lafontaine, som var för EMU under eurons införande. Även han kallar euron för en katastrofvaluta.

Att antalet kritiska röster mot EU:s valutaexperiment ökar är inte så konstigt. Det bör tvärtom ses som en logisk följd av den gamla hederliga politiska filosofin om att pröva och om att ompröva. Om en politisk idé eller framställning inte fungerar drar den sunda politikern tillbaka förslaget till förmån för en bättre idé. Dess värre består varken EU eller riksdagen i dag av en majoritet av sunda politiker.

I stället har vi en regering som med stöd av Socialdemokraterna inte bara stöder ett EU som har hemliga beslutsprocesser och till och med utövar hemliga voteringar, utan som även lät driva igenom en finanspakt avsedd för EMU-länder i stället för att kräva ett formellt undantag från euron. Sverige är enligt självaste EU-kommissionens ordförandes tal den 21 maj i år i enlighet med fördraget därför fortsatt förutbestämt att – mot folkviljan – bli fullständigt underkastat euron och EMU.

Dessutom ville partierna genom bankunionen frivilligt ge bort svensk politisk makt över några av de allra viktigaste delarna av finanspolitiken, så att EU skulle sätta reglerna för hur Sverige hanterar finansmarknaden. För att uttrycka sig som statsministern kan jag säga att detta inte görs för att möta icke-EMU-ländernas problem. Riksdagen har även bifallit en EU-budget som inte bara innebär att Sverige förblir EU:s stora kassako, utan som även i mycket hög grad fokuserar på EMU-länderna.

Man har inte gjort allt detta på grund av något ogenomtänkt misstag. Den 18 januari i år uttryckte finansmarknadsminister Peter Norman i EU-nämnden tvärtom att regeringen inte avser att gå med i något som man ”verkligen tycker är fel”. Läger man till tvåpaket, sexpaket, Europa 2020 och den europeiska planeringsterminen har regeringen och Socialdemokraterna lagt grunden inte bara för en svensk anslutning till EMU, som den övervägande majoriteten av väljarna alltså inte vill ha, utan även för en finanspolitik på federal nivå, som EU-kommissionens ordförande Barroso så hett efterfrågar och även förväntar sig ska realiseras. Detta faktum symboliseras särskilt av att den europeiska planeringsterminen, som i detalj anger vilken ekonomisk politik respektive medlemsstat ska bedriva, inte ens debatteras i Sveriges riksdag. I stället implementeras påbuden direkt i budgetpropositionerna, i stort sett enligt EU:s krav.

Regeringen och riksdagen låter således EU diktera hur vi ska styra vårt land. Bland förra årets alla påbud är det bara ett som ännu inte realiserats; det gäller översynen av restaurangmomsen. Det här förfarandet möter heller ingen kritik från övriga partier, inte ens från Vänsterpartiet, som på debattsidor gärna försöker framställa sig som riksdagens EU-kritiska parti. Inte heller tenderar Sverige att bli mer självständigt. För två veckor sedan sände EU nya politiska riktlinjer, bland annat om amorteringskrav för bolån. Trots ett tidigare idogt motstånd från riksdagens partier gick kort därpå finansmarknadsministern ut och talade om att man gett Finansinspektionen i uppdrag att ta fram ett förslag på amorteringar för nya lån.

Mot denna bakgrund kan det tyckas ytterst konstigt att EU-frågor inte diskuteras offentligt mer än vad som sker. I stället ser vi om och om igen scenariot där EU lanserar storslagna idéer som förkastas av allt och alla, av varenda parti, varpå man låter diskussionen gå vidare. Detta har varit fallet i alla de frågor riksdagen och EU-nämnden hanterat det gångna året. EU pressar sedan på beslutsprocessen. Inför varje delbeslut går processen snabbare än att någon rimligen kan hänga med. EU kompromissar slutligen och går med på att fila av de hårdaste kanterna, så att vår regering och övriga europeiska regeringar kan åka hem med den så kallade hedern i behåll. Den svenska regeringen och riksdagen, såväl som andra parlament och regeringar, backar därefter lite grann i sin kritik, bifaller förslagen, slår sig för bröstet och säger att man återigen har påverkat EU – bara för att direkt därefter medverka till att nya långtgående och maktförskjutande förslag läggs fram.

Herr talman! Detta håller inte. Var finns det EU byggt på samarbete som man talade om före folkomröstningen 1994? Varför känner inte medborgarna i landet till vad som sker i EU eller hur stort inflytande EU verkligen utövar på Sverige? Varför får inte väljarna avgöra om mer makt ska tas från dem för att ges till Bryssel?

Vart ska de väljare som är missnöjda med alla politiska framställningar som kommer från EU vända sig? Är det till Vänsterpartiet, som inte ens mäktar med att protestera mot EU:s påbud? Är det till Folkpartiet, som öppet hyllar federalismen men som inte ens kan definiera hur den ska se ut? Är det till Miljöpartiet, som förvisso kritiserar EMU, men som samtidigt begär att EU ska beskatta medlemsstaterna? Eller är det till Centerpartiet, som i debattartiklar kritiserar en maktöverföring man vid varje tillfälle är med och beslutar om? Inte minst: Var finns de svenska politiker som i EU-parlamentet vill avveckla sig själva för att i stället ge makten tillbaka till väljarna i respektive länder?

Med ett Europa med skenande statsskulder, där miljoner relativt tidigare välmående européer numera har svårt att skaffa mat, med nästan fem miljoner arbetslösa i Spanien, med en tvångsförvaltd ekonomi för Cypern, med en havererad före detta blomstrande irländsk ekonomi och med en unionsekonomi som i stället för att växa krympt inte mindre än sex kvartal i rad borde det vara naturligt att en debatt uppstår om hur detta har kunnat ske och hur vi bäst löser problemen.

Jag utmanar därför alla övriga partier genom att bestämt hävda att den absoluta roten till detta elände stavas EU och EMU och att EU i sina syften utnyttjar det elände den skapat till fullo. EU konstaterar själv i meddelandet KOM(2012) 777, s. 9, att den kris som EMU förorsakat öppnat för beslut som tidigare varit helt otänkbara. Det är en kris som innebär att sysselsättningsgraden i EU numera i snitt ligger på ynka 64,2 procent. Bland Eftaländerna utanför EU har Norge, Schweiz och Island sysselsättningsnivåer på 75,7, 79,4 respektive 79,7 procent. Det är de absolut högsta nivåerna i hela Europa. Demokrati slår EU:s teknokrati. Låt oss därför ge folket ett val inför valet 2014: att avgöra om Bryssel ska fortsätta att tala om för oss vad vi ska tycka eller inte.

Herr talman! Sverige och Europa kan så mycket bättre. Jag får återkomma till vilka reservationer jag ställer mig bakom.

Anf. 4 LARS OHLY (V):

Herr talman, Europaministern, ärade ledamöter och vakter på läktaren! År 1994 hade Sverige folkomröstning om medlemskap i Europeiska unionen. Det var en ganska hätsk kampanj, som jag minns den, men samtidigt kanske en av de mer folkbildande kampanjer som har förts i det här landet. Folkomröstningen ledde till att svenska folket sannolikt då var mer informerat om Europeiska unionen och vad ett medlemskap skulle innebära. Tyvärr förlorade den sida som jag stod på, men jag kan nog inte påstå att det inte var ett demokratiskt val. Det var en demokratisk omröstning som innebar att ja-sidan vann, knappt men klart.

Samtidigt fanns det en del påståenden i kampanjen som man nog behöver fundera lite grann över. Ja-sidan var väldigt tydlig med att ett medlemskap skulle leda till en mängd olika goda resultat. Ett medlemskap skulle för Sveriges del också innebära att vi i princip inte vidhäftades några som helst inskränkningar i våra möjligheter att föra en radikal och progressiv politik. Det visade sig att detta inte riktigt stämde. Europeiska unionens demokratiska brister har visat sig vara mycket värre än vad många då trodde. Det beror naturligtvis inte bara på att nej-sidan hade mer rätt än ja-sidan. Det beror kanske i ännu större utsträckning på att EU har utvecklats vidare sedan 1994 och 1995 genom att anta nya fördrag och genom att lägga under sig nya områden där EU har tagit sig beslutsrätt som man från början inte hade.

Det senaste exemplet är Lissabonfördraget där man tar ytterligare steg i en riktning som jag menar att man knappast kan säga att ja-sidan fick intäkt för i folkomröstningen 1994. Då var det väldigt tydligt att vi inte skulle gå med i någonting som skulle utvecklas till en superstat. Vi skulle inte gå med i någonting som utvecklade ett mer tätt militärt samarbete. Vi skulle inte gå med i någonting som innebar att svensk beslutsmakt i avgörande frågor inskränktes, utan det var ett samarbete, ett samarbete som skulle leda till bättre konsumentskydd, bättre miljö och bättre folkhälsa. Alla de argumenten fanns i folkomröstningskampanjen 1994. Vad jag menar att vi ser just nu är att marknadsmakt går före arbetsrätt, före jämställdhet, före konsumentskydd och före folkhälsa i mängder av olika beslut.

Det blev inte så bra som ja-sidan gjorde gällande 1994. På vissa punkter blev det till och med värre än vad nej-sidan sade. Det gäller framför allt det som kom mycket senare, nämligen skapandet av den enhetliga valutan och de katastrofala effekter som det har haft för människor i delar av Europa. Här menar jag att den nationella makten har inskränkts i framför allt de länder som är med i EMU och har gått över till euron som valuta, men det påverkar även oss som står utanför. Det påverkar även oss. Nedskärningspolitiken har blivit lag. I stället för att göra offentliga, miljömässiga investeringar som skapar sysselsättning och lyfter Europa ur krisen bestämmer man ränte- och valutapolitiken centralt utan hänsyn till varje ingående lands förutsättningar.

Det finns en betydande kritik i den europeiska unionen för brister i arbetsrätten och för att strejkrätten är satt under hård press. Det här hade vi kunnat göra något åt. När riksdagen skulle behandla Lissabonfördraget föreslog Vänsterpartiet att vi i Sverige skulle säga nej tills vi fick garantier för ett socialt protokoll. Det vägrade tyvärr både Socialdemokraterna och de borgerliga partierna att gå med på. Det var synd. Där hade vi en

chans att faktiskt visa vårt starka försvar för strejkrätten, för facklig organisering, för rimliga och seriösa villkor på arbetsmarknaden. Det hade kunnat leda till att vi hade påverkat. Vi gjorde inte det, och därmed blev arbetsrätten i alltför stor utsträckning en fråga underordnad marknadsmakten.

Superstatstendenserna syns kanske mest på det utrikes- och försvarspolitiska området. Där är EU väldigt tydligt med att helst inte vilja se att länderna över huvud taget driver en egen politik på många områden. I internationella sammanhang vill EU-kommissionen vara den som företär alla EU-länder. Eventuellt medföljande nationella ministrar får finna sig i att vara tysta.

Det blev inte riktigt som den majoritet som röstade ja i folkomröstningen 1994 hoppades och trodde. Men de högtidliga orden och hyllningstalen till de eviga värdena finns naturligtvis kvar. Demokratin är fortfarande i ord det absolut viktigaste som den europeiska unionen sysslar med enligt eget uttalande.

Hur är det med det egentligen? Vi har sett hur den arabiska våren för några år sedan gjort att kartan helt har ritats om i det som på EU-språket kallas det södra grannskapet. I Nordafrika och Mellanöstern finns mängder av människor som slåss hårt för sin rätt att yttra sig, sin rätt att välja, sin rätt att bli av med diktatorer. Det gör de trots, inte tack vare, EU:s politiska ställningstaganden. EU har samarbetat med Tunisien, med Marocko, med Egypten, med Libyen. För övrigt gäller detta även Sverige och den svenska regeringen. Under svenskt ordförandeskap slöt EU ett samarbetsavtal med Syrien, den syriska diktaturen som numera alla vill bekämpa. Samarbetet med en av de största förbrytarna mot folkrätten, nämligen Israel, har varit omfattande och långtgående. Folkrätt, demokrati och mänskliga rättigheter är viktiga ord, men för EU betyder de väldigt lite i handling.

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservation 10 i betänkandet som behandlar just de här frågorna.

Mänskliga rättigheter kommer i strykclass också inom den europeiska unionen. Vi har sett bilder och läst berättelser om hur människor som söker skydd undan förtryck och flyr in i den europeiska unionen tas i förvar i grekiska fängelser och i italienska förvarsläger. Flyktingar stoppas som kommer med båtar och som har lämnat allt de eventuellt haft för att kunna ta sig någonstans där de kan bygga sin framtid. Dessa människor förvägras i dag en rättvis, rimlig och rättssäker prövning. Murarna runt "Fästning Europa" har byggts högre. I stället för höga krav på rättssäkerhet leder minimireglerna ofta till en anpassning nedåt.

Jag är rädd för att vi kommer att se mer av överstatlighet inom det migrationspolitiska området. Det kommer att bli svårare att hävda mänskliga rättigheter och hävda rättssäkra principer när EU:s minimiregler kommer på plats. Det blir mer av repressiva åtgärder, mer av stopp och hinder för människor att få sina asylansökningar prövade. Genèvekonventionen sätts ibland till och med ur spel, till exempel genom transportöransvaret. Det är en skamfläck att överlåta myndighetsutövning till flygbolag och färjetrafik. Det är en skamfläck. Ni borde stå här allihop och skrika högt mot hur människor behandlas i den europeiska unionens namn när de bara har flytt undan förtryck och förföljelse.

Vi säger nej till mer av överstatlig migrationspolitik. Därför yrkar jag bifall till reservation 24.

Herr talman! Även miljöfrågorna är underordnade marknadstänkandet. Kemikaliespridningen är ett stort problem som vi ännu inte lyckats komma till rätta med. Att totalförbjuda bisfenol A vore naturligtvis en självklar hållning. Vi borde öka bidragen både från Sverige och från EU till klimatarbetet i utvecklingsländerna. Vi borde begränsa utsläppen ytterligare. Det här är delar av en miljöpolitik som skulle kunna genomföras på EU-nivå men som i mycket liten utsträckning har sina försvarare i dag.

Vi behöver en hållbar havsförvaltning, och vi behöver en jordbrukspolitik där exportstöden fasas ut och de storskaliga subventionerna tas bort. Tyvärr ser vi väldigt lite av den inriktningen inom den europeiska unionen i dag. Miljöfrågorna underordnas andra hänsyn, den inre marknaden och de egna företagen.

Herr talman! Det finns oerhört stor anledning att vara kritisk till den europeiska unionens utveckling. Jag tycker att nej-sidan 1994 i mycket större utsträckning än ja-sidan beskrev verkligheten på ett riktigt sätt. Det var vi på nej-sidan som visade på problemen med EU:s överstatlighet och federala statsbygge. Det var vi som visade hur viktigt det är med nationellt självbestämmande och demokrati i stället för mer av överstatlighet.

Anf. 5 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Herr talman! I förra årets debatt om EU:s verksamhet begärde jag replik på Lars Ohlys anförande och hävdade att det var vi som var det riktigt EU-kritiska partiet. Lars Ohly höll inte med utan bad mig att läsa på och återkomma. Det har jag gjort.

Sedan jag blev invald i EU-nämnden i början av januari förra året har SD lämnat 130 avvikande meningar. Vänsterpartiet har lämnat 71 avvikande meningar. Vi har alltså lämnat ungefär dubbelt så många avvikande meningar som Vänsterpartiet. Vi har protesterat mot maktöverföringen i en långt högre grad än vad Vänsterpartiet har gjort.

Vi kan också konstatera att Lars Ohlys partiledare nyligen skrev i Expressen och anmärkte på EU:s påbud. Det tycker jag är jättebra. Det handlar om att EU ständigt försöker påverka Sveriges inrikespolitik och dessutom också lyckas med det.

EU:s påbud är frågor som vi har tagit upp i EU-nämnden vid tre tillfällen. Det gäller den europeiska planeringsterminen, och det är det mest långtgående. Det gäller den årliga tillväxtöversikten, och det gäller rapporten om förvaringsmekanismen. I samtliga de här fallen har SD varit det enda parti som har lämnat en avvikande mening.

Dessutom har Vänsterpartiet varit med och bifallit EU-budgeten eller åtminstone sagt att resultatet var acceptabelt. Den EU-budget som riksdagen biföll var en budget som nästan genomgående fokuserade på EMU-länderna.

Jag vill bestämt hävda att jag har gjort min läxa, och jag har konstaterat att det verkligt EU-kritiska partiet i Sveriges riksdag är Sverigedemokraterna och inte Vänsterpartiet.

Anf. 6 LARS OHLY (V) replik:

Herr talman! Johnny Skalin hade aldrig kunnat vara med i den nej-rörelse som jag arbetade i 1994, och Björn Söder hade aldrig kunnat vara med i den. Det var nämligen en nej-rörelse som sade: Vi vägrar att acceptera rasister och främlingsfientliga inslag i vår nej-kampanj.

Vi visste att de fanns där. Vi visste att det fanns de som ville att länder inte skulle samarbeta av så kallade nationalistiska skäl.

Det finns främlingsfientliga krafter som vill stänga gränser. Det finns främlingsfientliga krafter som motsätter sig de progressiva inslagen som finns i det europeiska samarbetet, däribland den fria rörligheten för människor, som jag anser är det mest progressiva och som borde utsträckas långt utanför Europas gränser.

Den nej-rörelsen hade Johnny Skalin aldrig platsat i.

Det finns andra dimensioner än överstatlighet och nationell demokrati. Det finns också en dimension som handlar om vilket politiskt innehåll som man står för. Jag kan erkänna att Johnny Skalin står för ett motstånd mot EU. Han står för ett rasistiskt och främlingsfientligt motstånd mot EU.

Jag står för ett solidariskt, demokratiskt, jämlikt och jämställt motstånd mot detta EU. Den stora skillnaden mellan Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet är att ni vill stänga gränser, kasta ut människor och förhindra en solidarisk, generös, rättvis och rättssäker politik, medan jag protesterar mot just detta också när den politiken utövas av Europeiska unionen.

Anf. 7 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Herr talman! Det var en mycket intressant argumentation. Jag var visst med i kampanjen mot EU. Jag var också med i kampanjen mot EMU, dock för ett annat parti. Jag var med, Lars Ohly, och jag kämpade allt jag kunde eftersom jag insåg redan då att det här projektet skulle barka dithän det redan har barkat.

Den demokratisyn som Lars Ohly representerar har jag ingen som helst förståelse för. Lars Ohly sitter de facto i EU-nämnden och försvarar ständigt den maktöverföring som sker när ni aktivt väljer att inte rösta emot de beslut som läggs fram. Det gäller den europeiska planeringsterminen och EU-budgeten där man aktivt bistår det EMU-projekt som kommer att leda till den överstatlighet Lars Ohly påstår att han vänder sig emot.

Det gäller utvidgningen av unionen som inte bara minskar vårt demokratiska inflytande i unionen utan även innebär kostnader för vårt land. Det svenska EU-medlemskapet är mycket dyrt, och det läggs ständigt fram nya kostnadsdrivande förslag. Sverigedemokraterna är ytterst aktiva med att anmäla avvikande meningar för att begränsa den kostnad som läggs på skattebetalarna. Sverige ska betala drygt 2 miljarder extra i år och eventuellt mer under hösten.

Det mest avgörande med Lars Ohlys syn är att de politiska motståndare som inte håller med honom och som har en annan syn på hur man bäst hjälper människor – vi anser att vi hjälper människor bäst genom att ge dem hjälpen på plats – inte är lika mycket värda. Är det en demokratisk hållning som Vänsterpartiet kan stå för? Eller har man en annan demokratisyn?

Anf. 8 LARS OHLY (V) replik:

Herr talman! Johnny Skalins argumentation håller inte riktigt. Den är så fattig att Johnny Skalin tvingas att ljuga om den europeiska planeringsterminen och om den europeiska budgeten. Jag tror att mina kolleger i EU-nämnden, med god kunskap om vad som har hänt, vet att Vänsterpartiet har reserverat sig, haft avvikande meningar och haft starka synpunkter på mängder av beslut som vi anser felaktiga. Där visade Johnny Skalin att argumentationen inte höll.

Det som är mycket allvarigare är att det Europa som Johnny Skalin vill skapa inte är ett Europa som på någon punkt motsvarar det Europa som jag och Vänsterpartiet vill skapa. Vi vill skapa ett Europa som är mer öppet än dagens. Vi vill skapa ett Europa som samarbetar mer än dagens Europa. Vi vill skapa ett Europa som tar fajten mot rasismen och främlingsfientligheten, som är en av våra varbölder i samhället i dag. Vi ser den i Grekland, i Ungern och i andra länder, och även här i Sverige.

Ett sådant Europa är ett politiskt innehållsrikt Europa som jag tror att Johnny Skalin avskyr därför att det slår mot just det som Johnny Skalin representerar. Det slår mot synen att människor ska behandlas olika, att människor inte är lika mycket värda och att människors asylrätt och rätt att flytta vart de vill inte ska respekteras.

Därför har jag ingenting gemensamt när det gäller Europasynen med Sverigedemokraterna eller Johnny Skalin. Jag står för en mycket stark EU-kritik och ett starkt motstånd mot EU:s överstatlighet, men jag gör det på antirasistisk grund. Jag gör det därför att jag står för jämlikhet, jämställdhet och ekologisk hållbarhet. Det är den stora skillnaden mellan Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Anf. 9 GUSTAV BLIX (M):

Herr talman! Ärade ledamöter och tittare som följer debatten via webben eller andra typer av skärmar! Välkomna till en bred och hittills ganska frisk EU-debatt i Sveriges riksdag!

Tyvärr har väl de senaste inläggen gått mest åt det negativa och skrämmande hållet. Jag ska försöka bidra med något annat i den här debatten, nämligen lite framtidsoptimism. Det är kanske inte så lätt att vara optimistisk i Europa i dessa dagar när problemen är både stora och svåra. Men vi får inte heller glömma de fantastiska framsteg som har skett i den här delen av världen under de senaste decennierna och århundradena.

När min mormor föddes i Värmland för lite drygt hundra år sedan föddes hon i ett mycket annorlunda Sverige. Det var inte bättre men mycket annorlunda jämfört med i dag. Det var ett Sverige på kraftig frammarsch. Varför då? Jo, det var ett land som några decennier dessförinnan hade valt att öppna sig mot resten av världen och bjuda in resten av världen att komma hit, handla med oss, arbeta här och byta vår produkt mot deras produkt. Det är en resa som också har gett oss ett kraftigt ökat välstånd i Sverige.

Tidigare var inte bara tullar mot andra länder en självklarhet i Sverige, utan även runt den stad som vi befinner oss i nu fanns det tullar och höga murar mot omvärlden i ett försök att ha kontroll över handeln och göra det svårt för människor att mötas och byta grejer med varandra.

Globaliseringen och den teknik som nu har kommit människan till del genom uppfinningar och innovationer gör världen helt annorlunda. I dag kan varor, tjänster och människor röra sig fritt över världen på ett sätt som inte har varit möjligt förut. Det enda som står i vägen är politiken och de hinder som vi själva ställer upp. Jag menar att vi behöver riva de hindren och göra det enklare för människor att mötas, men många i den här salen och i den här debatten vill göra precis tvärtom.

Varför är detta viktigt? Jo, jag tror att handeln och öppenheten på sikt bygger både välstånd och fred. Vi har lätt att glömma den historia av krig som vi har haft i Europa. Jag vet att det är många i nej-kampanjer genom åren som har raljerat över fredsargumentet.

Men de glömmar vad det är för Europa vi har sett, ett Europa präglat av diktatur, ett Europa präglat av förtryck och ett Europa präglat av fattigdom. Steg för steg motar vi tillbaka detta. När jag föddes gick en järnridå genom denna kontinent. I dag ser vi hur länder som då var förtryckta nu är fria och kan delta i ett brett europeiskt samarbete. Det är välkommet och bra. Steg för steg blir det fler demokratier i Europa, och fler människor lever i frihet.

Snart kommer EU att ta in sin 28:e medlem. Kroatien kommer in. Det Kroatien som jag besökte 1988 var inte Kroatien utan Jugoslavien. Resan dit gick med buss genom det Östtyskland som partier i denna riksdag hade långtgående politiska samarbeten med, genom Östtyskland och ett förtryckt Europa till ett land som levde i fattigdom och förtryck, ett land som nu välkomnas in i den europeiska gemenskapen. Vi hoppas att de ska få en bra framtid tillsammans med oss i Europeiska unionen. Det sker inte utan utmaningar, men tillsammans bygger vi friare, rikare och roligare liv.

En bärande del i detta är att vi fritt kan byta resultatet av vårt arbete med andra. Antingen det gäller tjänster eller handel med jordbruksvaror och andra produkter är det viktigt att vi kan byta vårt bästa arbete med andras. Det är precis den typen av specialisering som gör oss rika och fria. En stor del av utmaningen är nu att möta en helt annan konkurrens på den globala marknaden; det gäller både svenska och övriga europeiska företag. I den konkurrensen måste Europas länder ta krafttag för att förbättra sina möjligheter att hävda sig.

Ett sätt att sammanfatta Europas utmaning kan vara att säga att Europa i dag omfattar ungefär 7 procent av jordens befolkning. Vi har ungefär 25 procent av världens ekonomi och ungefär hälften av världens utgifter på det sociala området. Det är något som vi i denna kammare är stolta och glada över, men det ställer enorma krav på vår förmåga att effektivt kunna producera, att kunna vara konkurrenskraftiga. I det perspektivet är den gemensamma marknaden och ett Europa öppet mot omvärlden två av våra viktigaste verktyg.

Europas allra viktigaste utmaning är att möta ungdomsarbetslösheten. I land efter land ser vi hur ungdomar har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Det gäller Sverige och tyvärr i ännu större utsträckning många andra europeiska länder. Jag är övertygad om att ifall vi ska möta den utvecklingen måste vi erbjuda unga människor goda möjligheter att få bidra med sitt arbete på en stor, fri och gemensam marknad.

Europas länder har i decennier brottats med strukturproblem. Frankrike har haft budgetunderskott vartenda år sedan jag föddes, och trenden

med ökande utanförskap och stigande arbetslöshet har pågått i många decennier. Jag tycker att det är dags att vi försöker bryta den utvecklingen. En väg att göra det är att värna och öka den ekonomiska friheten i Europa. Varför är det viktigt? Jo, för att det ger goda möjligheter för människor att vara produktiva, innovativa, göra saker som de fritt kan byta med andra.

Hur ser det då ut med den ekonomiska friheten i Europa? Det finns en grupp länder, Sverige tillhör dem, som klarar sig ganska väl när man jämför internationellt. I Heritages stora ranking kommer Sverige på 18:e plats. Bäst i EU är Danmark på 9:e plats. Inget EU-land tillhör topp-5. Där hittar vi i stället länder som Singapore, Hongkong, Australien, Nya Zeeland och det europeiska landet Schweiz.

Hur går det för andra europeiska länder? Frankrike med sina stora budgetunderskott kommer på 62:a plats när man jämför ekonomisk frihet, mellan Thailand och Rwanda, och Portugal på 67:e plats. Italien kommer på 83:e plats, mellan Saudiarabien och Namibia, och Grekland först på 117:e plats, mellan Senegal och Malawi.

Detta innebär att om man viktat länder efter ekonomisk storlek och räknar fram någon form av gemensam nämnare på hur den gemensamma marknaden ser ut kommer EU-27 på 42:a plats, efter Uruguay och Colombia. Eurozonen kommer på 47:e plats och hamnar därmed efter Peru. Det är ett tydligt tecken, tycker jag, på att vi visserligen talar mycket om en gemensam marknad, men vi behöver göra mer, inte bara för att göra marknaden gemensam utan också, och kanske främst, för att göra den fri.

En viktig lärdom av detta är att det är i länderna som det ser olika ut. Det finns ingen gemensam europeisk ekonomi i detta, utan det är i länderna vi har ställt till problemen och det är i länderna vi måste möta dem. Allt tal om att det ska trumfas ut i någon form av överstatlig lösning, one size fits all, tror jag inte på, för det kommer aldrig att fungera. Tvärtom behöver vi ta krafttag för att stärka en inre marknad som fungerar, en inre marknad till exempel för tjänster. Det skulle enligt en ny rapport kunna öka välbördet i Europa med ungefär 2 procent, det vill säga värdet av Danmarks produktion under ett helt år.

Herr talman! Det finns goda förutsättningar för Europa att ta sig vidare till någonting bättre. Det enda vi behöver göra är att lära av varandra. När vi tittar på den tidigare nämnda rankingen och bryter ned den i dess beståndsdelar blir det tydligt att om vi bara tog efter de europeiska länder som klarar sig bäst i respektive kategori, när det gäller de olika saker som vi mäter, skulle Europa komma på andra plats.

Vi behöver lära av länder som Danmark. Sämre exempel kan man ha. Europa behöver lära av länder som Sverige, men även andra länder i Europa har viktiga saker att bidra med. Därför är det europeiska samarbetet viktigt. Därför behöver vi ha ett öppet Europa, ett Europa som är öppet för handel med varandra men också öppet för människor och deras produkter utanför EU, i resten av världen.

Vi behöver bygga en solidarisk union som är öppen mot omvärlden. Lyckas vi med det, mina vänner och herr talman, tror jag att vi trots dysterkvistarna i denna debatt har det bästa framför oss.

(Applåder)

Anf. 10 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Herr talman! Gustav Blix fokuserar nästan uteslutande sitt anförande på de positiva delarna av EU, som vi ju är överens om. Jag tror inte att det finns ett enda parti som någonsin har kritiserat den fria handeln, samarbetet, inte i någon större utsträckning i alla fall. Jag tycker att det är positivt med handel. Jag tycker att det är positivt med utbyte med andra stater.

Jag tycker att det även är positivt med demokrati, och jag anser inte att dessa behöver stå i motsatsställning till varandra. Det går att samarbeta, och det går att bedriva ett ekonomiskt utbyte med varandra utan överstatlighet, menar jag. Man måste vara medveten om att EU i dag påverkar en fullmäktigedagordning upp till 60 procent, landstingen till 50 procent och riksdagen till över 30 procent, enligt den senaste mätningen som gjordes för länge sedan. Inflytandet från EU:s sida är nog väsentligt mycket större på Sveriges riksdag i dag än tidigare.

Vi måste också komma ihåg att det EU-medlemskap som vi har i dag, och som lett fram till den kris vi nu ser i Europa, river isär staterna; det gäller både mellan stater och inom stater. Vi har sett hur människor gått man ur huse i Barcelona, Madrid, Aten och så vidare. Vi har sett ett nazistparti komma in i Greklands parlament. Det är ett resultat av den politik som EU bedrivit, framför allt av den ekonomiska politiken. Det vill man nu använda som språngbräda för att federalisera Europa.

Jag tycker inte att det är en positiv utveckling. Jag skulle hellre se att folket fick rätt att avgöra utvecklingen av sin egen framtid. Det är det som skiljer mitt parti från Gustav Blix parti.

Anf. 11 GUSTAV BLIX (M) replik:

Herr talman! Jag vill tacka för möjligheten att replikera, för jag tänkte återkomma till varför Europasamarbetet är viktigt även utanför den ekonomiska ramen. Jag var ganska fokuserad på det, men jag var också mycket tydlig med att man genom en rankning kan visa vilken skillnad det är mellan länderna när det gäller ansvaret. Det är inte Bryssel som orsakat Grekland och Spanien stora problem, utan det beror på beslut som fattats i Grekland och Spanien. På samma sätt har Sverige problem på grund av saker som vi har gjort eller inte gjort, på grund av underlåtelser i vårt eget samhälle.

Man ska inte peka finger och skylla på någon annan som inte har beslutat om det, utan i stället lägga ansvaret där det hör hemma, det vill säga i länder med nationella parlament som jag tycker måste möta den utmaning de har och som, ärligt talat, gör rätt stora och viktiga insatser för att möta framtiden. Tyvärr är det långt kvar att gå.

Det som verkligen skiljer mellan Sverigedemokraterna och mitt parti är att vi ser Europasamarbetet och samarbetet med andra som något som inte bara är till vår egen fördel, att vi inte alltid ser till Sveriges snöda intressen, utan att det finns någonting större. Det handlar om människor och människors rättigheter, och de rättigheterna är universella. Vi har en europeisk deklaration om mänskliga rättigheter som vi försöker stå upp för, och vi har ett demokratiskt politiskt samarbete.

Ja, man kan kritisera att EU-samarbetet inte är tillräckligt demokratiskt. Inte heller jag vill flytta mer makt till överstatliga institutioner i Bryssel, men vi ska vara tacksamma och glada över att vi har samarbets-

former i Europa som gör att vi kan lösa fiskeriproblem, som Bodil Ceballos från Miljöpartiet tog upp, eller klimatproblem eller andra typer av problem som inte stannar vid gränserna, problem som vi måste lösa tillsammans. Då räcker det inte att Sverige sitter ensamt i ett hörn och försöker göra allting rätt i någon egen liten demokrati, utan vi måste samarbeta med andra och tillsammans försöka lösa mänsklighetens problem.

Anf. 12 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Herr talman! Jag tyckte att jag sade i min första replik att jag också är för ett samarbete. Jag är för allt det Gustav Blix avslutade med. Vi ska samarbeta i stora och gränsöverskridande frågor. Vi ska samarbeta i frågor som rör handel, miljö, gränsöverskridande brottslighet och så vidare – absolut.

Det kan vi dock göra utan att ha den här överstatligheten och utan att ständigt flytta över makt från Sverige till Europa. Det är något Gustav Blix gör i EU-nämnden vid nästan varje sammanträde. Det Gustav Blix gör när han står och säger att han kritiserar EU är att också kritisera sig själv, i och med att Gustav Blix själv är med och fattar besluten. Det är ganska upprörande hur man kan stå och kritisera sig själv på det sättet och samtidigt försöka skapa någon form av trovärdighet. Det är inte trovärdigt, Gustav Blix – tyvärr!

Jag skulle också vilja säga att Gustav Blix inte ser skogen för alla träd. När det gäller den kris som har skapats i Europa säger EU-kommissionen själv att man utan krisen inte hade kunnat lägga fram de långtgående förslag man nu har lagt fram. Krisen har uppstått genom att ett penningpolitiskt system har skapats som inte är anpassat efter de ingående staterna. Vi har haft en ekonomi som har gått i otakt, och det i sig har gjort att bubblor har vuxit fram. Spanien, Irland, Grekland och även Italien har nu stora problem i och med att penningpolitik bedrivs som inte är anpassad efter de här staterna.

Om det här inte skulle spela någon roll, Gustav Blix, skulle jag vilja höra varför Riksbanken i dag bör ha en ränta som skiljer sig från ECB:s centralränta. Vi har i dag en ränta som skiljer med en halv procentenhet. Varför har vi den ränteskillnaden, och vad innebär den i sak?

Anf. 13 GUSTAV BLIX (M) replik:

Herr talman! Lars Ohly och Johnny Skalin hade tidigare ett meningsutbyte där Johnny Skalin nämnde att han varit hemma och läst på. Jag är ledsen att behöva be honom göra det ett varv till. Jag vill nämligen vara tydlig med några saker.

För det första har EU-nämnden ingen kapacitet att föra över maktbefogenhet till EU. Det kan bara denna kammare göra under plenum. Vi flyttar ingen makt till EU-nämnden, utan det gör riksdagen genom att fatta beslut i sin helhet i kammaren.

För det andra är krisen i Europa betydligt äldre, och även djupare, än eurokrisen. Det tog jag upp i mitt anförande. Arbetslösheten har stigit under mycket längre tid än euron har funnits, och budgetunderskottet i Frankrike är minst dubbelt så gammalt som euron. Euron var möjligen ett försök att möta krisen och att göra det med framtidstro, optimism och en tro på någonting bättre, vilket jag i så fall tycker är en välkommen ambition. Man ska dock inte lägga all skuld för Europas problem på det mone-

tära samarbete vi nu har haft i ett tiotal år när djupet i krisen är mycket större och krisen mycket äldre än så.

För det tredje talar Sverigedemokraterna ofta om att de är beredda att samarbeta med andra för att lösa gemensamma problem. Jag vet att Johnny Skalin inte har några repliker kvar, men i nästa debatt: Kom med ett tydligt exempel på något ni har dragit fram, som skulle fungera och som inte slutar i att vi har någon form av klimatkonferens där alla länder har vetorätt, vilket gör det enormt segt att komma framåt! Vi har i EU nu gemensamt formulerat en politik som går långt före vad resten gör. Den kanske inte är tillräckligt bra och kanske inte löser alla problem, men den går långt bättre än vad något annat gör eller vad något annat politiskt samarbete gör.

Kom alltså gärna med något konkret exempel som fungerar och verkligen kan ge resultat som förbättrar människors vardag.

(Applåder)

Anf. 14 BODIL CEBALLOS (MP) replik:

Herr talman! Jag funderar lite över arbetslösheten i södra Europa. I Spanien är ungdomsarbetslösheten omkring 57 procent, tror jag. Det är oerhört mycket; det är en jättegeneration som riskerar att hamna helt utanför. Det här är nämligen inte bara kortvarigt, utan det är långvarig arbetslöshet det handlar om.

Samtidigt har vi sett EU:s svar, så att säga, på den finanskris och den ekonomiska kris flera olika länder befinner sig i. Det handlar väldigt mycket om åtstramning. De länder i södra Europa det handlar om har protesterat mot den här åtstramningspolitiken – många av dem i alla fall – men det är ändå någonting de tvingas till för att över huvud taget fortsätta få den hjälp de behöver. Jag tror inte på åtstramningspolitiken, utan jag tror att man måste möta krisen på ett helt annat sätt. Jag skulle vilja veta hur du ser på möjligheten att hitta andra modeller, Gustav Blix.

Ju mer man stramar åt, desto tuffare blir det nämligen för myndigheterna i berörda länder att leverera det de är skyldiga att leverera. Jag tänker till exempel på löner. Det är många kommuner som inte har råd att betala sina anställda. Man har till att börja med dragit ned på lönerna i många yrkeskategorier, men på vissa platser betalar man inte ut löner alls eller ligger ibland flera månader efter med löner eller pensioner – därför att man inte har pengar och därför att systemen på statlig nivå och ned till kommunerna inte fungerar.

Jag skulle alltså vilja veta hur du ser på det här. Vad finns det för andra modeller? Vi skulle ju vilja att vi hjälper länderna att investera sig ur krisen och bygga på det som är den gröna omställningen – faktiskt passa på att göra något vettigt av finanskrisen när vi nu ändå har den och se till att vi får en grönare värld på kuppen.

Anf. 15 GUSTAV BLIX (M) replik:

Herr talman! När det gäller frågan om åtstramning eller inte tycker jag att man i grunden måste gå tillbaka till vårt eget problem i Sverige för 20 år sedan. Vad var det vi själva hade att brottas med? Jo, vi hade att brottas med en politik som inte gick ihop. I längden måste man ta tag i de strukturproblem, budgetunderskott eller andra typer av problem man verkligen har. I längden kommer ingen att kunna bli rik på att låna, utan

man måste i grund och botten se till att bygga en bättre framtid. Där tror jag att Bodil Ceballos och jag i grunden är överens.

Då handlar det om andra saker. Jag nämnde några i mitt anförande: Jag tror på ekonomisk frihet, jag tror på en gemensam marknad och jag tror på ökad handel. Jag tror på minskad regelbörda för företag, familjer och individer. Jag vill att det ska vara enkelt för människor att leva produktiva liv – att arbeta, investera, spara och även uppfinna.

I detta spelar politiken en stor roll. Det handlar om utbildningspolitik, om att ha ett trovärdigt penningväsen och om att se till att skatter är låga och regler rimliga. Det handlar dock också om att inte stå i vägen – att inte stå med politikens pekpinnar och tala om att det här är framtiden, att det här är den bästa investeringen eller att det här är sättet på vilket vi ska lösa alla problem en gång för alla.

Jag tror i stället att vi behöver få ett samhälle i Europa som släpper fram individer, familjer och företag i större utsträckning. Där tror jag att vi har en stor utmaning. Vad är det för regelverk man möter som entreprenör, vare sig man är i Karlskoga, Spanien eller någon annan del av Europa? Hur ser mina möjligheter att utbilda mig och också få igen någonting på den utbildningen ut? I grunden tror jag att vi inte löser utbildning i Bryssel, utan det löser vi i kommunen, regionen eller möjligen på nationell nivå.

Återigen: Jag tror att vi också behöver se till att inte försöka låna oss ur en kris. Tvärtom tror jag att lånen har varit en del i processen att försätta oss i den jobbiga situation där vi är.

Anf. 16 BODIL CEBALLOS (MP) replik:

Herr talman! Det var egentligen inte ett svar på min fråga. Självklart ska vi inte låna oss ur krisen.

Det stora problemet, och det som var det stora problemet när vi själva var i kris för ett antal år sedan, är till stor del hushållens skuldsättning. Här var det så att man kunde få ett blancolån hur lätt som helst; det var nästan så att bankerna slängde lån över dig vare sig du ville eller inte. Det är samma sak som det har varit i Spanien, till exempel. Där har skuldsättningen varit oerhört hög. Det har varit ett sätt att hålla hjulen i gång.

Det är det många menar, att man ska hålla hjulen och konsumtionen i gång etcetera. Men när människor inte har någonting kvar att konsumera för – det är ju den situationen de är i – hur ska då hjulen vara i gång? Om man har ett regelverk som ska göra det lättare för företagen etcetera men människor inte kan handla det företagen producerar, vad gör vi då? Det är på något sätt bara ett ekorrhjul, och människor kommer inte ur det. Då måste vi titta på några andra modeller.

Vi hade en jättekris. Vi lyckades ta oss ur den, men vi hade också en krona som vi kunde låta flyta. Det kan man inte med eurosamarbetet, och oerhört många vanliga människor i de här länderna börjar nu protestera mot euron.

Det är inte alls samma uppslutning kring projektet euron. Man har sett att inte allting men väldigt mycket blev mycket dyrare direkt med eurons införande.

Jag kunde till exempel köpa persikor som var dyrare i Spanien där de kom ifrån än vad jag köpte dem för här i Sverige. Med euron blev det plötsligt väldigt mycket dyrare.

Vi hade en möjlighet att låta ekonomin pareras av att ha en flytande krona, men det har de inte. Vad är det förutom regelförenklingar för företagen, som jag tyckte var det enda svar jag fick av dig, som man mer kan göra?

Anf. 17 GUSTAV BLIX (M) replik:

Herr talman! Jag nämnde flera exempel. Utbildning är en viktig nyckelfaktor, inte minst för att rusta unga människor för arbetsmarknaden. Vi behöver också förändra regelverk för företag. Det tror jag absolut.

Några av de förslag som har diskuterats här innan är väsentliga. Vi behöver öppna Europa mot resten av världen. Slut ett avtal om ett transatlantiskt frihandelsområde. Gör det möjligt för oss att både exportera och importera produkter enklare över Atlanten.

Inte minst viktigt, och inte minst för Spanien, är att se till att öppna Medelhavet ordentligt för handel. Gör Medelhavet till en verklig autostrada av produkter, tjänster, varor och människor som vill röra sig.

Det tror jag är några av de saker som vi borde göra i Europa för att stärka inte bara vår egen konkurrenskraft. Den relativa positionen är inte det avgörande. Vad som är viktigt är att vi har möjlighet att producera och konsumera på ett rimligt och bra sätt.

Jag tror inte att vi i längden kan göra det med lånade pengar. Det stämmer att det har varit problem med hushållens skuldsättning i vissa länder. I andra länder handlar det om det offentliga skuldsättningen.

Den som är satt i skuld är inte fri och heller inte kapabel att ta itu med många av de utmaningar man står inför. Då måste man komma till rätta med de utgifter och de problem man har. Man måste se till att prioritera så att man långsiktigt klarar av de åtaganden man vill göra.

Det var vad vi gjorde i Sverige under ganska tuffa tag i början av 90-talet och därefter. Det är också en resa som andra länder har gjort, och har gjort framgångsrikt. Det finns nu länder i Baltikum som har varit enormt tuffa i sina reformer men som jag tycker mig se också har en större trovärdighet och en starkare grund att stå på den dag ekonomin vänder och vi får fart igen.

Gör hemläxan, förbered dig för ett system som håller och se till att göra de reformer som gör dig mer konkurrenskraftig. Där är handel, utbildning och företagsklimat några av de modeller jag skulle vilja se att vi fick möjlighet att få på plats i länderna runt om i Europa.

Anf. 18 LARS OHLY (V) replik:

Herr talman! Jag tyckte det gick en fläkt av Göran Perssons ande genom salen när Gustav Blix beskrev dysterkvistarna som svartmålade utvecklingen. Det var det som den förre statsministern ofta bemötte borgerliga kritiker med under hans regeringstid. De var dysterkvistar. Det förstärktes när Gustav Blix i sitt svar till Bodil Ceballos också citerade ordförande Perssons bok.

Nu var det inte därför jag begärde ordet. Gustav Blix sade någonting som jag tycker kräver en följdfråga. Du sade att du inte är anhängare av

one size fits all, en storlek passar alla. Du vill inte se den typen av ekonomisk politik som innebär att ländernas möjligheter att variera inskränks, om jag nu tolkar vad du menade.

Det ställer frågan på sin spets. Är euron rätt väg för Europa? Är en gemensam finans- och räntepolitik möjlig att kombinera med en stor grad av frihet för ingående nationer att välja sin ekonomiska politik?

Eller är det så att euron och de system som byggs upp snarare binder länderna till rodret oavsett deras ekonomiska utveckling, och att de därmed tvingas in i ekonomiska åtgärder som möjligtvis passar någon men definitivt inte passar alla?

Anf. 19 GUSTAV BLIX (M) replik:

Herr talman! Lars Ohly gör en ganska vid tolkning av vad jag sade. Jag ska försöka svara konkret på frågan om euron så småningom, men jag ska börja i en annan ända.

Jag vill vara tydlig med att jag tror att det finns ett par idéer som passar alla. Men de ska kanske inte beslutas om ovanifrån i en överstatlig process i Bryssel. Jag tror på ekonomisk frihet, fria marknader och den typ av ekonomiskt system som jag vet att Lars Ohly åtminstone genom åren kanske inte varit den främsta förkämpan för.

Det är också viktigt att komma ihåg: Vad var det för uppgifter som euron var satt att lösa? Det var flera olika uppgifter. En var naturligtvis att göra det enkelt att integrera våra marknader och göra det enkelt att handla med varandra. En annan var att en gång för alla stampa ut inflationsspöket i Europa. Det är ett annat gissel som har präglat och plågat den här kontinenten under perioder.

Det handlar om att hitta ett stabilt penningvärde. Varför är det viktigt? Jo, därför att inflation – och det glömmar man lätt – är en av de värsta skatterna på just sparande och investeringar. Det var det man försökte att komma till rätta med.

Länder som under årtionden hade haft problem med inflation och att få till stånd en trovärdig penningpolitik ville ta efter ett land – om man ska vara ärlig, Tyskland – som hade varit duktigt på att efter sin katastrof för 80 år sedan bygga en trovärdig ekonomisk penningpolitik. Men det ställdes också stora krav.

Det ställdes stora krav på de länder som anslöt sig till euron. Några gjorde det genom att inte berätta hela sanningen. Andra gjorde det genom att sedan inte leva upp till de åtaganden man hade gjort. Då är det klart att man också springer in i problem. De problemen har vi nu att fortsatt brottas med.

Anf. 20 LARS OHLY (V) replik:

Herr talman! Det är hårda ord om de problem som Europa stod inför på 90-talet. Jag håller med om att inflationen ibland var otyglad och definitivt inte är någonting eftersträvansvärt. Men det vi ser i dag är ett mänskligt lidande av proportioner som vi inte var i närheten av på 90-talet. Vi ser svält och fattigdom i EU, inom medlemsstater i Europeiska unionen. Vi ser människor som tigger på gatorna i Grekland. Vi ser människor som inte har någonting kvar att förlora.

Jag håller med Gustav Blix om att det inte enbart är på grund av euron och de beslut som har fattats inom eurons system utan också på

grund av försyndelser. Den gamla högerregeringen i Grekland är definitivt i hög utsträckning ansvarig för de ekonomiska problemen som landet står inför i dag. Men möjligheten att ta sig ur problemen har radikalt minskat genom att man nu har centraliserat beslutsfattandet om till exempel räntepolitiken.

Vi får one size fits all, en storlek passar alla. Det är just det som Gustav Blix sade att vi inte skulle ha. Därför borde det resonemanget följas av ett tydligt ställningstagande. Gustav Blix borde säga: Jag har lämnat min uppfattning om att euron skulle vara bra för Sverige. Jag tycker inte längre att euron är någonting vi ska underordna oss. Vi bör behålla kronan som valuta och därmed också makten över vår egen räntepolitik.

Det vore i så fall en logisk slutsats av det resonemang som Gustav Blix förde.

Anf. 21 GUSTAV BLIX (M) replik:

Herr talman! Det är just för att vi har de stora allvarliga problemen i Europa i många länder som det är viktigt att vi har en hög grad av samarbete och solidaritet. Man glömmer lätt att många av de tuffa kraven som har mött en del av länderna i den värsta krisen också har mötts av en ganska stor grad av solidaritet att förse med likviditet och lån när de inte har det eller kan få det någon annanstans. Där gör vi också en insats.

Lars Ohly gör det lite enkelt för sig när han försöker skylla på en enskilda regering i Grekland som har ställt till problemen. Jag tycker inte att man ska göra euron till en höger-vänster-fråga. Det är många som har varit inblandade i att se till att euron inte har fått den start jag i varje fall hade hoppats att man skulle följa och framför allt leva upp till de kriterier som fanns redan från början. Det gäller både höger- och vänsterregeringar.

När det gäller frågan om svenskt medlemskap i euron eller inte ligger jag nära svenska folket i en vänta-och-se-uppfattning. Jag gör det av den enkla anledningen att det först och främst inte är en fråga som beslutas här i riksdagen utan som vi sannolikt kommer att föra till en folkomröstning den dag det blir aktuellt och det finns ett brett stöd från svenska folket att ansluta sig till euron.

Jag tycker också ärligt att det inte är helt säkert vart euron är på väg. Det är klokt att vänta och se ur det perspektivet. Vi ser nu att en del länder vill gå vidare med en ekonomisk och monetär union som jag kanske inte riktigt tror på och som vi i Sverige också har haft invändningar emot. Hur djupt ska man centralisera, och hur djupt ska man gå?

När röken har lagt sig vid förhandlingsborden och vi vet lite mer om hur den ekonomiska och monetära unionen kommer att se ut och hur euron kommer att fungera tror jag att det finns anledning för Sverige att återigen på allvar pröva frågan: Hur är det med vinsterna? Att göra det enkelt för människor att handla, resa och leva goda ekonomiska liv i Europa och att se till att vi en gång för alla blir av med inflationsspöket som har präglat och plågat Europa är fortfarande lovvärda idéer.
(Applåder)

Anf. 22 ISMAIL KAMIL (FP):

Herr talman! Folkpartiet liberalerna stöder en fortsatt utvidgning av EU, som är strategiskt viktig för att möta globala utmaningar. Vi väl-

komnar att kommissionen i sitt årliga utvidgningspaket sätter utvecklingen av rättsstaten i centrum.

EU måste även i fortsättningen lyfta fram och ha fokus på områden såsom respekt för människors lika värde, jämlikhet, solidaritet, demokrati och mänskliga rättigheter.

Det är viktigt att Sverige fortsätter att vara en stark röst för öppna samhällen, för ett öppet Europa och för en öppen värld.

Utrikesutskottet välkomnar dels Kroatiens EU-inträde, som preliminärt kommer att ske om tre veckor, dels att förhandlingarna om det isländska EU-medlemskapet har fortskridit med gott resultat.

Turkiet däremot har en lång väg kvar till EU-medlemskap. Kommissionen skärper i årets översynsrapport sin kritik mot Turkiet, framför allt vad gäller situationen för yttrandefrihet. Därför är det betydelsefullt att understryka vikten av turkisk press- och yttrandefrihet.

Folkpartiet vill dessutom betona att det är långt till en fredlig lösning på kurdfrågan. Det har förekommit en del förbättringar i de senaste förhandlingarna, men vägen till en varaktig lösning verkar fortfarande vara lång. Turkiet måste genomföra nödvändiga reformer för att kunna bli EU-medlem.

Samtidigt vill jag poängtera att vi inte får vända Turkiet ryggen. Vi måste hjälpa dem att hamna rätt och så småningom ta sin plats i Europeiska unionen.

Herr talman! Det är mycket viktigt med fortsatta förhandlingar med alla kandidatländer. En fortsatt utvidgning av EU stärker EU:s viktiga roll som en central aktör för fred och stabilitet i världen.

EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik ska tillförsäkra unionen civil och militär kapacitet för att förebygga konflikter och stärka den internationella säkerheten.

Vi liberaler välkomnar det djupa samarbete mellan EU:s medlemsstater inom det försvars- och säkerhetspolitiska området som har ägt rum de senaste åren. Europeiska unionen måste fortsätta att vara en stark global aktör för fred och säkerhet. Det är viktigt med vårt stöd till de förtryckta i världen. Ett starkt Europa stärker EU:s roll som en säkerhetspolitisk aktör i världen.

Folkpartiet vill samtidigt betona vikten av ett fortsatt fördjupat samarbete mellan Europeiska unionen och Nato. Ett effektivt samarbete har stor betydelse för den internationella krishanteringen. Ett nära samarbete har en central roll i områden där Nato och Europeiska unionen är närvarande och aktiva med fredsfrämjande personal.

Herr talman! Folkpartiet har under lång tid strävat efter Natomedlemskap. Det ligger i Sveriges intresse att ansluta sig till Nato av säkerhetspolitiska skäl och med tanke på att Ryssland i dag utgör ett hot mot Sverige.

Det är också viktigt att samarbeta med regionala afrikanska organisationer för att på så sätt främja EU:s arbete för fred och säkerhet i Afrika.

Det är mycket angeläget att EU står väl rustat att möta de globala utmaningar som Europa och världen står inför.

Folkpartiet kan med glädje notera att det utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet inom EU har förstärkts och att antalet civila och militära insatser inom ramen för EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspoli-

tik har ökat. Det gäller att agera snabbt och effektivt vid svåra humanitära kriser.

Det är viktigt att Europeiska unionen kan enas om ett antal principer inför den globala debatten om utvecklingsagendan efter 2015. Mer resurser måste riktas till områdena mänskliga rättigheter, demokrati och fattigdomsbekämpning och till att driva samstämmighet för utveckling som ett centralt mål.

Folkpartiet strävar efter att Sverige måste ha en ännu mer aktiv roll i EU-sammanhang. Vi ska vara först på banan och inte ha sena ståndpunkter när alla andra redan har bestämt sig. Vi måste agera och ha fokus på jämställdhet och religionsfrihet. Vi måste stå på de svagas sida. Sverige bör engagera sig för att försäkra att Europeiska unionens länder följer överenskomna principer för mötesfrihet för hbtq-personer.

Ett annat viktigt område är människohandel. Människohandel är en allvarlig kränkning av den enskilda individens människovärde. Insatser för att bekämpa prostitution och människohandel måste präglas av internationell samverkan.

Herr talman! Sverige måste ta på sig rollen som det land som är på folkets sida och som vill hjälpa och påskynda demokratiska och ekonomiska reformer. Därför bör den europeiska grannskapspolitiken utvecklas. EU gynnas långsiktigt av att vara omgiven av demokratiska och stabila grannar. Syftet måste vara att stödja uppbyggnaden av demokrati och stimulera en hållbar ekonomisk och social utveckling genom bland annat effektiva regionala partnerskap. Stöd till det civila samhället, främjande av mediefrihet och ett starkt samarbete för demokratiutveckling stärker fred och säkerhet.

Den så kallade arabiska våren har hittills resulterat i att fyra diktatorer fallit: Ben Ali i Tunisien, Mubarak i Egypten, Gaddafi i Libyen och Saleh i Jemen. Nu återstår Syrien. Folket i Syrien har i 27 månader kämpat för sin frihet. Över 80 000 är döda, närmare två miljoner har lämnat landet och är på flykt och över tio miljoner syrier är i akut behov av humanitärt stöd.

Herr talman! En regim som attackerar sitt folk med stridsflyg och tunga vapen måste ställas inför rätta för brott mot mänskligheten. Vi måste stödja folkets krav på demokrati, fria val och yttrandefrihet.

Det är dags att Sverige agerar ännu mer aktivt för att stoppa regimens brutalitet och grymhet. Det är dags att stödja den demokratiska delen av oppositionen och stärka den i kampen mot både islamistiska extremister och regimen, som får stöd och vapenleveranser från Ryssland, Iran och Hizbullah.

Det är också strategiskt viktigt att nästa fas efter demokrativågen i Mellanöstern och Nordafrika måste vara fria val och nya konstitutioner som garanterar religionsfrihet, rättigheter för kvinnor, minoriteters rättigheter och politiska och ekonomiska reformer.

Herr talman! Den iranska regimen är en brutal regim som förtrycker de egna medborgarna och utgör ett hot mot sina grannar. En sådan regim utgör en fara för världsfreden och stabiliteten. Sanktionerna är nödvändiga, och regimen strävan efter att skaffa kärnvapen måste stoppas till varje pris.

Herr talman! Avslutningsvis vill jag betona att Europeiska unionens långsiktiga klimatpolitik måste inriktas så att den är konsekvent och

skapar incitament för nödvändiga klimatinvesteringar. Energi är en allt viktigare faktor i Europeiska unionens relation till vissa länder och regioner, varav flera kan betraktas som instabila. Europeiska unionens ökade energiberoende i kombination med en begränsad egen energiproduktion har utrikes- och säkerhetspolitiska aspekter.

Anf. 23 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Herr talman! Jag begärde replik på Ismail Kamil eftersom Folkpartiet är det parti i riksdagen som är mest öppet med vad man vill med EU-medlemskapet. Man vill federalisera Europa. Man är öppen för ett federalt Europa där makten utgår från Europa och inte från Sverige. Det är dock lite oklart vad man egentligen menar med federalisering. Jag har frågat EU-ministern tidigare, men jag har inte fått något klart svar – egentligen inget svar alls, om jag själv får avgöra.

Av denna anledning är det intressant att höra Folkpartiets syn på EMU. Det är ju själva verktyget för att åstadkomma federalisering. Det har till och med EU-kommissionen själv erkänt i sina egna skrivelser. Folkpartiet har också varit en av de yttersta förespråkarna för finanspakten. Redan innan vi gick med i finanspakten gick Folkpartiet ut med en önskan att Sverige skulle gå med i den. Man hävdade också att krisen i Europa inte beror på EMU eller på de problem som jag anser att EMU har skapat, utan den beror på att unionens länder inte följer reglerna om budgetunderskott, alltså stabilitetspakten.

Själva argumentet för att gå med i finanspakten var just att stabilitetspakten inte fungerade. Därför skulle man gå med i finanspakten. Nu ser vi att Spanien, Frankrike, Nederländerna och andra länder får undantag från det nya regelverket. Det är precis samma förfarande som ägde rum två år efter kontantläppet i EMU och som också i hög grad bidrog till att skapa den kris som nu råder i EU.

Därför vill jag höra hur Folkpartiet och Ismail ser på detta.

Anf. 24 ISMAIL KAMIL (FP) replik:

Herr talman! Tack, Johnny Skalin, för frågan!

När det gäller Folkpartiets Europapolitik har det sedan länge varit känt för alla att vi vill ha den fria marknaden. Vi vill ta bort krångliga regler. Vi är dock kritiska mot en del politik som finns i Europeiska unionen i dag, bland annat viss jordbrukspolitik och en del andra saker.

För oss är ett öppet samhälle, ett öppet Europa, faktiskt den viktigaste faktorn för att man ska komma närmare varandra och kunna lösa olika problem. Det kan vara sociala problem eller att sätta stopp för brottsligheten. Brottsligheten känner inte några gränser, och därför vill vi ta bort dem. Det kan också vara samarbete när det gäller miljöfrågor.

Frihandel och samarbete stärker Europa. Sverige är en del av Europa. Därför måste vi tillsammans lösa de problem som vi möter i Europa och stärka den delen av politiken i Europa som kommer att gynna alla. Att isolera Sverige är inte den rätta vägen att gå vidare med att utveckla vårt land.

Den andra delen, som är jätteviktig, är att ett samarbete kräver kompromiss. Vi kan inte göra som Johnny och Sverigedemokraterna eller andra partier vill och utan att samarbeta plocka russin ur kakan och säga: Vi kan samarbeta på våra villkor!

27 länder ingår i Europeiska unionen. Då måste det bli kompromisser. I en kompromiss är det ett givande och ett tagande. Folkpartiet är för ett öppnare Europa, och vi vill ha mer samarbete och solidaritet.

Anf. 25 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Herr talman! Den fria marknaden och det öppna samhället är vi också för. Det har vi tidigare i debatten konstaterat.

Problemet är att man har skapat ett regelsystem som inte fungerar och som man bröt två år efter kontantsläppet. Nu lyfter man in finanspakten för att lösa de problem som man tidigare identifierade. Spanien, Frankrike och Holland är redan undantagna från det nya regelverk som Folkpartiet har argumenterat för och röstat för i voteringen i Sveriges riksdag. Är det så här vi ska fortsätta?

Folkpartiet utgår från att krisen är förorsakad av att medlemsländerna inte har koll på sin ekonomi. Ska vi då inte följa finanspakten? Varför biföll man finanspakten? Varför var Folkpartiet sådana ihärdiga förespråkare för finanspakten om den ändå inte ska gälla, precis som den forna stabilitetspakten?

Dessutom undrar jag på vilket sätt den svenska penningpolitiken och kronan är sämre än det kompromissande EU som Folkpartiet föreslår. Kompromissen medför också att vi flyttar över makten från Sverige till Europa. Vi tar bort makten från våra egna väljare att avgöra vem som styr landet bäst och överläter makten till EU-kommissionen och Europa.

Jag vill påminna om att Sveriges tillväxt de senaste tio åren, inklusive prognosen för i år, årligen har legat 1,35 procent över EMU-ländernas tillväxt. USA:s tillväxt har legat i genomsnitt 0,76 procentenheter över EMU-länderna.

På vilket sätt är Sveriges inrikespolitik sämre än EU:s federalistiska politik?

Anf. 26 ISMAIL KAMIL (FP) replik:

Herr talman! Folkpartiet har under en lång tid sagt att gemenskapen kan skapa förutsättningar för att vi ska hjälpa varandra. Den politik som präglas av solidaritet, av att man ska hjälpa varandra, är den politik som kan åstadkommas bäst genom öppna gränser. Stänger vi våra gränser isolerar vi oss. Vi kan inte exportera eller importera. Det är precis som jag sade tidigare: Vi har en del problem i Europeiska unionen – det gäller jordbrukspolitik, vissa regler och frihandel – och vi folkpartister har som liberaler länge hävdad att de stängda gränserna måste öppnas mer.

Samtidigt måste vi vara helt överens om att ett samarbete inte kan åstadkommas genom att Sverige säger att det ska vara vår egen politik och våra egna regler som ska gälla. Det är 27 länder som måste komma överens. I demokratisk ordning kommer man överens genom att kompromissa. Det är inte alltid som Sverige eller Folkpartiet får sin vilja fram när man kommer överens.

Herr talman! Vi tror på det öppna samhället. Vi tror på ett öppet Europa. Vi tror på mer samarbete för att åstadkomma förbättringar för dem som behöver hjälp. Vi tror att detta hjälper Sverige och andra länder att komma närmare varandra. Det är ett projekt för fred. Ju starkare vi är, desto mer förbättringar kan vi åstadkomma när det gäller våra grannar och omvärlden. Det är den politik som vi tror på. Vi vill inte stå utanför

gemenskapen, utan vi vill vara en del av den. Det är därför Folkpartiet tycker att euro är den rätta vägen.

Anf. 27 KERSTIN LUNDGREN (C):

Herr talman! I förra veckan hade jag och flera med mig möjlighet att besöka några länder i Afrika. Jag lyssnade också på den östafrikanska unionen, när man bland parlamentariker resonerade om sina drömmar och om sin utveckling. Jag lyssnade på Afrikanska unionen som diskuterade det panafrikanska projektet. Man tittar på EU, på USA och på Asien. Det är en ny värld, där avstånd krymper och möjligheter och utmaningar växer.

För Centerpartiet är det viktigt att säkra och utveckla en hållbar värld där människors frihet och möjligheter får växa och där respekt och tolerans för olikheter byggs på globala mänskliga rättigheter.

EU:s verksamhet under 2012 ska prövas – det är det vi gör nu i kammaren. De frågor vi ställer oss är: Bidrar vi till en öppnare, mer inkluderande och grönare värld? Bidrar vi till en hållbar utveckling, här hemma, i EU, i Europa och i världen?

Svaret blir ja. Men vi kan och ska göra både bättre och mer.

Ta öppenhet! EU har en öppenhet för nya medlemmar. Det är en riktig prioritering från den svenska regeringen att arbeta vidare med det spåret. Det är strategiskt. Och vi är glada över att den 1 juli få hälsa ännu en medlem, Kroatien, välkommen.

Medlemsdrömmen hos många av våra grannar är en del av drömmen om en bättre framtid för människor. Den drömmen finns också i Turkiet. Den drömmen syns på Taksim och i Geziparken i dag när vi möter människor som vill se en annan framtid. De drömmer om en bättre värld. De drömmer om sin park, att den ska få vara kvar som grön.

Jag tänkte på almstriden när jag såg det här i början och på vad som hände i Kungsträdgården i Stockholm.

Men, herr talman, jag är glad över att EU har varit tydligt. Kommissiönär Füle var tydlig när han protesterade mot polisvåld. Det är en signal som hörs också till Turkiet. Och människor förväntar sig just den typen av signaler.

Det handlar om öppenhet för utvidgning till fler länder på Balkan, till fler länder över huvud taget och för människor. Det är ju det som det i grunden handlar om, inte om länder och stater utan om människor som ska få möjligheter.

Det handlar om ett mer inkluderande EU. Ja, vi ser och har en uppgift att jobba med hbtq-frågor, som omnämns i betänkandet. Det är viktigt att stå upp för allas lika rätt och värde. Vi ser det när det gäller SRHR-frågor, men vi ser det också i andra sammanhang.

I dag finns det på vårt bord här i kammaren, herr talman, ett betänkande som heter *Patientrörlighet i EU – förslag till ny lagstiftning*. Det handlar också om ett mer inkluderande EU, där människors möjligheter som patienter får växa.

Ett öppet EU och ett inkluderande EU handlar naturligtvis också om asyl- och migrationspolitiken, som har varit en stor fråga under det gångna året i EU. Det handlar om solidaritet både inom EU och med länder och människor utanför EU. Vi vill se ett öppet EU. Vi vill inte bygga murar. Vi vill bygga broar.

Människor ska få möjligheter att få skydd mot förföljelse. Vi är glada över att vi i år har fått en ny överenskommelse på det här området som kan skapa större möjligheter för människor att få det skyddet.

Men det handlar också, herr talman, om en öppenhet från EU:s sida och en insikt om att vi är en åldrande kontinent. Människor söker sig inte nödvändigtvis till oss utan söker sig till andra delar av världen för att förverkliga sina drömmar. Vi måste i konkurrens visa att vi har en vilja att ge möjligheter för flera.

I det sammanhanget tycker jag att det finns skäl att understryka, herr talman, värdet av att EU ansluter sig till Europakonventionen om mänskliga rättigheter. Det ger den bas som gäller mänskliga rättigheter i hela Europa, att EU också underordnar sig en yttre instans. Granskning av mänskliga rättigheter är en oerhört viktig signal till många människor där ute och till andra länder. Vi har många gånger en debatt runt rättsordning, både europeisk och global, som vi vill hävda.

Herr talman! Utrikes- och säkerhetspolitik är en viktig del av EU. Det handlar om att vi har förväntningar på oss att bidra utifrån våra erfarenheter till en fredligare, friare och grönare värld. Det är en politik byggd på folkrättens principer och universalism, inte enligt de gamla stormaktsagerandena i Europa. Det är ett nytt Europa och en ny säkerhets- och utrikespolitik i EU.

Det är ofta the big five, som Miljöpartiet hänvisar till i sin reservation, som talar. Det är just därför som vi behöver en starkare gemensam röst som har en annan agenda, som lyfter fram andra perspektiv.

Ett EU för mänskliga rättigheter, fred och frihet och försoning är vad vi vill se. Vi är glada för det arbetet i östra grannskapet. Vi vet vilken betydelse EU har i dag för utvecklingen i Serbien och för utvecklingen i Kosovo. Det handlar om möjligheterna för människor där att drömma om en bättre framtid.

Vi vet betydelsen för Ukraina. Vi hade nyligen möjlighet att möta utrikesministern och diskutera det med honom här i riksdagen. Vi vet också betydelsen för länder där det är konflikter, som Georgien. Jag hoppas att vi inte nu får se nya murar byggas, enligt den gamla Berlinmurens modell, mellan Sydossetien och Georgien. Här har EU en möjlighet och en viktig roll att spela när det gäller säkerhet och möjligheter i vår omvärld, i östra grannskapet.

Men också i Mellanöstern förväntar man sig att EU ska vara en politisk kraft. Man vill att vi ska ha en starkare röst. Det må gälla bosättningar, som har varit uppe tidigare, eller rätt märkning av varor från bosättningar.

Här pågår, herr talman, ett viktigt arbete från EU:s sida. Vi välkomnar det.

Vi ser möjligheterna till politiska lösningar och vill att EU ska hävda politiska lösningar före, under och efter konflikter. Det handlar om responsibility to protect i dess bästa mening. Det må gälla Libyen, där vi har ett ansvar att nu bygga upp. Det må gälla Syrien, där vi har ett ansvar att försöka vara en fredsskapande kraft men också en uppbyggande kraft i framtiden.

Herr talman! Utvecklingspolitiken berörs. EU är världens största biståndsgivare. Det är viktigt att vi använder biståndet för att bidra till en hållbar utveckling, en grönare ekonomi och en anpassning till ett föränd-

rat klimat och att vi skapar marknader med sjysta villkor och spelregler, till exempel mot skatteflykt eller mot osjysta handelshinder. Det är bra att vi har förnyat jordbruksbudgeten och har möjlighet att minska exportsubventioner.

Jag var i Zambia när detta hände. Det är klart att jordbrukssubventionerna är ett störande moment när det gäller att skapa en hållbar utveckling.

Herr talman! EU står inför stora utmaningar. Människorna i EU står inför stora utmaningar. Drömmen handlar om jobb, om utbildning, om en bättre framtid och om en hållbar utveckling. Den, herr talman, måste vi bygga tillsammans. Den drömmen är värd att kämpa för.

Jag yrkar bifall till förslaget i utskottets betänkande och avslag på alla reservationer.

Anf. 28 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Herr talman! Jag hade helst tagit en replik på Fredrick Federley, som sitter i EU-nämnden, eftersom jag tänkte ta upp några saker som Federley tar upp. Men eftersom Federley sitter i EU-nämnden och Kerstin Lundgren företräder hans parti, Centerpartiet, i den här debatten kanske detta går lika bra.

Federley skrev i en debattartikel nyligen: EU har som samarbete på demokratiska grunder knutit länder närmre varandra. Jag skulle vilja höra om Kerstin Lundgren håller med om det och i så fall varför. Han skrev även att Centerpartiet avser att motarbeta kompetensöverflyttning när det gäller skatter, strafffullar och svensk arbetsrätt. Det tycker jag låter alldeles utmärkt. Det var väl något av det bästa som Fredrick Federley skrev där.

Däremot skrev han att han vill se en harmonisering av asylpolitiken, som han tycker är viktig, eftersom han vill säkerställa att fler får skydd i Europa.

Här kan jag tycka att asylpolitiken verkligen bör vara en av de delar som ska tillhöra den nationella kompetensen, särskilt för ett land som Sverige som har tagit ett osedvanligt stort ansvar i de här frågorna.

Men han skrev också att EU behöver tuktas för att hålla sig inom sina ramar och inte lyfta kompetenser från stater eller regioner. Det är vad man ständigt gör i den här riksdagen.

Därför skulle jag vilja höra: Är det här verkligen någonting som Centerpartiet kommer att driva på EU-nivå eller är det bara tomma löften att man ska stoppa maktöverföringen från Sverige till Europa? Är det den politiken vi ska se från Centerpartiet inför kommande EU-val? Kommer man i så fall också att stå upp och vara konsekvent från och med nu och ända fram till valet med att stoppa den här maktöverföringen?

Anf. 29 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Jag har tidigare hört Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet tävla i kampen om vem som är mest EU-negativ i form av avvikande meningar. Det var lite spännande. Jag har själv, herr talman, suttit med på några av EU-nämndens sammanträden och lyssnat och försökt ställa frågor när de avvikande meningarna har lyfts fram bland annat av Johnny Skalin för att höra vad de egentligen står för. Svaren förtjänar

nog en närmare studie, för inte innehåller de speciellt mycket. Det är mer fråga om kravet på en avvikande mening.

Herr talman! Fri marknad som Sverigedemokraterna sägs stå för och gilla har jag hört om, men jag har inte hört att Sverigedemokraterna i något sammanhang är berett att skapa regelverk som gör att den fria marknaden inte bara gäller för vissa utan för alla, som skapar likvärdiga möjligheter för människor i Europa. Då krävs det samarbete, och då krävs det öppenhet för samarbete. Det krävs faktiskt också att vi överlämnar ansvar till EU-nivån, och det har vi ju gjort, herr talman, med Lissabonfördraget som Centerpartiet står bakom.

Det innebär inte att vi ska ha skatter på EU-nivå. Det har vi varit tydliga med. Men det innebär till exempel harmonisering av asylpolitiken, och jag nämnde tidigare, herr talman, att vi var glada för den nya överenskommelse som man har träffat när det gäller asylpolitiken. Vi vill se ett öppnare EU. Vi vill se ett EU som är öppet för omvärlden. Det gäller inte bara enskilda ledamöter i EU-nämnden eller enskilda ledamöter här i kammaren, utan det gäller Centerpartiet som helhet.

Anf. 30 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Herr talman! Då tolkar jag det som att Centerpartiet fortsätter på sin inslagna linje att flytta över makten från Sverige till Europa och att det Fredrick Federley skrev i sin debattartikel mest var tomma löften, förutom det där med harmonisering av asylpolitiken som han och Centerpartiet står bakom. Jag anser att Fredrick Federley själv borde stå till svars för det här, men han företräder ändå sitt parti och det är ju trots allt hans parti som sätter riktlinjerna för vilken politik man ska bedriva.

Jag skulle också vilja komma in på en annan frågeställning som jag tog upp i mitt anförande och som jag har tagit upp i tidigare replikskiften men kanske inte utvecklat så mycket. Det gäller påbuden från EU-kommissionen som ständigt, varje år lämnas till Sverige och andra medlemsstater. Vad gäller EMU-länderna är det i hög grad tvingande att genomföra dessa åtgärder, men det är det faktiskt inte för oss som står utanför EMU. Ändå genomför regeringen i stort sett alla de påbud som lämnas.

Jag ska inte gå närmare in på dem som redan har lämnats; däremot ska jag gå in på dem som har lämnats inför nästkommande år, för de tycker jag är särskilt intressanta. Här har EU-kommissionen ställt krav på att skuldsättningen i den privata sektorn ska åtgärdas och att det bland annat ska ske via amorteringar. Det är ganska intressant. Det tog jag upp i anförandet. Där har regeringen redan agerat. Man tar också upp den dåliga integrationen på den svenska arbetsmarknaden, utfasningen av avdragsrätten för ränteutgifter för bolån och höjd fastighetsskatt. Jag har nämnt åtgärder för att uppmuntra amorteringar. Det handlar även om utfasning av hyresregleringen, vilket också är en väldigt intressant fråga, ökad avtalsfrihet för enskilda hyresgäster och kraftfullare och mer målinriktade åtgärder på invandrarungdomar bland annat via lärlingssystem.

Kommer regeringen och Centerpartiet fortsatt att följa dessa påbud och göra precis som EU och EU-kommissionen kräver att Sverige ska göra? Eller vilka av dessa åtgärder kommer man i så fall inte att genomföra?

Anf. 31 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! För oss handlar EU om frihet, om öppenhet och om möjligheter för enskilda människor. Det handlar om att skapa goda regler som fungerar för människor, oavsett om det är i Stockholm, i Boden eller i Bratislava. Det handlar om att vi måste klara att möta utmaningar tillsammans, att inse att vi inte kan göra som Sverigedemokraterna försöker göra, det vill säga både äta kakan och behålla den.

Den politiken fungerar inte. Det kommer att straffa ungdomar som hoppas på en bättre framtid här i Sverige. Det kommer att straffa möjligheter för företag som får mindre chanser på en mer global marknad.

Herr talman! Till skillnad från Sverigedemokraterna är vi i Centerpartiet inte rädda för att lyssna till andra. Vi tror inte att allt som vi bestämmer är det bästa. Vi är öppna för att lyssna på Riksrevisionen i Sverige. Vi är öppna för att lyssna på EU-kommissionens bedömning. Vi är öppna för att lyssna på OECD:s översyn. Det bidrar till den intressanta och spännande dialogen om vad vi så småningom här i kammaren ska fatta för beslut. I budgetsammanhang handlar det naturligtvis om vad vi i kammaren fattar för beslut i budgeten.

Jag är övertygad om att ibland väljer också Sverigedemokraterna att lyssna till en och annan röst – eller det kanske jag inte är. Det kanske är så att Sverigedemokraterna stänger öronen för omvärlden och tycker att allt som man själv har fattat beslut om är klokskap.

Vi har inte den hållningen, herr talman. Vi tror på öppenhet. Vi tror på att lyssna, och vi tror på att föra dialog även utanför Sveriges gränser. Vi tror att det berikar människor här hemma likaväl som världen där ute.

Anf. 32 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Herr talman! Den här debatten utgår från regeringens skrivelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2012, så det är egentligen vad som händer i Europeiska unionen föregående år som vi reflekterar kring. Unionen är på väg att omfatta 28 länder när Kroatien inträder i sommar. Det intressanta är också att det fortfarande finns en attraktionskraft i EU trots den kris som för närvarande präglar Europas länder.

Herr talman! Arbetet i riksdagen handlar alltmer om frågor som har bäring på det europeiska samarbetet. Vi bedömer om det är rimligt att EU-kommissionen ska behandla och fatta beslut om förslag eller om det är nationell kompetens som gäller i olika frågor. Vi gör den så kallade subsidiaritetskontrollen, och det är bra. Vi behandlar också frågor som finns på EU:s dagordning i utskotten och sedan i EU-nämnden.

Vår EU-nämnd är unik. Det var något vi kom fram till när vi var i Irland för att lyssna på hur de jobbade med sitt ordförandeskap. Här får riksdagen ett stort inflytande över hur vår regering och dess ministrar ska agera på ministerrådsmöten. Så är det inte i andra EU-länder. Den ståndpunkt som våra svenska ministrar ska ha nere i Bryssel ska samordnas med riksdagen. Det här är väldigt bra och skapar en levande debatt om EU-frågorna.

Herr talman! Året som gått har kanske mest präglats av EU-ländernas ekonomiska kris, om talet om bankunionen, om migrationsfrågor och av ungdomsarbetslöshet men också av hästköttsskandaler. Den djupa ekonomiska krisen i EU har bidragit till att EU ifrågasätts. David Cameron slog i sitt omdiskuterade tal i januari i år fast att Storbritannien ska folk-

omrösta om EU-medlemskapet. Ska man vara kvar eller inte? Själv slog dock Cameron fast att han med själ och hjärta ska kampanja för att Storbritannien ska stå kvar i unionen, dock med ett förändrat EU som han avser att arbeta för – ett EU med mindre överstatlighet, som han säger.

Och visst är vi många som anser att EU inte är svaret på allt och att EU inte ska ta över de frågor som passar bättre att organisera nationellt. Samtidigt finns det många fördelar med att arbeta gemensamt, och det är därför vi har EU. Sverige som litet land är beroende av ett välmående EU som kan handla varor från oss. Handeln med EU utgör en betydande andel av Sveriges utrikeshandel, där Tyskland är en viktig partner.

Att EU står som en stor, enad världsmarknad är också något som lockar andra regioner och länder. Kina är till exempel villigt att stå för ekonomiska garantier till lån i Världsbanken med riktning mot europeiska länder, just för att EU är en stor handelspartner.

Det är inte bara i ekonomiska frågor som EU har stor betydelse. Miljön och klimatfrågorna är andra. Utsläpp i vårt närområde påverkar oss, och det är en stor fördel om vi får regleringar som gör att människors hälsa sätts i främsta rummet.

Även vård över gränserna har blivit en realitet för många. Om en läkare remitterar dig till specialistvård eller rehabilitering i ett annat EU-land, därför att den inte finns i Sverige, betalar man vanlig patientavgift.

Flera områden innebär att EU-medborgarna gemensamt får rättigheter och förmåner som jag tror att många faktiskt ser fördelar med. Samtidigt får ett ökat samarbete, ökad integration, alltid ett visst bakslag, kanske särskilt i kristider som nu. Därför måste debatten hållas levande.

Det kan handla om gemensam lagstiftning, men ibland är det bara vissa länder som samarbetar, till exempel när det gäller en finansiell transaktionsskatt, som har varit på tapeten. Vi har den öppna samordningsmodellen där vi har mer av benchmarking och att lära av varandra, som nu sker kring ungdomsarbetslösheten i Europa. Där anser många att Sverige är en förebild. Vi har alltså flera olika sätt att arbeta på. Inom Lissabonfördraget ges ju olika möjligheter att samarbeta. Det behöver inte bara vara på ett sätt och genom lagstiftning.

Herr talman! EU:s utvidgning fortskrider, men det land som har funnits med länge i ansökarskaran, Turkiet, har, som flera har nämnt här, stora problem på flera områden. Reformtakten i landet har avtagit betydligt de senaste åren. Flertalet av de 35 förhandlingskapitlen är frusna på grund av att Turkiet inte genomfört de reformer de måste göra, eller för att de är blockerade av någon EU-medlemsstat. Särskilt när det gäller yttrandefriheten har kommissionen alltmer skärpt tonen gentemot Turkiet. Ett stort antal journalister sitter fängslade, och vi ser just nu hur situationen ser ut på torgen i Istanbul och Ankara. Unga personer börjar alltmer höja rösten mot förtryck och vill se ökad demokrati och respekt för mänskliga rättigheter. Den kurdiska befolkningen har fortfarande inte fått sina rättigheter fastlagda, och det krävs nu en fredlig lösning på situationen i landet.

EU tar allt fler initiativ just till ökat internationellt samarbete. EU:s handelspolitik och biståndspolitik men också dess gemensamma försvars- och säkerhetsarbete har fått en ökad betydelse på världsscenen. EU har fått en starkare gemensam röst i världen, med större infly-

tande. Den europeiska utrikestjänsten och Catherine Ashton har fått ökad betydelse.

EU har också tagit steg för ökat samarbete för fred och säkerhet i framför allt Afrika, exempelvis på Afrikas horn och utanför Somalias kust.

EU ska ha en hög svansföring när det gäller att stärka demokrati och mänskliga rättigheter i internationella insatser. EU ska arbeta för att förebygga konflikter och med krishantering och fredsfrämjande insatser. Men hur stor omfattningen av det militära samarbetet ska vara inom EU bör man fortsätta att diskutera. Lissabonfördragets solidaritetsklausul förpliktar om något EU-land skulle angripas utifrån. Sveriges medverkan och ledarskap i EU:s stridsgrupper innebär att Sverige är med och tar ansvar för fred och säkerhet i och utanför vårt närområde. Vi har i utskottet markerat att vi önskar fortsatt information om stridsgruppens utveckling och användning.

Herr talman! Dessa insatser är bara en del, vid sidan av de diplomatiska, ekonomiska och biståndspolitiska verktygen för att uppnå säkerhet i vårt närområde. Att förhandla om handelsavtal med EU som stark förhandlingspart gynnar Sverige. Gemensamma regler, normer och krav gör att Sverige inte förlorar gentemot andra EU-länder när vi vill ställa krav på att varor som kommer till oss och till EU ska motsvara höga miljökrav och livsmedelssäkerhet samt att vi tillverkar varor med etiska regler på företagen.

I detta sammanhang är det värt att notera att Ryssland under 2012 upptogs som fullvärdig medlem i Världshandelsorganisationen, WTO. Det innebär en möjlighet till strategiskt, långsiktigt samarbete mellan EU och Ryssland. Rysslands utveckling vad gäller mänskliga rättigheter har mycket övrigt att önska, och vi måste fortsätta att ha ett tryck på Ryssland för en förändring.

Herr talman! EU:s samarbete i det östliga partnerskapet med Moldavien, Georgien, Armenien, Azerbajdzjan och Ukraina går knaggligt. Flera länder gör framsteg, men utvecklingen ser inte stabil ut. Hot mot bygget av demokrati kommer ständigt i dessa länder.

I det södra grannskapet har länderna i Nordafrika tagit steg framåt, men också bakåt. Det tar uppenbarligen tid att bygga demokratiska institutioner. Vi får hoppas att dessa länders egna befolkningar står fast på väg mot full demokrati, att de håller fast vid att det ska gå åt rätt håll. EU som samarbetspartner måste fortsätta att ställa krav på reformer.

Herr talman! EU är en stor, global utvecklingsaktör som tillsammans med medlemsstaterna står för mer än hälften av världens totala utvecklingsbistånd. Även om tyvärr flera länder drar ned på sina biståndsbudgetar i kristider är EU en stor och viktig aktör. Under året som gick antogs rådsslutsatser om den fortsatta inriktningen på EU:s bistånd – kallat Agenda för förändring. Slutsatserna tog fasta på samarbetsländernas respekt för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer när samarbete ska äga rum. De betonar också betydelsen av en hållbar tillväxt. Vi ser att många länder i Afrika har en fantastisk utveckling ekonomiskt. Men det går bakåt för demokratin. Det kan vi inte bara åse stillatigande. EU:s grundvärderingar och den vanliga medborgaren i det land vi ger utvecklingsstöd måste stå i fokus.

Herr talman! Året som gått har präglats av den ekonomiska krisen, en kris som ser ut att bli långvarig. Sverige står starkt men hotas av svaga ekonomier i euroområdet. Därför har det legat i Sveriges intresse att samarbetet haft fokus på att rätta till svagheter i det ekonomiska och finansiella regelverket. Syftet måste vara att stabilisera både den ekonomiska och inte minst den sociala utvecklingen i Europa. Social instabilitet hotar gemenskapen.

Respekten för stabilitets- och tillväxtpakten måste återställas, och ansvar för offentliga finanser och den samhällsekonomiska stabiliteten är viktiga för att bevara trovärdigheten för finanspolitiken. Därför är de frågor som intensivt har behandlats under 2012 om bankunion, banktillsyn, Europeiska stabiliseringsmekanismen, finanspakt, tvåpack, kapitaltäckningskrav med mera varit viktiga frågor.

Sverige är inte med i eurosamarbetet, och kommer inte heller att vara det inom en snar framtid. Sverige tjänar dock på att de länder som deltar i samarbetet får en uppstramning i regelverken. Sverige vill delta i det som påverkar oss, men vi vill inte bindas upp av krav som kan tvinga oss att sänka våra ambitioner i översyn av exempelvis finanssektorn.

EU:s långtidsbudget har varit ett återkommande tema för förhandlingar under året som gått, då den fleråriga budgetramen för 2014–2020 skulle tas fram. EU-nämnden har av regeringen fått kontinuerlig information om förhandlingarna som för första gången ledde till en stramare budget än tidigare, minskade jordbruksstöd och mer satsningar på forskning och innovation, vilket vi välkomnar. EU-parlamentet har nu fått ett stort inflytande i den fortsatta processen om långtidsbudgeten. Det återstår att se hur det landar i förhandlingarna.

Herr talman! För oss kristdemokrater är det viktigt att EU fortsätter att vara en kraft som stärker fred och frihet. Men EU ska inte ta på sig mer än det som medborgarna önskar att EU ska syssla med. Den så kallade subsidiaritetsprincipen ska ligga fast, vilket innebär att besluten ska fattas så nära medborgarna som möjligt om det inte är mer effektivt att sköta det gemensamt via EU.

EU står inför en gigantisk utmaning när det gäller att lösa den ekonomiska krisen, att inkludera alla medborgare som i dag lever i arbetslöshet och utanförskap, men också att på det säkerhetspolitiska området säkra fred och frihet. I det arbetet är det viktigt att EU för en aktiv utrikes- och säkerhetspolitik med dialog, handel och ett aktivt bistånd som ger fattiga människor hopp om en god hälsa och politiskt inflytande med demokrati och mänskliga rättigheter i fokus. EU:s värden är viktiga att stå upp för i alla internationella sammanhang.

Med det, herr talman, yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet.

Anf. 33 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Herr talman! Jag önskar att jag hade fått ta replik på alla. Jag fick ta replik på alla utom Miljöpartiet och Socialdemokraterna. KD är sist ut av de partier som har anmält huvudanföranden till debatten.

Jag har lyssnat på alla debatter, och jag kan bara konstatera att man säger ungefär samma sak i alla anföranden. Vänsterpartiet sticker ut lite grann, men det är SD, Sverigedemokraterna, som står för den verkligt EU-kritiska hållningen i kammaren, vilket jag beklagar.

Désirée Pethrus talar om till exempel utvidgningen, och hon hyllar att Kroatien nu är medlem i unionen. Jag kan meddela Désirée Pethrus att kroaterna själva inte är lika positiva. Stödet är nu nere på 56 procent för EU-medlemskapet i Kroatien. Man oroar sig för de kroatiska företagen, och man oroar sig för handeln med de närmaste länderna. Det handlar framför allt om livsmedelsbranschen, vilket är en viktig bransch för Kroatien. Det återstår att se hur pass lyckliga kroaterna blir senare när de också får vara med och ta del av effekterna av medlemskapet i Europeiska unionen.

Något annat jag reagerar på i debatterna är att man ständigt tar upp politiska framställningar om handel, mänskliga rättigheter, öppenhet, möjligheter för människor att möta utmaningar tillsammans och så vidare. Man talar också om frihet. Mycket av talet om handel, mänskliga rättigheter och demokrati är sådant som vi alla i kammaren är för. Däremot har vi i fråga om frihet och demokrati i sig olika utgångslägen. För mig är demokrati att svenska folket avgör makten, att svenska folket avgör vilka som ska bestämma i Sverige. Det är det som skiljer Sverigedemokraterna från KD. Är det korrekt uppfattat, Désirée Pethrus?

Anf. 34 DÉSIRÉE PETHRUS (KD) replik:

Herr talman! Tack för frågan!

Först var det frågan om att kroaterna inte är positiva. Sverige gick också med i EU med en inte jättstor majoritet, men det var ändå en folkomröstning som landade i att det fanns en majoritet som ville att Sverige skulle gå med i EU. Så småningom har stödet faktiskt ökat. Kanske har det inte varit så den senaste tiden, men vi har sett att när det går bra för EU går det också bra för Sverige. Därför tror jag att de flesta svenskar i dag är medvetna om att EU har en positiv inverkan på Sverige.

Precis som jag tog upp i min diskussion kommer det alltid att finnas frågor om vad EU ska syssla med och vad Sverige nationellt ska syssla med. För Kroatien finns, precis som för alla andra, den så kallade akin, det vill säga de regler som ska uppfyllas för att ett land över huvud taget ska komma i fråga för medlemskap i EU. Kroatien har uppfyllt den. Precis som det står i betänkandet vet vi att det finns frågor om korruption och andra frågor som vi behöver sätta pekfingret på när det gäller Kroatien.

Det finns flera länder som redan är med i EU i dag som har problem och som vi på något sätt ska försöka få in i en bättre situation. Vi vet att det tjänar Sverige. Men att Sverige ska ställa sig ensamt och säga att Sverige inte bryr sig om hur det går för alla andra länder i närområdet som landet handlar med är inte en framgångsrik modell för vare sig Sveriges ekonomi eller på annat sätt.

Genom att vi ställer krav på alla nya länder om mänskliga rättigheter och demokrati är vi med och påverkar. Vi påverkar i våra handelsrelationer genom att i dialog alltid ta upp frågan om mänskliga rättigheter och demokrati. Att sprida EU:s värden kan väl ändå inte vara något negativt?

Anf. 35 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Herr talman! EU:s värden är ett intressant begrepp. Vad är EU:s värden? 60 procent av besluten i fullmäktigeförsamlingarna, 50 procent i

landstingen och 30 procent i riksdagen sker under påverkan av EU. Det är EU:s värden, Désirée Pethrus.

EU står för något helt annat än demokrati. Det ser vi tydligt i den snabba maktöverföringen där man inte minst använder delegerade akter, det vill säga så kallad sekundär lagstiftning, för att komplettera de så kallade kompromissförslag man kommer fram till i alla de enskilda förslagen som läggs fram i unionen. Det innebär alltså att EU-kommissionen har osedvanligt stor makt att fortsätta maktöverföringen även efter att Sverige varit med om att kompromissa. Så ser EU-medlemskapet ut, och det kompletteras av en rad andra förslag som läggs fram. Europeiska terminen är en av dem, och Europa 2020 är en annan.

Jag tror på folket. Folket ska ha den avgörande makten. Folket ska kunna avsätta både mig och Désirée Pethrus om någon av oss gör ett dåligt arbete.

Men vem avsätter EU-kommissionen när den gör ett dåligt arbete? Vem kan avsätta EU-kommissionen? Den frågan tror jag kommer att förbli obesvarad; den går nämligen inte att besvara med annat än att vi omförhandlar det svenska EU-medlemskapet och återgår till någon form av samarbete.

Jag tycker att det är ett litet slag i ansiktet på alla oss demokratiförespråkare att hävda att EU står för frihet. EU är långt ifrån frihet. För mig är frihet att själv kunna bestämma, att själv kunna lägga min röst på vem jag vill och att själv kunna omvärdera och skapa en förändring i samhället.

Anf. 36 DÉSIRÉE PETHRUS (KD) replik:

Herr talman! Frihet är att vi fattar beslut om det vi anser att Sverige ska fatta beslut om. Vi har lämnat över vissa rättigheter, men det har vi gjort i bred enighet i riksdagen. Det är inte något konstigt.

Vi har en riksdag som fattar beslut i olika EU-frågor om olika EU-direktiv, vi för en debatt här och vi har ett EU-parlament som är folkvalt. Vi har alltså en helt öppen demokratisk process när det gäller EU-frågorna, så vad är problemet? Det vore ett problem om vi gjorde allt bakom stängda dörrar, men så är ju inte fallet.

EU:s värden handlar inte om det som Johnny Skalin tar upp. De demokratiska värdena står fastslagna i Lissabonfördraget. Det handlar om mänskliga rättigheter, demokrati, pressfrihet, yttrandefrihet, att vi är emot dödsstraff, för rätten att organisera sig, fackliga rättigheter, religionsfrihet, att vi är emot diskriminering och så vidare. Det är värden som Johnny Skalin borde kunna ställa sig bakom.

Vi tycker att de värdena är något att slåss för, inte att vi bara ska sitta och hålla på dem inom Sveriges gränser. Det är någonting som vi kan gå ut med bredare.

Vi vet att EU får ett allt större inflytande i de internationella forum som vi deltar i och i handelsrelationer i det södra partnerskapet och det östliga partnerskapet. Jag åker själv och föreläser om jämställdhetsfrågor för ungdomar från Ukraina, Moldavien, Georgien och så vidare. Det är viktigt att vi får vara med och ha en dialog med dessa länder och sprida dessa värden. Vad står det här för? Varför är det viktigt? Varför är de här värdena viktiga? Jag förstår inte hur Johnny Skalin kan tycka att en nat-

ionalistisk syn att vi i Sverige ska hålla det här för oss själva skulle vara rätt väg att gå.

Anf. 37 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr talman! Unionen och dess företrädare har i över 60 år bidragit till att främja fred och försoning, demokrati och mänskliga rättigheter i Europa. Så kommenterade och motiverade Nobelkommittén sitt val när Europeiska unionen fick ta emot Nobels fredspris i höstas.

Denna fred är ett resultat av många kvinnors och mäns enträgna arbete för att se till att historien aldrig mer upprepar sig. Aldrig mer Berlinmuren, aldrig mer Auschwitz, aldrig mer diktatur och aldrig mer generationer av barn som får växa upp utan far- och morföräldrar, som stupat och mördats i världskrig på europeisk mark.

I dag löser vi konflikter i Europa inte med kanoner utan med Coreper. Vi löser konflikter med byråkrater i stället för soldater och kommunicerar via tolkar i stället för tanks.

Men vi får aldrig ta freden i Europa för given. För bara några veckor sedan besökte jag Bosnien och Hercegovina, Kosovo och Kroatien. Jag började resan med ett besök i Srebrenica för att hedra offren för folkmordet i juli 1995, då över 8 000 muslimska pojkar och män brutalt mördades. Jag träffade mammor, fruar, döttrar och överlevande, alla med kroppsliga eller själsliga ärr.

20 år senare är kriget fortfarande påtagligt nära på västra Balkan, men nu syns ett ljus i tunneln. EU har varit och är en väldigt stark motor för fredlig utveckling och demokratisering i regionen. Bland den unga generation som kämpar för demokrati, mänskliga rättigheter och frihet nämns alltid det hägrande EU-medlemskapet som det absolut viktigaste redskapet för att pressa ländernas ledare i rätt och demokratisk riktning.

Den 1 juli i år blir Kroatien EU-medlem, och EU får sin 28:e medlemsstat. För att referera till ett tidigare meningsutbyte kan jag meddela att 66 procent av kroaterna röstade för EU-medlemskap i folkomröstningen 2012. Den svenska regeringen har stöttat Kroatien länge. Vi har höga förväntningar på att de fortsätter att bana väg för resten av det krigshärjande västra Balkan in i unionen. Också Serbien och Kosovo tar steg mot ett EU-medlemskap, även om väldigt många utmaningar kvarstår. Men exemplet med Balkan visar att fortsatt utvidgning bidrar till stabilitet, demokrati och fred i Europa.

Vi ser även nya steg i förhandlingarna om ett turkiskt EU-medlemskap. Men Turkiet har ännu en lång väg att gå för ett EU-medlemskap. Den senaste veckans oroligheter och brutala våld är väldigt obehagligt. Jag vill också nämna att landet står inför stora utmaningar när det handlar om pressfriheten, kurdernas rättigheter och situationen för homosexuella, bisexuella och transpersoner. Men lösningen i det här svåra läget är inte att vända Turkiet ryggen. I stället måste man fortsätta att trycka på för reformer för demokrati, frihet och öppenhet.

Herr talman! EU har sedan sin tillkomst aldrig upphört att utvecklas. Utvecklingen fortsätter hela tiden. Det som började som ett gemensamt samarbete kring kol och stål omfattar i dag i stort sett alla politikområden. Tillsammans blir vi starkare, och tillsammans hittar vi också bättre lösningar på problemen. Tillsammans kan vi påverka andra, och tillsammans kan vi stärka de värderingar som Europa står för.

I dag tar vi mycket för givet som var omöjligt för svenskar för bara 10, 15 eller 20 år sedan: att lättare kunna studera i ett annat land, att kunna arbeta i ett annat land eller för den delen att kunna resa på semester utan pass. Det är saker vi börjat ta för givna. Men det är ett ständigt pågående arbete. Vi kan inte luta oss tillbaka och vara nöjda.

Herr talman! Europa upplever den värsta ekonomiska krisen sedan 1930-talets dagar. Därför måste länderna ha hållbara finanser och genomföra reformer. Det kan handla om att reformera skattesystem, pensionsförsäkringar eller socialförsäkringar. Det kan handla om att minska regelkrångel och ta bort onödiga monopol och framför allt om att göra det möjligt för kvinnor att komma ut på arbetsmarknaden. Det som har bidragit till EU:s stora framgångar är att unionen har hållit ihop, att det finns en balans mellan EU:s instruktioner: kommissionen, parlamentet och rådet. Det är därför på sätt och vis naturligt att länderna i eurozonen samarbetar tätare i ekonomiska frågor. Det välkomnar vi från regeringens sida. Men det får inte ske till priset att EU delas upp i centrum och periferi. Beslut som påverkar hela Europeiska unionen måste även i fortsättningen fattas av alla 28 medlemsländer tillsammans med Europaparlamentet.

Herr talman! I krisens spår ser vi nu ett fallande stöd för EU runt om i medlemsländerna. Det måste vi ta på största allvar. Det är en utmaning att bygga upp det förtroendet igen, vilket jag säger som stark Europavän. Samarbetet i alla dess delar måste präglas av demokratisk trovärdighet. Det gäller både i ekonomiska frågor och på andra fält. Beslut med väldigt långtgående konsekvenser ska aldrig fattas i panik bara för att krisen stressar på. Nya förslag måste debatteras och förankras hos folket. De som fattar besluten måste också veta att dessa kan leda till konsekvenser. Vi måste därför jobba vidare med att öppna EU och göra det enklare för unionens medborgare att delta i beslutsprocessen och känna till sina rättigheter och skyldigheter gentemot EU:s institutioner. Därför behöver vi en europeisk förvaltningslag, något som jag jobbar för i EU som minister.

De nationella parlamenten – ni – måste också få en tydligare roll. Jag lyfter ofta fram riksdagens breda engagemang för EU-frågor som förebild på ministermötena. Förslag som rör vår gemensamma framtid ska inte i framtiden kunna presenteras anonymt på möten i Bryssel eller presskonferenser utan att först ha debatterats grundligt i medlemsstaterna. Om de nationella parlamenten önskar bör också kommissionärerna kunna bjudas in för att debattera och försvara de förslag man lägger fram.

Herr talman! I skuggan av den ekonomiska krisen växer en värderingskris fram. Populistiska och rasistiska partier i Europa vinner tyvärr mark, och det går fort. I Grekland sitter sedan ett år tillbaka nynazisterna från Gyllene gryning i parlamentet, de som inte ens tvekar att med våld attackera andra politiker, men också utsatta grupper som flyktingar. De senaste årens händelser i Ungern är oerhört obehagliga. Det är en dyster utveckling vi ser. Därför är det viktigt att respekten för mänskliga fri- och rättigheter aldrig får tummas på i vår europeiska union.

Vi har sett det här i Europa förut. Vi har sett hur en ekonomisk kris föder missnöje och en vilja att peka ut syndabockar genom obehaglig antisemitism, obehaglig islamofobi och obehaglig antiziganism eller för den delen attacker mot homosexuella, bisexuella och transpersoner. Där-

för är det viktigt att vi som står upp för de europeiska värderingarna i det läget aldrig står tysta; om tystnadens konsekvenser har historien alltför väl lärt oss.

Men protester, hur högljudda de än må vara, räcker tyvärr sällan för att få till stånd en förändring när en medlemsstat bryter mot EU:s grundvärderingar om frihet. Vi ställer redan i dag omfattande krav på de länder som kandiderar för ett EU-medlemskap. Men när ett land väl har blivit medlem och sedan bryter mot spelreglerna och EU:s gemensamma värdegrund finns det lite EU kan göra i dag. Därför måste vi ställa krav på dem som är medlemmar av unionen i dag på samma sätt som vi gör på kandidatländerna och världen utanför Europa.

För tre år sedan lyfte jag för första gången vid ett rådsmöte fram frågan om att EU borde ha en ärlig granskning av hur medlemsstaterna respekterar grundläggande mänskliga fri- och rättigheter. Jag kan säga att stödet var svalt och svagt då. Men nu har glädjande nog fler länder vaknat i den här frågan. Tillsammans kommer vi att fortsätta att driva på för att få till stånd en granskning som ska göras av kommissionen. Jag diskuterade senast i dag frågan med en utrikesminister på besök.

Herr talman! Den senaste tiden har krav ställts på begränsningar av den fria rörligheten. Det finns länder som börjar varna för den så kallade sociala turismen. Krav på att man ska begränsa den fria rörligheten måste vi vara oerhört vaksamma mot. Vi vet att fri rörlighet ger jobb och skapar frihet för människor att förverkliga sina drömmar. Fri rörlighet är också grunden för att kunna ta oss ur den tuffa ekonomiska krisen.

Sverige införde inte övergångsregler vare sig 2004 eller 2007, och vi har inte sett några bevis för så kallad social turism i vårt eget land. Däremot har vi fått mer arbetskraft i företag och vård. Den fria rörligheten har gett generation efter generation möjlighet att resa för att studera, arbeta och uppleva andra länder. Den fria rörligheten är en förutsättning för vår gemensamma inre marknad.

Herr talman! Vi ska gemensamt sträva efter att finna lösningar på krisen. Trots att Sverige står utanför euron påverkar krisen oss. Men vi får inte låta krisen dominera vår bild av unionen. Flera länder som har varit djupt nere i krisen ser dessutom ljuset i tunneln och börjar komma upp. Jag tänker inte minst på länder i vår närhet i Baltikum. Men i skuggan av krisen pågår också viktiga förhandlingar om framtidsfrågor för ett starkt Europa. Några av dem skulle jag vilja betona.

Just nu omvandlar man som en del av er nämnt den uppgörelse som nåddes i Europeiska rådet i februari om långtidsbudgeten till rättsligt bindande texter. Det handlar om totalt 1 000 miljarder euro under en sjuårsperiod. Denna överenskommelse och uppgörelse var överraskande bra för både Sverige och Europa. Nu tar vi steg mot en modernare budgetram genom satsningar på åtgärder inom forskning, utveckling och innovation, samtidigt som både jordbruksstödet och strukturfondsstödet sänks. För första gången någonsin minskar den totala utgiftsnivån. Sverige får behålla sin rabatt, och avgiften för Sverige till EU minskar.

Det är viktigt att påpeka att de pågående förhandlingarna med Europaparlamentet leder en uppgörelse som ligger i linje med det man kom överens om på Europeiska rådet i februari. Tyvärr har det nu gått över 100 dagar sedan överenskommelsen slöts. Detta beror främst på en bris-

tande kompromissvilja från Europaparlamentets sida. De måste ta sitt ansvar, så att vi får den nya budgetramen, som bör gälla vid årsskiftet.

Krishantering och ansvarsfull budgetpolitik är nog så viktigt. Men vi måste också stärka EU:s konkurrenskraft nu och på längre sikt. Därför har EU tagit fram tillväxtstrategin Europa 2020. Det handlar om reformer för att skapa arbeten, reformer för att öka kvinnors förvärvsarbete och reformer för att minska ungdomsarbetslösheten.

Det handlar också om satsningar på forskning och utveckling och utbildning. Det handlar om minskade utsläpp av växthusgaser och förnybara energikällor. Det är vägen mot ett starkare Europa. Här vill jag också nämna EU:s Östersjöstrategi, som är ett av dessa fält.

För EU:s utveckling är ökad handel centralt, både inåt och utåt. Kostnaden för att vi inte utnyttjar den inre marknadens möjligheter till fullo har beräknats till 500 miljarder euro fram till 2020.

Förhandlingarna med USA om ett nytt frihandelsavtal är ett steg i rätt riktning. Det skulle vara ambitiöst och omfattande, och det skulle kunna leda till ekonomiska vinster på 119 miljarder euro per år bara i EU. Förhandlingar pågår också just nu med Japan och Indien. Öppen handel är en nyckel för den svenska regeringen, som driver på här.

Herr talman! Det är glädjande att paketen om en gemensam asylpolitik börjar hamna på sin plats. Här har vår egen kommissionär Cecilia Malmström gjort ett bra arbete. Fler måste göra mer för att Europa ska få en mer solidarisk asylpolitik. De som flyr krig och förföljelse måste ges skydd under samma förutsättningar i alla medlemsstater. Det ska inte vara beroende av i vilket land man söker asyl om man beviljas skydd. Det är de asylskydd som man har som ska gälla. De länder som inte respekterar detta måste börja göra det. Detta gäller inte minst dem som nu flyr från Syriens fasor. De måste få mer hjälp av oss.

Herr talman! Klimatförändringarna är vår tids kanske största utmaning. De kan omöjligen lösas på nationell nivå. Därför jobbar Sverige hårt just nu för att EU ska besluta om minskade utsläpp med 30 procent till 2020. Jag beklagar verkligen att Europaparlamentet inte hjälpte till med att reformera EU:s utsläppshandel så att priset inte hade behövt kollapsa. På samma sätt förfäras jag över att man föreslår tullar på solceller när solelen nu äntligen har blivit lönsam. Klimatet behöver både utsläppshandel och frihandel, och det nu. EU ska spela en ledande roll i de internationella förhandlingar om en ny, global klimatöverenskommelse som antas 2015 och börjar gälla 2020.

Avslutningsvis: Jag är övertygad om att vi européer ska fortsätta att stå upp för de europeiska värderingarna i unionen och att de kommer att bidra till fred, försoning och demokrati även under de kommande 60 åren.

En mycket klok man, en av världens största ledare, som jag tror att vi alla tänker på i denna stund är Nelson Mandela. Han har sagt en klok sak om detta: Vill du skapa fred med din fiende så måste du jobba med din fiende. Då blir han eller hon din partner.

Så var stämningen i Europa då de forna fienderna till slut blev partner. Jag tycker att denna beskrivning passar bättre än någon annan också på EU:s fredsprojekt som världens i detta avseende hittills mest framgångsrika.

Anf. 38 LARS OHLY (V) replik:

Herr talman! Det var ett intressant anförande som Europaministern höll. Det var många olika typer av utblickar. Jag skulle kunna begära replik på många punkter.

Jag blir lite intresserad av beskrivningen av EU som ett fredsprojekt. Det är sant att det har utspelats vidriga och fasansfulla krig i Europa. Men i min värld och enligt mitt sätt att se det handlar det inte om att Tyskland och Frankrike har bråkat lite grann. Det handlar om att våldsförhärlikande ideologier har tagit makten i ett eller flera av Europas länder.

Det handlar alltså inte om att plötsligt övergå från att lösa konflikter med krig till att lösa konflikter med fredliga medel. Det handlar om att bekämpa den ideologi som ser kriget, världsherraväldet och det tusenåriga riket som sitt mål. Det är en lite nationalistisk syn på kriget i Europa – att de på något sätt skulle vara sprungna ur ett nationellt synsätt. Så är det inte. Det fanns politiker i Tyskland som var krigsmotståndare och fredsförespråkare och som utmanövrerades. Det har funnits krigiska förespråkare i länder som aldrig har fått makten och som därigenom inte har kunnat påverka.

Samma sak kan man säga om EU:s engagemang utåt. På vilket sätt är EU ett fredsprojekt när man har stärkt regimerna i Tunisien, Egypten och Libyen eller när man – som under det svenska ordförandeskapet – ingick samarbetsavtal med Syrien? På vilket sätt är detta EU som fredsprojekt, Birgitta Ohlsson?

Anf. 39 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik:

Herr talman! Vi kan konstatera att upplysningen och demokratin föddes på europeisk mark, men också kommunismen, fascismen och nazismen föddes på europeisk mark liksom de grävsta formerna av nationalism i sin allra mest obehagliga form.

Man kan ha olika lösningar för hur man ska lösa konflikter och se till att fred och demokrati är normen för Europas framtid. De sakerna har inte varit normen för Europas dåtid. Den period av fredlighet vi har nu, där vi löser konflikter tillsammans vid förhandlingsbordet och inte på slagfältet, kan tyvärr sägas vara en kort period i Europas historia. Västerpartiets lösning är en solidaritet som ofta stannar vid högtidstalen.

Även om ni i ditt parti, Lars Ohly, var skeptiska till en del andra större internationella samarbeten när det begav sig, såsom Förenta nationerna, behöver vi inte gå tillbaka i historien för i dag är ni skeptiska till och vill gå ur Europeiska unionen.

Om man ska kunna samarbeta och minska konflikten mellan länder måste man binda samman länderna på olika sätt. Det kan man göra via handel, fördrag och olika politiska manifest men framför allt via kontakter mellan människor. Där är Europeiska unionen unik.

Ibland är vi ganska historielösa i Sverige, kanske för att vi i vårt eget land har fått leva i fred och frihet under lång tid. Vi behöver inte gå längre tillbaka än till 1975, då jag föddes. Då var knappt hälften av EU:s nuvarande 27 medlemsstater demokratier. Hela södra Europa hade eller hade tagit sig ur militärdiktatur. Öst- och Centraleuropa befann sig under kommunismens ok, och Berlinmuren klöv rakt igenom dem.

Med tanke på människorna där tycker jag att det är märkligt att raljera över fredstanken i Europa – att EU inte har inneburit någonting. När det gäller EU:s roll globalt kan vi göra mer. Vi ska också konstatera att EU har varit och är engagerat i många insatser världen över. Det kan handla om polissamarbete i till exempel Kosovo men även andra delar av världen. Vi kan göra mer, men vi gör också en hel del.

Anf. 40 LARS OHLY (V) replik:

Herr talman! I mitt exempel menade jag just att det inte ligger hos vissa nationer att lösa konflikter med våld. Det är ett märkligt sätt att se på historien. Det finns vissa politiska krafter som både försöker förtrycka demokrati och mänskliga rättigheter och vill lägga under sig andra länder. Det värsta exemplet på det var nazisternas Europa. Det var strävan efter världsherravälde, det tusenåriga riket. Men det var inte alla tyskar som stod bakom det.

Att bekämpa det krigiska sättet att lösa konflikter innebär att bekämpa bestämda ideologier som står för det synsättet. Jag menar att man måste sätta in EU:s politik i dagsläget i det perspektivet. Vi bidrar till att stärka våra egna ekonomier på fattigare länders bekostnad genom handelssubventioner, jordbrukssubventioner och exportstöd. Vi bidrar till förtryck i andra länder genom att ingå samarbetsavtal med Israel, Tunisien, Egypten, Libyen, Marocko och – under svenskt ordförandeskap – Syrien!

Jag ställde en konkret fråga. Visst kan vi prata lite grann förbi varandra ibland och försöka hålla debatten på en annan nivå där vi aldrig möts, men kan inte Birgitta Ohlsson svara på frågan: På vilket sätt har EU bidragit till fred i Syrien genom att ingå ett samarbetsavtal med president al-Asad och hans regim? På vilket sätt bidrog vi genom att träffa avtal med Tunisien, Egypten och Libyen? På vilket sätt bidrog den svenska regeringen när den sålde övervakningsutrustning till Gaddafi? Är detta det fredsprojekt Birgitta Ohlsson står för?

Anf. 41 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik:

Herr talman! Det är säkerligen flera misstag som enskilda EU-länder har gjort, det kan jag erkänna. Det borde ha varit mycket större fokus på mänskliga fri- och rättigheter när det gäller exempelvis frihandelsavtal. Därför försöker man nu ha ett så kallat more for more-perspektiv när man ingår avtal med nya länder. Det ska löna sig för länder som vill främja demokrati och mänskliga fri- och rättigheter och driva på kvinnsituationen i landet, miljöarbetet med mera. Det är otroligt viktigt att ha ett sådant perspektiv.

Också enskilda EU-länder har haft skamligt nära förbindelser till olika diktaturregimer i länder runt om i världen. Det har jag också varit kritisk mot i denna kammare och även som minister. Det ska man också vara tydlig med.

Men det innebär inte att man inte också ska se de framgångar som har varit. I dag är Europeiska unionen världens största biståndsgivare. En hel del pengar av den biståndsbudgeten går inte bara för att främja fred och frihet i världen utan också för att häva fattiga människors situation, så att de faktiskt kan förändra sin livssituation. Det är viktigt att betona.

När det gäller olika insatser – det kan vara Eulex, händelser i Afrika, polissamarbete och annat – har EU en aktiv del, och det ska vi främja, stärka och bli ännu bättre på.

Att EU förra året fick Nobels fredspris hoppas jag ska fungera som en moralisk väckarklocka inte bara globalt, att ta det fredspriset på största allvar. Det förpliktar också moraliskt sett att i vår egen union stärka mänskliga fri- och rättigheter och framför allt få till stånd årliga granskningar. Det är jätteviktigt.

Anf. 42 TOMMY WAIDELICH (S) replik:

Herr talman! Jag uppskattar statsrådets engagemang för de mänskliga rättigheterna och tycker också att statsrådet ska ha en eloge för den höga svansföringen.

Statsrådet säger bland annat att respekten för mänskliga rättigheter aldrig får tummas på i EU och nämner också att hon vill ställa krav på medlemmarna i EU i dag, utan att hon blir mer konkret än att hon pratar om att det behövs en årlig granskning av de mänskliga rättigheterna. En sådan granskning kanske är bra och kan ha en viss funktion, även om EU-parlamentet redan i dag gör sina rapporter om tillståndet i unionen. Vi har också Europarådet som gör sin granskning.

Men det förs också en debatt om att det behövs mer aktiva åtgärder. Det har inte minst statsrådets partivän i Tyskland, Guido Westerwelle, utrikesministern, fört fram. Det finns också andra krav som inte minst restes senaste helgen, när Hbt-socialdemokrater Sverige hade kongress. De kräver att EU ska ha en aktiv handlingsplan för att motverka diskriminering av människor på grund av sexuell läggning eller könstillhörighet.

För alla andra diskrimineringsgrunder, förutom funktionshinder, finns det en sådan aktiv handlingsplan. EU:s egen myndighet för fundamentala rättigheter har också visat att det finns stora problem inom unionen. Myndigheten har nyligen genomfört en undersökning med över 90 000 tillfrågade. 47 procent av de tillfrågade har känt sig diskriminerade eller trakasserade på grund av sin läggning eller könsidentitet.

Beträffande det krav som Hbt-socialdemokrater Sverige lyfter fram skulle jag vilja statsrådet om hon är beredd att backa upp det i ministerrådet.

Anf. 43 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik:

Herr talman! Jag vill börja med mänskliga fri- och rättigheter på en bredare nivå. Det som ligger på bordet just nu och som vi hoppas kunna få fram ett underlag för är att få årliga granskningar av mänskliga fri- och rättigheter. Barroso lyfte upp den frågan i sitt State of the Union-tal i september förra året, och redan för tio år sedan var faktiskt dåvarande EU-kommissionen inne på att vi behöver ett sådant mycket stramare system.

En del säger att det inte behövs. En del hänvisar till Europarådet, som gör ett fantastiskt arbete. Men i Europarådet sitter det 47 länder, varav en del inte alls är lika sammanbundna kring demokrati och frihet som Europeiska unionen, där 27 länder via fördrag har samarbete och man kan kräva mycket mer av dem.

Det är den årliga granskning av fri- och rättigheter som ligger på bordet just nu.

Sedan är det ingen hemlighet att liberaler i Europa och även jag själv länge har krävt att man ska gå vidare och också kräva sanktioner. Men den frågan ligger inte på bordet. Det som nu är glädjande är att det är en stor grupp länder som vill ha årliga granskningar. Det var det inte för bara ett par år sedan, så där har vi flyttat fram positionerna, jag tillsammans med andra ministrar.

Situationen för homosexuella, bisexuella och transpersoner är också en människorättsfråga. Det är ingen separat fråga, utan den handlar om mänskliga fri- och rättigheter. I maj i år var det elva ministrar från olika EU-länder som skrev på ett dokument – också Kroatien var faktiskt med på det – om att gå vidare och uppmana kommissionen att ta fram en sådan sammanhållen hbt-strategi. Erik Ullenhag var den ansvariga minister som var med på det mötet. Sverige är mycket pådrivande i det arbetet.

Jag vill också rikta en uppmaning. Det handlar delvis om vad vi kan göra för att få diskrimineringsfrågorna på plats. Tyvärr har vi inte det på det här fältet, utan det är en del länder som fortfarande triskas, men vi driver på där också.

Det gäller också att vara aktiv. Det handlar inte bara om vad kommissionen, riksdagen, regeringen eller EU-parlamentet kan göra, utan det handlar också om att stödja det livliga civilsamhälle som finns. Jag ser själv fram emot att få inviga Baltic Pride i sommar i Vilnius och att få åka till Belgrad och vara med på Pride i Serbien. Jag har under våren varit på konferenser om detta, både i Warszawa och i Paris. Det har gällt hur vi kan gå vidare och stärka homosexuellas, bisexuellas och transpersoners arbete.

Vi gick med på att man ska ta fram en sådan strategi, och det finns på agendan – absolut!

Anf. 44 TOMMY WAIDELICH (S) replik:

Herr talman! Jag tolkar det så att Birgitta Ohlsson vill att EU ska införa en aktiv handlingsplan och också är beredd att driva den frågan i ministerråd. Det ser jag som mycket positivt.

Då skulle jag vilja passa på att fråga Birgitta Ohlsson om hon har övriga regeringen med sig i den frågan. Det skulle ju ge ett ytterligare tryck när det gäller att få in detta i EU:s löpande arbete.

Europaparlamentet har krävt detta vid flera tillfällen. Men vi har inte fått något initiativ från kommissionen, vare sig från kommissionsordföranden eller från den ansvariga kommissionären Reding. Det må vara hänt att det är bra att göra årliga granskningar. Men det behövs också ordentliga verktyg. Det finns den så kallade verktygslådan som har funnits sedan 2003 men som mest riktar sig till EU:s institutioner.

Kan jag tolka statsrådet så att hon nu, med regeringens stöd, är beredd att driva frågan om en aktiv handlingsplan och också följa de krav som Europaparlamentet och nu senast Hbt-socialdemokrater Sverige har ställt på sin kongress förra helgen?

Anf. 45 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik:

Herr talman! Som jag sade tidigare var det elva ministrar – och även Kroatien var med – som den 16 maj skrev under ett dokument i Haag som handlar om att man ska trycka på kommissionen för att ta fram en sammanhållen hbt-strategi. Det mötet var Erik Ullenhag med på, så det är något som svenska regeringen driver tydligt. Vi hoppas att vi ska bli fler som lyfter fram den frågan.

När det gäller rättigheter för homosexuella, bisexuella och transpersoner ser vi också väldigt sorgliga bakslag. Vi ser fortfarande hur Prideparader utsätts för våld i enskilda EU-huvudstäder, och vi ser fortfarande att de till och med har svårt att få genomföras på en del håll, vilket är oacceptabelt. Det handlar inte bara om rättigheter för homosexuella, bisexuella och transpersoner ur ett minoritetsperspektiv, utan det handlar också om grundläggande friheter som yttrandefrihet och mötesfrihet. Där måste vi pressa på mycket mer.

Jag skulle önska att man fick träffa flera ledamöter av denna kammar på dessa Prideparader i länder där man har det mycket tufft. De skulle verkligen uppskatta mer solidaritet också av de nationella parlamenten, inte bara att enskilda ministrar kommer utan att fler kommer och bidrar och stöttar på plats.

Definitivt: En sammanhållen hbt-strategi är något som vi pressar kommissionen att ta fram. Det är också viktigt nu att inte tappa momentum. Vi vet att EU-kommissionen kommer att gå in i ett slags förberedelse inför valet i början av nästa år, och det är viktigt att man levererar under hösten. Jag tycker inte att man ska se något konkurrensförhållande i förhållande till att granska mänskliga rättigheter brett varje år, utan det handlar bara om att förstärka processerna.

Anf. 46 BODIL CEBALLOS (MP) replik:

Herr talman! Jag vill börja med att säga att det är trevligt att se Birgitta Ohlsson här. Det var länge sedan jag var i debatt med dig.

Jag tänkte gå tillbaka till det replikskifte som jag hade med Gustav Blix om hur man ska komma till rätta med den ekonomiska situationen i söder utan att bara använda sig av åtstrammingsmetoden, eftersom den uppenbarligen inte fungerar.

Gustavs svar till mig var mer utbildning och förenklat regelverk för företagen. Men det är väldigt svårt för de länderna sedan de har tagit en massa panikbeslut, som ministern också nämnde tas, att ha pengar för att ordna utbildningar för alla dem som nu är arbetslösa. Vi har nu en sådan situation att det många gånger är fler i den så kallat tärande sektorn än i den närande och att stater, kommuner, landsting och regioner inte har råd att betala ut vare sig löner eller annat. Då är frågan hur man ska kunna få till de utbildningarna, så att man i alla fall har människor någonstans i sysselsättning under tiden.

Jag tror mer på den bild som vi gröna har av att man ska använda sig av den kris som nu är till att också ställa om samhället i grönare riktning.

Ministern talade också om att klimatpåverkan är en avgörande utmaning för oss. När vi nu har så oerhört många arbetslösa i Europa borde vi använda denna tid till att också jobba med att komma till rätta med klimatpåverkan i stället för att bara vänta.

Jag skulle därför vilja att ministern lite grann utvecklar tankarna om hur man ska komma till rätta med den ekonomiska krisen i södra Europa och om det finns andra vägar än åtstramningsmodellen. Vad diskuteras på er nivå?

Anf. 47 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik:

Herr talman! Sorgligast och farligast för ett samhälle är att ha många ungdomar som inte känner något hopp om framtiden. Det tror jag är oerhört farligt. Därför är det inte en slump att EU-kommissionen har sagt till 22 länder av 27 att de ska fokusera på ungdomsarbetslösheten. Sverige var ett av de länder som lyftes fram. Också vi måste ta detta på allra största allvar.

Det som vi från regeringen har gjort är bland annat att vi har sänkt arbetsgivaravgifterna för unga. Vi har också sänkt restaurangmomsen och vidtagit enskilda åtgärder för att vi ska se till att det händer saker. Men det krävs också att man fokuserar på reformer i de länder som lever i den allra tuffaste krisen.

De länder som har det bättre med ekonomin och som kan stimulera, som Sverige, ska fortsätta göra det. Det var därför som vi satsade mycket på forskning i vår nationella budget. Det handlar också om att de pengar som vi har tillsammans i långtidsbudgeten satsas på gränsöverskridande infrastruktur och sådant som också kan minska arbetslösheten för unga.

Men vi kommer inte ifrån att många länder kommer att fortsätta behöva genomföra reformer. Det är lite grann som uttrycket: Det som göms i snö kommer upp i tö. Genomför man inte vissa strukturreformer i enskilda länder nu kommer man bara att skjuta fram problemen till våra barn och barnbarn. Det tror jag är viktigt att se till. Det handlar om en del tuffa reformer.

De ansträngningar som Baltikum har fått göra nämndes tidigare i debatten. Men där ser man nu ljuset i tunneln. Detta gäller även inte minst Irland som börjar komma ut ur denna kris.

Det kan handla om olika reformer, exempelvis företagsklimatet som Gustav Blix tidigare var inne på. I till exempel Belgien har man inte söndagsöppet i butikerna. Ni kan tänka er själva att när Ikea vill etablera sig i Belgien är det inte så lätt att bedriva verksamhet. Det kan handla om att det finns krav på licens för att driva vissa företag i en del länder, som Grekland. Det kan handla om att sänka importtullarna mer. Dessa reformer bör man genomföra. Det gäller även att se till att fler kvinnor kommer ut på arbetsmarknaden.

Men en del tuffa reformer kommer vi tyvärr inte ifrån även om de kan vara mycket smärtsamma. Jag lider också med folken i många länder. Det är sorgligt att se hur lettiska lärarinnor har fått sina löner sänkta med 25 procent och att grekiska barnfamiljer inte har råd att vaccinera sina barn. Men en del reformer måste genomföras.

Anf. 48 BODIL CEBALLOS (MP) replik:

Herr talman! Jag är helt överens med ministern om att man måste genomföra reformer. Men ibland är problemet att man genomför reformer just när det är en krissituation i stället för när man har en bättre ekonomi. Det händer både här hemma och på andra ställen.

En reform som jag läste om i El Pais i morse är att det spanska pensionssystemet ska förändras, och helst ska det träda i kraft redan nästa år. Man tittar på till exempel Sveriges modell.

När vi hade vårt europeiska gröna partimöte i Madrid i maj i år talade en spansk ekonom där. Även andra talare deltog när vi diskuterade pensionssystem i olika länder. Men den spanska ekonomen varnade för det svenska systemet. Enligt El Pais är Sverige det land som har gått längst i Europa när det gäller att reformera pensionssystemet. Den spanska ekonomen menade att det svenska systemet är en kvinnofälla. Pensionssystemet är en kvinnofälla här men kanske ännu mer i de länder där kvinnorna inte har varit ute så mycket på arbetsmarknaden.

Detta är en diskussion som vi också bör ta till oss. Har vi kanske ett mycket sämre pensionssystem än alla andra? Miljöpartiet deltog inte i överenskommelsen om pensionerna. Men det är klart att vi måste titta på reformer av olika slag.

En annan fråga som jag skulle vilja ta upp gäller Turkiet. Jag håller fullständigt med ministern om att vi inte ska vända Turkiet ryggen i den situation som de nu befinner sig i. Självklart ska Turkiet kunna bli medlem i EU. Det vill vi också. Men vi måste också våga vara tuffa mot Turkiet och tala om vad vi tycker och tänker när detta nu sker i Turkiet.

Sverige är det land som är mest positivt till att Turkiet faktiskt ska med i EU. Men vi måste också våga säga ifrån. Det tycker jag är mycket viktigt.

Anf. 49 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik:

Herr talman! Vis av erfarenheten kan jag säga att om reformer inte genomförs under kristider kanske de inte heller genomförs under soliga tider. Därför tror jag att det är viktigt att reformer och strukturer kommer på plats.

Tittar man på pensionsfrågan upplever jag snarast att Sverige ses som ett föredömligt land och att det är ett land som många tittar på. Fler måste jobba mer, och fler måste jobba längre. Det är kanske den läxa som denna kris i Europa har visat allra tydligast.

När det gäller kvinnoaspekter och reformer med mer feministisk karaktär kan man också se att krisen faktiskt har blivit ett forum för att diskutera saker som en del länder inte vill genomföra men som är viktiga. Det kan vara självklarheter för oss, som att se till att barnomsorgen på sikt byggs ut så att fler kvinnor får arbeta och bli skattebetalare och därmed bidrar till systemet och får egen frihet.

Men också exempelvis sambeskattningen diskuteras nu som aldrig förr i europeiska länder. Det är många länder – ett tiotal – som fortfarande har sambeskattning, det vill säga att man beskattar familjen och inte individen. Det gör att många kvinnor inte går ut och yrkesarbetar. Det har blivit en debatt om det tack vare krisen, vilket man får se till att lyfta fram.

Vad gäller situationen i Turkiet är det mycket viktigt att vara tydlig med att Turkiet ska kunna bli en framtida EU-medlem när man lever upp till de krav som vi har ställt på landet. Inte minst just nu i och med det som har skett den senaste veckan är det mycket oroväckande.

Catherine Ashton, EU:s höga representant för utrikesfrågor, har varit mycket tydlig och gjorde uttalanden både i veckan och i går, tror jag, om

detta. Vi måste fortsätta att trycka på för att tydligt visa att ett land som vill bli medlem i Europeiska unionen måste vara glasklar när det gäller mänskliga fri- och rättigheter, demokrati, minoriteters situation, pressfrihet och annat. Där har Turkiet, tyvärr, en ganska motig situation just nu.

Anf. 50 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Herr talman! Statsrådet Birgitta Ohlsson talade mycket om demokrati i sitt anförande. EU-ministern är den främsta företrädaren för motsatsen till demokratin, nämligen federalismen. Federalismen innebär i sak att man flyttar makten från detta parlament till parlamentet nere i Europa. Det är enligt min mening inte demokrati.

Enligt min mening är demokrati att folket kan avgöra utvecklingen för sin framtid. Det innebär också att om man är missnöjd med Birgitta Ohlsson ska man kunna rösta bort henne, och om man är missnöjd med mig ska man kunna rösta bort mig också. Det är själva kärnan i demokratin. Men detta gäller inte EU, för vem kan rösta bort EU-kommissionen? Möjligtvis kan man byta regering här och därmed byta ut en svensk EU-kommissionär, men inte så mycket mer.

Detta med demokrati är alltså inte Folkpartiets grej. Utvidgning bidrar till stabilitet och demokrati, säger EU-ministern. Men denna utvidgning är också ett stort skäl att kritisera EU. För varje land som vi expanderar denna union med flyttar vi över ytterligare makt från Sverige till Europa eftersom vår egen makt och röstandel i Europaparlamentet minskar. Nu kommer den inte att göra det under den kommande mandatperioden. Vi kommer fortsatt att ha 20 mandat i Europaparlamentet. Men om denna utvidgning fortsätter kommer vårt eget inflytande att minska. Det är ett faktum.

Utöver detta säger statsrådet att en fördel med EU är att EU har hållit ihop länderna. Men på vilken grund har EU hittills hållit ihop? Jo, det är genom att vi har flyttat över kompetensområden som tidigare sågs som science fiction. Vi är nu med raska steg på väg mot en federalism som Folkpartiet så gärna vill se. Men frågan är: Hur kommer denna federalism att se ut, Birgitta Ohlsson?

Anf. 51 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja säga att den europeiska union som Sverige gick med i 1994 faktiskt var mindre demokratisk än den europeiska union som vi ser i dag. Det som vi ser i dag är mer öppet, mer effektivt och mer demokratiskt, och detta mycket tack vare att Sverige blev EU-medlem. En av de viktiga saker som vi har bidragit med är att EU har blivit mycket mer offentligt. Det blev ett slags offentlighetsprincip. Det är något som vi kämpar för och fortfarande försöker utveckla mycket mer tillsammans med andra likasinnade länder.

När vi fick Lissabonfördraget gav vi de folkvalda Europaparlamentarikerna – de som är direktvalda av svenska folket och folken i de olika länderna – mer makt att kunna påverka. Det har varit steg i rätt riktning när det gäller demokrati att göra EU mer öppet, transparent och effektivt.

Innebär det att jag som liberal är nöjd med situationen i unionen i dag? Nej, absolut inte. Jag tycker att vi måste kämpa ännu mer för att demokratin ska bli starkare.

Vi måste titta på vad detta nationella parlament, riksdagen, kan göra för att vara med mer i diskussionerna och debatterna.

Det handlar om öppenhet. Det handlar om transparens. Det handlar om att EU-kommissionärer inte ska kunna slänga fram rapporter eller långtgående politiska beslut på anonyma presskonferenser i Bryssel utan ska komma hit och diskutera med er folkvalda nationella parlamentariker och hitta olika initiativ så att debatten blir mer livlig och öppen.

Jag är en varm Europavän, och jag kallar mig också som folkpartist för federalist. Men det innebär inte att jag tycker att EU ska göra allt. Tvärtom kan det finnas områden där makt måste komma tillbaka till de nationella parlamenten. Men det finns andra områden där vi kanske måste ge mer makt till Europeiska unionen.

Det handlar om hur vi ska bekämpa gränsöverskridande brottslighet. Den flicka som sitter fast i någon förort i Sverige i dag som människohandelsoffer i sexslaveriets gap blir inte hjälpt av mindre polisiärt samarbete eller mindre samarbete när det gäller att bekämpa den kriminaliteten. Narkotikan som kommer in i vårt eget land, som vi alla vill stoppa, stoppas inte av att vi har mindre samarbete på den fronten. Klimatet och miljön behöver mer samarbete som är gränsöverskridande, och där behöver vi kanske gå vidare för att se till att få en starkare europeisk union och resultat.

Anf. 52 JOHNNY SKALIN (SD) replik:

Herr talman! De senaste 15–20 sekunderna håller jag med om. Nu har jag nämnt det 75 gånger i denna debatt, känns det som.

Statsrådet hävdar att EU har blivit mer demokratiskt och är mer of-fentligt, öppet och transparent. Varför har vi då en rad hemliga dokument? Varför sitter vi på varje EU-nämndsmöte med hemliga dokument? Vi får inte ens diskutera innehållet i dessa dokument. Jag kan inte ens diskutera innehållet i de dokumenten med min egen partiledare och den hållning vi ska ha inom vårt parti i Europafrågorna. Varför kan man genomföra hemliga omröstningar i Europaparlamentet om det är så öppet och transparent?

Att det här är en öppen och transparent organisation är rent ut sagt skitsnack. Det stämmer inte.

Dessutom har jag nu mitt under denna debatt fått en A-punkt som jag ska ta ställning till. Jag sitter mitt i debatten – hur ska jag kunna ta ställning till den A-punkten? Det är alltså automatiska beslutspunkter som skickas ut som har förberetts i en förberedande instans. Jag får väl meddela här och nu att jag går emot den, eftersom jag inte ens har tagit del av den på grund av att jag står här i debatten. Därmed har vi klarat ut den biten också.

Sedan vill jag kommentera detta med att vi inte har sett några tecken på social turism i unionen. I Sverige står vi för den mest extrema invandringspolitiken i hela unionen. Jag vågar bestämt hävda att det inte beror på att alla dessa människor söker skydd.

Apropå skyddsskäl befinner sig Syrien i en riktigt allvarlig kris och konflikt just nu. Vi tar emot några tusental av dessa människor i Sverige, och resten stannar kvar i närområdet. Det handlar om miljoner människor som just nu lider i Syrien och dess närområde. Vi har en organisation i FN, flyktingorganisationen UNHCR, som begär, önskar och kräver mer

pengar. Vid varje EU-nämndsmöte där den diskussionen kommer upp begär jag mer pengar till UNHCR. Regeringen och Folkpartiet stretar emot.

Anf. 53 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik:

Herr talman! Sverigedemokraternas melodi är alltid, som Kerstin Lundgren mycket påpassligt sade, att man ska kunna äta kakan men samtidigt ha den kvar. Man ska kunna samarbeta mer, exempelvis för att bekämpa sexslaveri, narkotika som kommer in i vårt land, människohandel och olika former av gränsöverskridande brottslighet. Det kan man inte bara göra hipp som happ, utan man måste ha ett organiserat samarbete. Det är en av anledningarna till att vi har en europeisk union.

Ska EU kunna vara den skarpaste miljöorganisationen i världen och kunna samarbeta på olika sätt måste man skapa system för detta. Det är det som gör unionen så pass framgångsrik på många fält, att vi har utbyte av information och ser till att bygga upp de nödvändiga redskap som behövs. Då måste man också ha samarbete. Det går inte att plocka vissa bitar ur kakan.

När det gäller transparens och öppenhet i Europeiska unionen tycker jag absolut att man behöver gå vidare där. Jag tycker inte om hemliga omröstningar i Europaparlamentet. Jag tycker att det är vansinnigt att man har det. Något som jag strider allra mest för just nu är att vi ska få en förvaltningslag så att institutionerna ska bli mer öppna och fler dokument kan krävas ut av enskilda medborgare. Det är i den riktningen vi måste gå.

Problemet är att Sverigedemokraterna aldrig kommer med sådana enskilda politiska förslag om hur man ska demokratisera och öppna upp Europeiska unionen. Ert enda budskap är alltid att man ska gå ur EU och säga nej till internationellt samarbete med mera. Det är ständigt er politiska melodi.

När det gäller invandring och flyktingpolitik, eller arbetskraftsinvandring för den delen, är jag stolt över att Sverige är ett av de länder i Europa och resten av världen som har en väldigt öppen politik. För mig som liberal skulle den kunna vara ännu mer öppen, och det är någonting som jag står upp för i denna kammare. Vi måste gå vidare.

När det gäller flyktingars utsatta situation vet alla som har jobbat eller hållit på med flyktingfrågor rent praktiskt, eller politiskt för den delen, att man inte alltid kan hjälpa alla människor på plats. Många människor kan man hjälpa på plats, men många människor måste kunna ta sig till ett annat land och få en fristad. Det är också grunden för en generös, öppen och solidarisk flyktingpolitik.

När huset brinner kan man inte stanna kvar – någon måste räcka ut en hand. Det är någonting som Sverige gör väldigt ofta och ska fortsätta att göra, och jag är glad över att en majoritet av partierna i den svenska riksdagen står för det.

Anf. 54 KENNETH G FORSLUND (S):

Herr talman! Till att börja med vill jag instämma i Tommy Waide-lichs bifallsyrkande vad gäller reservationerna 8 och 11. Naturligtvis står jag bakom Socialdemokraternas övriga reservationer, men för tids vin-

nande vid voteringen i övermorgon nöjer jag mig med att yrka bifall till dessa två.

Jag är numera Socialdemokraternas biståndspolitiska talesperson och ägnar därför en del av min tid åt att studera EU:s agerande på biståndsområdet.

En av de saker som var nya i och med Lissabonfördraget var att fördraget slår fast att EU:s politik ska vara, som man säger, koherent, samstämmig. Det vi gör på olika politikområden ska inte motverka det vi försöker åstadkomma med biståndspolitiken. Det är så viktigt för EU i dag att det har en särskild punkt i Lissabonfördraget som går ut på att alla policybeslut som EU fattar ska granskas och värderas utifrån: Vad får detta beslut på detta område, exempelvis när det gäller näringspolitik, kommunikationspolitik, handelspolitik och annat, för effekter för den globala utvecklingen och för det som vi brukar kalla biståndspolitik och de resultat som vi vill åstadkomma med biståndspolitik?

Tyvär kan vi se i olika granskningar att det är väldigt sällan som EU, ännu så länge i alla fall, ägnar sig åt att göra dessa utvärderingar och granskningar i samband med att man fattar beslut på olika politikområden. Det är olyckligt, för det vore en bra väg att stärka utvecklingen i världen, inte bara inom EU utan också utanför EU. EU har nämligen ett ansvar inte bara för sina 27, snart 28, medlemsstater utan också för utvecklingen i världen runt omkring oss, hela världen.

Därför är det viktigt att Sverige fortsätter att driva på, och gör det med en större kraft än vad jag kan ana att det i dag görs i vissa fall, för att varje EU-land, varje medlemsstat, ska anamma FN:s mål om att ge 0,7 procent av sin bruttonationalinkomst i bistånd. Vi ser att utvecklingen mot att nå det målet har stannat av i och med den ekonomiska krisen i Europa.

Man kan naturligtvis förstå att det för den som är utsatt för en i praktiken ekonomisk prairiebrand närmast, såsom exempelvis i Grekland, kanske i det korta perspektivet inte känns så aktuellt eller attraktivt att ha ett ambitiöst biståndsmål.

Men jag tror att varje land även självt har att tjäna långsiktigt på att ha en ambitiös biståndspolitik, även i svåra tider. På lång sikt mår världen bättre – och även det egna landet mår bättre – av att världen blir bättre. Det är en strategisk investering att ha en generös biståndspolitik som leder till att vi får en bättre utveckling i världen och att fler människor – och ytterst alla människor, herr talman – kan leva sitt liv i välstånd och i en social, ekonomisk och demokratisk trygghet.

Avslutningsvis vill jag rikta några frågor till EU-ministern. Jag hade inte möjlighet att ta replik på henne på grund av riksdagens talarordning – det är jag väl medveten om – men jag vill ändå rikta några frågor till EU-ministern och hoppas att hon kanske är beredd att svara på dem genom att begära replik.

Vad är viktigast? Är det viktigast att Sverige går före och håller en tydlig politisk linje i för Sverige viktiga frågor, exempelvis när det gäller kvinnors rättigheter och sexuell och reproduktiv hälsa? Jag kan vara mycket konkret: Är det viktigt att Sverige i EU-sammanhanget går före och hävdar traditionella svenska värderingar när det gäller abortfrågan?

Hur ska Sverige agera på detta område för att EU i sin tur ska agera, exempelvis i FN? Jag tänker till exempel på hur EU ska ställa sig i det

fortsatta arbetet med det man i FN kallar post-2015-agendan, alltså nästa generations millenniemål som FN ska anta 2014. Ska Sverige vara pådrivande för att EU ska ha en progressiv hållning i de här frågorna? Eller är det viktigast för Sverige att vi är överens inom EU och därmed börjar kompromissa i abortfrågan med exempelvis Malta? Malta är sannolikt det land som har lägst ambition på detta område, alternativt – som Sverigedemokraterna kanske ser det – högst ambition på detta område.

Anf. 55 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik:

Herr talman! Det är glädjande att Kenneth G Forslund lyfter fram frågan om bistånd inom Europeiska unionen. Jag börjar med den frågan i och med att den intresserar mig personligen.

Sverige har varit pådrivande för att EU:s medlemsstater ska stå fast vid FN:s mål om 0,7 procent till bistånd fram till 2015. Det är viktigt för EU:s trovärdighet att man gör det. Tyvärr har utvecklingen, precis som Kenneth G Forslund nämnde, sett negativ ut på det området.

Jag tror att EU:s enskilda medlemsländer för andra året i rad har minskat sitt bistånd till 0,39 procent av bni jämfört med tidigare. Ändå kan vi konstatera att EU fortfarande är världens största biståndsgivare. En liten ljusglimt kan man, trots att enskilda länder har dragit ned på sina egna biståndsbudgetar, se i EU:s långtidsbudget som antogs i februari detta år. Budgetposten för EU:s bistånd ökade med 5 procent, nästan 2,75 miljarder euro jämfört med den nuvarande ramen. Det är i alla fall ett steg i rätt riktning. Nu handlar det mycket om hur vi ska fylla detta med ett mer värderingsstyrt bistånd där inte minst kvinnors rättigheter blir allt tydligare.

Kenneth G Forslund nämner en mycket problematisk situation i dagens europeiska union. Det är tre länder som inte har legaliserat abort. Det handlar om Irland, Malta och Polen. I Irland har man nu en livlig debatt. Där kan man eventuellt få en något mer liberal lagstiftning, och jag kan säga att det även rör på sig lite i både Polen och Malta även om uppförbacken där är längre på den fronten. Även om Malta och Polen stretar emot i internationella sammanhang försöker vi i EU – och Sverige är ett av de mest radikala länderna – pusha på i rätt riktning. Ibland lyckas det, och ibland lyckas det inte. Inom den europeiska unionen finns också en grupp länder som är mycket mer radikala och liberala på den fronten och som samarbetar ännu mer.

Anf. 56 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Tack till Birgitta Ohlsson för att hon tar detta tillfälle i akt att debattera just frågor om sexuell och reproduktiv hälsa och kvinnors rättigheter till fri abort i ett EU-perspektiv men också i ett globalt perspektiv.

Birgitta Ohlsson ger exempel på att det finns en livlig debatt i Irland och att en liberalisering kanske kan komma att ske där. Tyvärr är det inte den senaste signalen därifrån. Häromdagen samlade en demonstration ungefär 10 000 människor som inte ens vill tillåta abort när graviditeten akut hotar kvinnans liv och hälsa. Vi får se vad som kommer ut av den irländska debatten. Det kan inte bli annat än bättre, förhoppningsvis.

Jag återgår till själva grundfrågan. Det är bra att Birgitta Ohlsson framhåller att Sverige samarbetar med andra länder inom EU som har en

liberal och progressiv inställning på det här området. I slutändan ska EU dock enas om den förhandlingsposition som EU ska ha inom FN-systemet när man jobbar vidare, gissningsvis fram till hösten och vintern 2014, för att forma de nya millenniemålen. Hur ska EU:s position då se ut? Vad är viktigast för Sverige, att EU är enigt eller att EU tycker bra saker och att Sverige kan fortsätta tycka bra saker?

Anf. 57 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik:

Herr talman! Abortlagstiftning i sig är inte en EU-kompetens i dag, och ingen organisation som jobbar med sexuell och reproduktiv hälsa driver den frågan heller, inte politiker och inte exempelvis RFSU. Däremot är det viktigt att på plats stötta de organisationer och de länder som vill förändra i rätt riktning. Jag träffade till exempel representanter för den irländska motsvarigheten till RFSU när jag besökte Dublin i januari. Där var det en debatt – nu har Irland ordförandeskap i EU, så det kanske är en paus i diskussionerna – om att få fram ett mer liberalt lagförslag. Det är därför som abortmotståndarna drar ihop stora demonstrationer. De är rädda för att det kommer att bli ett lagförslag som går i en mer, inte till hundra procent, liberal riktning.

Det är viktigt att se till att den europeiska unionen får en så radikal position som det nu är möjligt när man ska hålla ihop 27, snart 28, länder. Det hindrar inte att enskilda länder samtidigt trycker på och vågar gå lite längre, och det gör Sverige hela tiden i olika förhandlingar inom FN-systemet och på många andra sätt. Vi försöker pressa i rätt riktning.

Inom vårt eget bistånd, som vi ansvarar för på egen hand, kan vi ha ett ännu mer radikalt budskap och öronmärka pengar ännu tydligare till just sexuell och reproduktiv hälsa, inte minst kvinnors rätt till fria, lagliga och säkra aborter. Kenneth G Forslund känner säkert till det vi uppnådde vid mötet i Kairo i Egypten, det mycket berömda mötet, på 90-talet om sexuell och reproduktiv hälsa. Det finns en risk, såsom läget ser ut nu, att det vi redan har uppnått rivs ned. Det finns en stor försiktighet i hur vi nu väljer våra strategier så att vi inte förlorar de framgångar som vi uppnått. Vi ser tyvärr att många religioner världen över sammansluter sig med konservativa regeringar för ett mycket mer dystert budskap.

Jag hoppas att vi i denna kammare kan vara tydliga med att kvinnors rätt till fria, lagliga och säkra aborter är en mänsklig fri- och rättighet.

Anf. 58 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Tack, Birgitta Ohlsson! Jag hoppas att vi med en mycket bred majoritet i alla fall i den svenska riksdagen kan vara överens om vikten av fria, säkra och lagliga aborter även i framtiden.

Precis som Birgitta Ohlsson säger förs en debatt och sker en framflyttning av positioner från abortmotståndarnas sida världen över. Vi har sett det i Afrika, och just nu ser vi det ske i Baltikum på ett sätt som i alla fall vid första anblicken förvånar och överrumplar oss.

Abortfrågan är, som Birgitta Ohlsson säger, inte en EU-kompetens. Men ironiskt nog kommer EU att behöva ha en uppfattning i frågan i FN-arbetet kring de framtida millenniemålen. Där är det oerhört viktigt att Sverige och EU har en progressiv uppfattning och driver progressiva förslag för att säkerställa att människor, kvinnor, har möjlighet till säker och fri abort. Vi vet att det i sin tur kommer att säkra fler människors liv.

Säkra aborter gör att färre människor behöver dö i förtid. Vi vet att det också är välståndsskapande; det ser vi tydligt i forskningen.

Jag betvivlar inte Birgitta Ohlssons inställning i frågan, men jag har anledning att fortsätta att följa regeringens agerande. Jag är fortsatt orolig för att Sverige kanske kommer att agera utifrån att det är viktigare att vara överens i EU än att Sverige och EU tycker bra och progressiva saker om fri och säker abort.

Anf. 59 BJÖRN SÖDER (SD):

Herr talman! Vi kan konstatera att det finns gott om floskelmaskiner i kammaren: frihet, öppenhet, möjligheter för människor att förverkliga sina drömmar, möta utmaningar tillsammans, och så vidare. Det är vackert, och det är vackra ord, men de är också försåtliga. De här begreppen och sådan argumentation används för att flytta fler och fler beslut från denna kammare, vald av svenska folket, till Bryssel där Sverige inte har mycket att säga till om. Samtidigt använder man mot sina meningsmotståndare argument som att de vill bygga murar, isolera landet och så vidare. Det är klart att den som lyssnar på det tycker att det å ena sidan handlar om att bygga murar och isolera landet och å andra sidan handlar om att ge fullständig makt åt Bryssel. Så är det givetvis inte.

I vår värld, i Sverigedemokraternas värld, får Sverige lov att vara just Sverige, och dess invånare får lov att vara just svenskar. I vårt Sverige ska svenska folket ha makten att själva forma sin gemensamma framtid. I vårt Sverige ska den svenska riksdagen, den här kammaren, vara högsta beslutande organ. Vårt Sverige är en självständig, fri och demokratisk stat som i samarbete med andra länder vill arbeta för ett bättre Europa och en bättre värld.

Det är mot bakgrund av detta som vi är starkt kritiska till den inriktning som EU-samarbetet har tagit. Grundtanken med ett samarbete i Europa var från början att säkra freden. Det har vi hört talas om här i dag. I dag ser vi att EU utvecklas till något som ligger långt bortom det ursprungliga syftet.

Den europeiska unionen har utvecklats till en gigantisk byråkrati som lever sitt eget liv långt borta från huvuddelen av medborgarna, vars liv den kontrollerar. Unionens politiker lever i sin egen värld långt borta från medborgarnas vardag och utan hänsyn till de olika förutsättningar som råder i olika medlemsländer. Det är påtagligt att det i många medlemsländer växer fram en allt starkare misstänksamhet och oförståelse inför EU och dess organisation.

Herr talman! Vi kan konstatera att planerna på unionens utvidgning fortskrider. EU har bland annat fortsatt sina förhandlingar om medlemskap med Turkiet. Sverigedemokraterna ser att det finns risker med att unionen utsträcks ytterligare. Vi är för samarbete suveräna stater emellan, men när EU går mot att bli en alltmer överstatlig union menar vi att det blir svårt att förenas kring en gemensam politik mellan stater som skiljer sig mycket från varandra.

Sverigedemokraterna har från början motsatt sig ett turkiskt medlemskap i unionen med utgångspunkten att landets demokratiska statskick knappast kan anses vara stabilt, att det finns stora brister i respekten för de mänskliga rättigheterna och att det finns ett starkt inslag av islamistiska krafter i dess politiska liv.

Det här är också något som utrikesutskottet har noterat och faktiskt framhåller på ett tämligen tydligt sätt. Det konstateras i utskottsmajoritetens text att Turkiets reformtakt har avtagit och att medlemsförhandlingarna är så gott som helt frusna på grund av den islamistiska turkiska regeringens motvilja att genomföra åtgärderna i det så kallade Ankara-programmet. Vi anser att det är beklagligt att övriga partier i kammaren inte på ett tydligare sätt klargör att ett turkiskt medlemskap i unionen inte är aktuellt.

Turkiet tillhör inte Europa, vare sig kulturellt, religiöst eller ens geografiskt om man bortser från den ytterst lilla del på 3 ynkliga procent som faktiskt ingår i Europa. Turkiet har således ingenting i Europeiska unionen att göra, och så länge Sverige är medlem i unionen bör vi också å det skarpaste motsätta oss ett turkiskt medlemskap.

Herr talman! När det gäller den europeiska unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik är vi fortsatt djupt oroade för utvecklingen. Vi anser att vi här i landet ska ha vår egen utrikespolitik och att ansvaret för den svenska säkerhetspolitiken vilar på Sverige.

I samband med detta vill jag också tillägga att Sverigedemokraterna tidigare har antagit en kritisk inställning till EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, och vi vidhåller denna inställning. Utskottet har med sin skrivning slagit in på vad som i praktiken är en federalistisk linje som helt bortser från att vi med alltmer gemensamma försvarsstrukturer i EU de facto flyttar beslutanderätten över vår säkerhetspolitik från Sverige alldeles oavsett hur de formella beslutsvägarna ser ut.

De olika delarna av den europeiska unionen har skilda geopolitiska intressen, och det finns dessutom en påtaglig risk, vilket också manifesteras i flera yttranden från regeringsföreträdare, att man avstår från att ta ett eget ansvar för sitt försvar med hänvisningar till unionssamarbetet.

Det är därför vår mening att Sverige inte längre bör delta i uppsättning av unionens snabbinsatsstyrkor och att det svenska deltagandet i den nordiska stridsgruppen bör avvecklas.

Vi i Sverigedemokraterna har i olika sammanhang fört fram vikten av att kunna upprätthålla en väl utvecklad svenskägd försvarsindustri. Vi ser, till skillnad från övriga i utskottet, i allra högsta grad positivt på den fortsatta möjligheten att göra undantag från EU:s regelverk med hänsyn till just väsentliga nationella säkerhetsintressen. Det säger sig självt att en alltmer integrerad försvarsindustriell struktur minskar handlingsfriheten för Sverige på detta område, och det kan på sikt leda till försämrade möjligheter för Sverige att upprätthålla våra intressen i denna typ av frågor.

Herr talman! Viseringsfrihet ska bara gälla för medborgare i länder som är stabila rättsstater och har låg korruption och obetydliga problem med organiserad brottslighet och terrorism. Viseringsfriheten för medborgare från länder i Balkanregionen bör därför avskaffas.

När det gäller viseringsliberalisering kan det i sig vara positivt för till exempel studenter, forskare och affärsmän att få utökade möjligheter till rörlighet. Partnerskap om ökad rörlighet och viseringsliberalisering ställer dock höga krav på partnerländerna att förhindra olaglig migration, kontrollera gränserna effektivt, garantera dokumentssäkerhet och bekämpa sådan organiserad brottslighet som människohandel och människosmuggling.

Det är positivt att EU-kommissionen lyfter fram vikten av samarbete i dessa frågor. Utan garantier för att de ovanstående kraven verkligen uppfylls bör dock inte fler partnerskap för rörlighet eller viseringsliberaliseringar genomföras. Det finns en påtaglig risk för att problemen med organiserad brottslighet, olaglig migration och det mänskliga lidande som detta innebär kommer att öka.

Det finns stora svårigheter med att ha en övergripande EU-strategi för migration som lämpar sig för alla medlemsländer. EU ska inte inverka på de enskilda staternas migrationspolitik. En sådan inverkan är en kränkning av svensk inrikespolitik.

Vidare bör regeringen inte bara se till de positiva effekterna av migration utan även till de negativa för att därefter lyfta fram nettoeffekten av migration.

När det gäller åtgärder mot olaglig invandring måste regeringen driva på för att EU:s handlingsplan ska innehålla en redovisning och inventering av konkreta åtgärder och effektiviseringar i arbetet mot olaglig invandring. Med regeringens handfallna politik kommer Sveriges bidrag till handlingsplanen sannolikt att bli tämligen ringa.

Regeringen avstår återigen från att beskriva de negativa effekter Schengensamarbetet medfört för Sverige och övriga medlemsländer. Regeringen bör i stället erkänna och redovisa Schengensamarbetets misslyckande med att upprätthålla ett fullgott gränsskydd och kräva att Schengensamarbetet i sin nuvarande form omedelbart ska avvecklas.

Den illegala invandringen har ökat markant, och det har varit en anstormning av antalet så kallade papperslösa personer. Detta bidrar till en svart ekonomi och en orättvis lönekonkurrens. Dessa personer lever ofta utanför samhället, inte sällan som tiggare. Via viseringsfriheten och genom Schengens öppna inre gränser har tiotusentals personer, förvisso socialt och ekonomiskt utsatta men utan egentliga asylskäl, kommit till Sverige. Detta har lett till en ökad belastning på asylprocessen. Av alla asylansökningar i Sverige är enligt uppgift 20 procent ogrundade ansökningar som tar enorma ekonomiska resurser i anspråk.

Det handlar om negativa effekter som får anses vara så graverande att varken det nuvarande Schengenavtalet eller kommissionens arbete kan anses vara något annat än ett misslyckande.

Regeringen har tidigare erkänt att den organiserade brottsligheten brett ut sig i Sverige just till följd av Schengens svaga gränser. Vapen och narkotika från tredjeländer finner sin slutdestination här. Många gangsteruppgifter med skjutvapen inblandade möjliggörs av illegala vapen som smugglats in i Sverige. Mycket av narkotikan i Sverige tillverkas i områden som Afghanistan och Sydamerika och förs in via samma vägar som illegala invandrare, det vill säga där Europas gränsskydd för tillfället är svagast.

Sammanfattningsvis har Schengens uppluckrande av Sveriges gränser medfört en inströmning av illegala invandrare, brottslighet, narkotika, vapen, ogrundade belastningar på asylprocessen, tiggeri och ökade utgifter för staten.

Herr talman! Låt mig sammanfatta med att vi sverigedemokrater är oerhört skeptiska till mycket av den verksamhet som unionen sysslar med och den utveckling vi ser i EU. Det är vår övertygelse att dessa brister inte kan avhjälpas, och det enda som i realiteten återstår är ett

svenskt utträde ur EU och en omförhandling av vårt medlemskap till att enbart omfatta Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Innan detta kan ske vill vi bestämt motsätta oss ett turkiskt inträde i unionen.

Vi vill ha ett fortsatt nej till ett svenskt medlemskap i EMU och ett återupprättat gränsskydd. Sverigedemokraterna vill i samarbete med andra länder arbeta för ett bättre Europa och en bättre värld, men vårt Sverige ska vara ett självständigt, demokratiskt och fritt land.

Jag står givetvis bakom alla reservationer men väljer att yrka bifall till reservationerna 1, 3, 9, 15, 19, 23, 26 och 33.

Anf. 60 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Tack, Björn Söder, för att du fortsätter med den sverigedemokratiska linjen, som vi har fått lyssna på under hela den här debatten, så att jag får möjlighet att ta replik på den!

Hela tiden när ni beskriver EU och Sveriges förhållande till EU är perspektivet att Sverige utsätts för EU. Det som händer i Bryssel händer där, det är något mystiskt som pågår och vi har ingen insyn och ingen påverkan. Men så är det inte. Det är till och med så att forskningen visar att Sverige relativt sin storlek är väldigt skickligt på att påverka EU-besluten och det som sker i Bryssel och vid andra EU-institutioner.

Genom att ha en bra politisk förankring, inte minst här i riksdagen, för regeringens EU-agerande och genom att ha skickliga tjänstemän som deltar i EU-arbetet på olika nivåer påverkar Sverige, visar forskningen, relativt vår storlek väldigt mycket i det här maskineriet.

Jag vänder mig verkligen mot beskrivningen att EU är någonting som vi passivt utsätts för, eftersom det inte är så. Vi är en aktiv deltagare i det här arbetet, och det är faktiskt Björn Söder och Sverigedemokraterna också, för genom ert motstånd blir ni också del av det aktiva deltagandet. Det är lite ironiskt men på ett sätt glädjande.

En annan sak som är ironisk är att Björn Söder och Sverigedemokraterna vill avveckla Schengensamarbetet. Det är märkligt hur en och samma sak kan tolkas så oerhört olika. I Sverigedemokraternas verklighet är Schengen ett problem, därför att det ger mer invandring och mer asylsökande. De som normalt sett kritiserar Schengen gör det av det rakt motsatta skälet, nämligen att man anser att det bygger mycket högre gränser runt de länder som deltar. Jag tycker att Sverige ska fortsätta att vara med i Schengen.

Björn Söder, är det så att Sverige bara utsätts passivt för EU?

Anf. 61 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Herr talman! Jag tror absolut att Sverige har duktiga tjänstemän, men politikerna är desto sämre, tyvärr. Tjänstemännen gör nog vad de kan.

Den gemenskap som svenska folket gick till val på i folkomröstningen 1994 är inte alls vad vi ser i dag. Därför anser vi att man ska pröva vårt medlemskap igen i en folkomröstning. Ingen kan förneka att Sverige betalar stora pengar, mer än vad vi får igen, till EU. Ingen kan heller förneka att allt fler beslut flyttas upp på EU-nivå. Det händer jämt och ständigt här i riksdagen att vi överlåter det ena efter det andra till Bryssel.

Fler och fler beslut fattas alltså inte längre av svenska folket, utan svenska politiker här i kammaren har tagit beslut om att lämna ifrån sig beslutanderätten och ansvaret till den europeiska unionen där svenska

folket inte längre kan påverka. I synen på detta ligger den stora skillnaden, tror jag, mellan Sverigedemokraterna och de partier som förespråkar fortsatt medlemskap i EU och fortsatt utveckling av EU i den riktning som EU är på väg.

Vi vill att svenska folket ska vara de som kan välja och avsätta politiker som ska styra landet. Det kan man inte i EU. Vi kan inte tillsätta och avsätta de tjänstemän som i stort sett sitter och styr där nere – det är kommissionärer och andra byråkrater som fattar beslut över huvudet på de folkvalda. Det är den stora skillnaden.

Visst är det så att vi blir pådyvlade en massa saker av EU och blir at-tackerade av EU på många sätt. Det kommer jämt och ständigt direktiv som vi måste införliva i det svenska samhället. Andra länder i södra Europa är kanske inte lika bra som Sverige på att vara Bror Duktig när det gäller att lyda så fort EU pekar. Så gör vi här, och då kan väl inte ens Kenneth G Forslund förneka att vi på ett eller annat sätt utsätts för EU. Kenneth G Forslund tycker kanske att det är på ett positivt sätt. Jag tycker att det är på ett negativt sätt.

Anf. 62 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Herr talman! Tack, Björn Söder, för svaren! När det gäller detta med att direktiven kommer uppifrån och att vi bara har att implementera dem vet jag inte om Björn Söder verkligen vill att Sverige ska stå utanför EU i det perspektivet. Tittar vi på vilket land som implementerar EU-direktiven allra mest och flitigast ser vi att det är vårt grannland Norge. De är nämligen ledande på detta och ligger före alla oss 27 som faktiskt är medlemmar. Sedan kommer Sverige. Det är riktigt som Björn Söder säger att man i Sydeuropa har en mer relativ inställning till att implementera EU-reglerna. Om det sedan är ett problem eller en möjlighet kan vi säkert debattera en annan gång.

Att avsätta kommissionärer går inte, säger Björn Söder. Fast det är ett lite historielöst påstående. Det har ju varit ett antal gånger som kommissionärer och faktiskt hela kommissionen har kommit i lägen då de har fått avgå. Det har varit turbulenta tillställningar och tider i EU när hela kommissionen har fått avgå. Det är inte alls länge sedan som den kommissionär som var ansvarig för en för Sverige väldigt viktig fråga, nämligen snusfrågan, fick avgå efter mutanklagelser. Jag tänker inte yttra mig om huruvida han var skyldig eller inte, för det är mycket som är dunkelt i den processen, men jag kan konstatera att nog händer det att kommissionärer och faktiskt hela kommissionen avgår.

Det är naturligtvis en apparat i fler steg att påverka besluten i EU, Bryssel och annorstädes än här i Sveriges riksdag, likaväl som det är fler steg här i Sveriges riksdag än vad det är hemma i kommunfullmäktige i våra respektive kommuner.

Det är inte så att vi när vi säger att vi överlåter beslutanderätten till EU inte är med och påverkar de besluten. Vi är med och påverkar dem på ett annat sätt. Det kanske är så att ett antal av dem – jag vill nog påstå de allra flesta av dem – är sådana att om vi satt här hemma i Sverige, i kommunfullmäktige eller i riksdagen, och beslutade om de frågorna kunde vi låtsas att vi påverkade verkligheten, men vi skulle ha väldigt lite med verkligheten att göra.

Anf. 63 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Herr talman! Folket kan ju inte avsätta sina kommissionärer, utan de vi har sett avgå har fått göra det, som Kenneth G Forslund sade, på grund av mutanklagelser eller kriminell verksamhet eller att regeringen har dragit tillbaka sina kommissionärer och så vidare. Men de är inte valda av de europeiska folken. Det är skillnaden jämfört med svenska riksdagen där folket väljer vilka representanter man ska ha.

När det gäller att Sverige påverkar gör vi säkert det i en och annan fråga, men i fråga efter fråga viker sig regeringen också i de förhandlingar man har. Man har en pragmatisk hållning när man går in i förhandlingar, och sedan ger man vika och säger att man måste ge och ta och så vidare. Visst, så är det i politiken. Men svenska folket och Sverige har inte så mycket att säga till om i EU. Det tror jag att vi kan vara överens om. Vi kanske kan påverka och få några andra att tycka som vi, men att svenska folket skulle kunna gå in och påverka EU är det dumdrigt att tro, naivt framför allt, därför att det kan man inte.

Att Sverige påverkar så mycket är inte sant, tyvärr, därför att vi lägger oss på ryggen i den ena frågan efter den andra.

Här skiljer sig vår syn på demokrati åt. Jag och Sverigedemokraterna tycker att besluten ska ligga så långt ned som möjligt. I Sverige har vi kommunal nivå, landstingsnivå och riksdagen, den nationella nivån. Folket väljer sina representanter till alla de tre nivåerna. Visst, vi väljer representanter till EU-parlamentet också, men det är inte bara svenskar som sitter i EU-parlamentet. Men Socialdemokraterna tycker uppenbarligen att det är helt fritt fram att lämna över beslutanderätten på EU-nivå som vi har föga möjlighet att påverka. Det är en demokratisyn som jag inte delar. Jag tycker att makten ska utgå från folket och att folket ska kunna välja och avsätta sina företrädare.

Anf. 64 MARIE GRANLUND (S):

Herr talman! I november 1994 stod jag och delade ut valsedlar för jansidan vid Monbijouskolan i Malmö. Vid den tidpunkten trodde jag inte att jag skulle behöva hålla ett anförande här i kammaren om det som jag nu ska tala om.

Birgitta Ohlsson har här prisat den fria rörligheten, och jag delar verkligen statsrådets uppfattning. Den fria rörligheten i EU är fantastisk. Man kan röra sig och jobba och studera på olika ställen och så vidare.

Problemet uppstår emellertid när den fria rörligheten överordnas sociala rättigheter. Jag vill återigen säga att det som Birgitta Ohlsson anförde om mänskliga rättigheter var mycket bra, men jag hade önskat att hon också tagit upp frågan om de sociala rättigheterna i EU.

Som alla vet kom Lavaldomen 2009. Den slog ned som en bomb. Helt plötsligt underordnades de fackliga och arbetsrättsliga reglerna den fria rörligheten och marknaden. Det har ställt till med fullständigt kaos på den svenska arbetsmarknaden, på många olika sätt, och jag noterade att Birgitta Ohlsson inte med ett enda ord tog upp frågan i sitt anförande.

Detta är ett jätteproblem dels utifrån den grundläggande uppfattning som vi socialdemokrater har, att lika lön för lika arbete ska gälla oavsett vilken nationalitet man har, dels för att det skapar oro i ett redan oroligt Europa om man inte känner sig trygg, om de grundläggande rättigheterna

slås undan. Om ingenting görs kommer det att påverka EU negativt i årtal framöver.

Regeringen säger att man slår vakt om den svenska modellen. Just kollektivavtalen är kittet, grunden, i den svenska modellen. Därför skulle jag vilja fråga statsrådet, när hon nu är i kammaren, vad regeringen gör för att åstadkomma en förändring så att lika lön ska gälla oavsett vilken nationalitet man har.

Samma fråga diskuteras, fast på ett annat sätt, när det gäller offentlig upphandling och kollektivavtal. Där har Europaparlamentet varit riktigt radikalt och slagit fast att man ska kunna ställa krav på kollektivavtal vid offentlig upphandling och för den delen även på närproducerat. När frågan nu kommer upp på rådet går flera länder emot detta. Jag vet att Sverige inte går emot, men jag undrar hur regeringen driver frågan. Hur gör regeringen för att det ska bli större aktivitet? Hur gör man för att i praktiken slåss för den svenska modellen, att inte bara tala om den som någonting positivt utan faktiskt se till att få till stånd en förändring?

Det är som sagt kaos på svensk arbetsmarknad, och min fråga till statsrådet är: Vad gör regeringen i praktiken?

Anf. 65 BÖRJE VESTLUND (S):

Herr talman! Att som sista talare i en lång debatt försöka uppehålla något slags entusiasm bland åhörarna är aldrig lätt. Jag begärde ordet med anledning av att jag ville säga någonting om energi- och miljöpolitiken samt något om det sluttande plan som jag upplever att regeringen befinner sig på.

Vi från Socialdemokraterna hade säkert högre ambitioner, liksom Vänsterpartiet – och Miljöpartiet hade kanske ännu högre – när EU 2020 diskuterades och EU:s klimatpolitik togs fram. Vi vet att Sverige var ett av de länder som drev på allra hårdast och fick igenom en del bra saker. När man nu kommer till steg två och ska diskutera dessa frågor, det vill säga vad som ska göras efter 2020, är regeringen inte lika tydlig. Då är man på ett sluttande plan och säger att alla andra länder är så jobbiga. Nu har naturgasen kommit in i sammanhanget, och därmed är det hela mycket svårare, mycket besvärligare. Det är allvarligt att regeringen inte står upp för de tydliga idéer man hade om att förbättra klimatet och miljön, och kanske också energiproduktionen, i Europa. Det finns således all anledning att i detta sammanhang återigen påminna om att energi- och klimatpolitiken inte får glömmas bort. Därför yrkar jag bifall till reservation 31.

En viktig fråga i betänkandet, som ingen hittills nämnt, handlar om förmögenhetsbehållningen för äkta makar. Den beskattas ibland olika i EU-länderna för kvinnor respektive män. I de rödgröna partierna har vi enats om att detta även måste gälla par av samma kön. Vi måste få en normalisering så att respektive EU-land inte ska kunna avgöra vad som är ett korrekt sätt att vara gift på. Däremot säger vi inte att varje EU-land måste införa registrerat partnerskap eller könsneutrala äktenskap. Vi tycker dock att villkoren ska vara desamma oaktat vart i EU man kommer. Med anledning av det yrkar jag bifall till reservation 27.

Jag skulle också, herr talman, vilja säga något om handelspolitiken. Handelspolitiken, och även energi- och klimatpolitiken, har mer och mer blivit något av en diskussionsklubb, med allt mindre av verkstad. Man

har antagit de stora och stolta färdplanerna för 2050 både beträffande klimatpolitiken och energipolitiken, och nu kommer man med nya dokument som inte så mycket går ut på nya åtgärder, utan man vill fortsätta att diskutera dem. Det blir bara en enda diskussionsklubb.

Ännu värre är det på handelspolitikens område. Där hinner man inte ens avsluta de tidigare rättsakterna och börja med implementeringsarbetet i de olika länderna förrän man sätter i gång med nya rättsakter utan att egentligen veta vilka effekter de tidigare akterna gett eller hur de ska utvärderas. Än värre blir det när vi tittar på regeringens ståndpunkt att vi ska pådyvla andra länder i Europa vår syn på affärers öppethållandetider. Det är absurt, riktigt absurt.

Jag tycker att vi har en bra affärstidslag i Sverige. Den är viktig. Vill några andra ta efter den får de gärna gör det, men på EU-nivå hör den inte hemma. Partier, ministrar, kan gärna gå ut och berätta vilken bra affärstidslag vi har i Sverige, men det ska inte göras på EU-nivå. Det ska göras i respektive land. Ingen har heller gått med på att det skulle vara en fråga som EU över huvud taget har kompetens att besluta om, utan det är återigen ett inspel i den allmänna diskussionsklubben.

Det är viktigt att vi har en aktiv EU-debatt så att vi inte hamnar i samma läge som i denna debatt. Nu kan jag tyvärr inte argumentera mot Sverigedemokraterna eftersom de har lämnat kammaren, men jag kan konstatera att vi genom att åter hamna i den här debatten är tillbaka i den diskussion som vi hade lämnat bakom oss, den om ja eller nej till EU.

I dag diskuterar vi frågorna i sak. Sedan kanske det uppstår situationer där vi måste ta dusten och fråga oss om det hela gått för långt. Jag kan förstå det när det gäller de som vill se ett mycket striktare EU än vad jag tycker att vi ska ha. Det kan jag förstå, men den diskussionen kommer inte förrän vi sett resultatet av reformen. Det är den skillnad och den sundhet som finns i dagens EU-politik. Det är synd att det finns partier i denna kammare som vill gå tillbaka till den ganska knasiga EU-debatt vi hade för låt oss säga fem sex år sedan.

Jag står naturligtvis bakom de socialdemokratiska reservationer som det tidigare yrkats bifall till.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 12 juni.)

7 § Patientrörlighet i EU – förslag till ny lagstiftning

Föredrogs
socialutskottets betänkande 2012/13:SoU23
Patientrörlighet i EU – förslag till ny lagstiftning (prop. 2012/13:150).

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 12 juni.)

Föredrogs
socialutskottets betänkande 2012/13:SoU25
Genomförande av ändringsdirektivet 2012/26/EU i fråga om säkerhetsövervakning av läkemedel (prop. 2012/13:118).

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 12 juni.)

9 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Motioner
med anledning av prop. 2012/13:153 Kommunal medfinansiering av statlig sjöfartsinfrastruktur
2012/13:K4 av Ulla Andersson m.fl. (V)
2012/13:K5 av Björn von Sydow m.fl. (S)

med anledning av prop. 2012/13:173 Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali
2012/13:U23 av Mikael Jansson och Björn Söder (SD)

med anledning av skr. 2012/13:154 Strategiskt tillväxtarbete för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning – en sammanfattning av ”Nationell strategisk rapport för Sverige 2012”
2012/13:N15 av Jennie Nilsson m.fl. (S)

Civilutskottets betänkande
2012/13:CU18 Riksrevisionens rapport om statens tillsyn av information på tjänstepensionsmarknaden

Utbildningsutskottets betänkanden
2012/13:UbU7 Skolväsendet
2012/13:UbU19 Studiemedel utan prövning av äldre studieresultat

Kulturutskottets betänkande
2012/13:KrU9 Kulturmiljöns mångfald

Finansutskottets utlåtande
2012/13:FiU40 Granskning av grönbok om den långsiktiga finansieringen av den europeiska ekonomin

10 § Anmälan om interpellation

Anmäldes att följande interpellation framställdes

den 10 juni

2012/13:489 En ny digital era i Sverige

av *Fredrik Lundh Sammeli* (S)

till näringsminister *Annie Lööf* (C)

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 18 juni.

11 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 7 juni

2012/13:566 Arbetsvillkoren för biståndshandläggare inom äldreomsorgen

av *Eva Olofsson* (V)

till statsrådet *Maria Larsson* (KD)

den 10 juni

2012/13:567 Förutsättningarna för inhemsk etanolproduktion

av *Johan Löfstrand* (S)

till statsrådet *Anna-Karin Hatt* (C)

2012/13:568 Verksamheten vid Korrespondensgymnasiet i Torsås

av *Thomas Strand* (S)

till utbildningsminister *Jan Björklund* (FP)

2012/13:569 Gnestapendeln och regionaltågen

av *Gunvor G Ericson* (MP)

till statsrådet *Catharina Elmsäter-Svärd* (M)

2012/13:570 Stopp i tågtrafiken

av *Lars Mejern Larsson* (S)

till statsrådet *Catharina Elmsäter-Svärd* (M)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 18 juni.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början till och med 6 § anf. 29 (delvis)
och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

MADELEINE GABRIELSON HOLST

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen.....	1
2 § Meddelande om frågestund	1
3 § Anmälan om protokollsutdrag från utskott	1
4 § Anmälan om uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden	1
5 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
6 § Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen 2012.....	3
Utrikesutskottets betänkande 2012/13:UU10.....	3
Anf. 1 TOMMY WAIDELICH (S).....	3
Anf. 2 BODIL CEBALLOS (MP)	5
Anf. 3 JOHNNY SKALIN (SD)	7
Anf. 4 LARS OHLY (V).....	12
Anf. 5 JOHNNY SKALIN (SD) replik	14
Anf. 6 LARS OHLY (V) replik	15
Anf. 7 JOHNNY SKALIN (SD) replik	15
Anf. 8 LARS OHLY (V) replik	16
Anf. 9 GUSTAV BLIX (M).....	16
Anf. 10 JOHNNY SKALIN (SD) replik	19
Anf. 11 GUSTAV BLIX (M) replik.....	19
Anf. 12 JOHNNY SKALIN (SD) replik	20
Anf. 13 GUSTAV BLIX (M) replik.....	20
Anf. 14 BODIL CEBALLOS (MP) replik	21
Anf. 15 GUSTAV BLIX (M) replik.....	21
Anf. 16 BODIL CEBALLOS (MP) replik	22
Anf. 17 GUSTAV BLIX (M) replik.....	23
Anf. 18 LARS OHLY (V) replik	23
Anf. 19 GUSTAV BLIX (M) replik.....	24
Anf. 20 LARS OHLY (V) replik	24
Anf. 21 GUSTAV BLIX (M) replik.....	25
Anf. 22 ISMAIL KAMIL (FP).....	25
Anf. 23 JOHNNY SKALIN (SD) replik	28
Anf. 24 ISMAIL KAMIL (FP) replik	28
Anf. 25 JOHNNY SKALIN (SD) replik	29
Anf. 26 ISMAIL KAMIL (FP) replik	29
Anf. 27 KERSTIN LUNDGREN (C).....	30
Anf. 28 JOHNNY SKALIN (SD) replik	32
Anf. 29 KERSTIN LUNDGREN (C) replik	32
Anf. 30 JOHNNY SKALIN (SD) replik	33
Anf. 31 KERSTIN LUNDGREN (C) replik	34
Anf. 32 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	34
Anf. 33 JOHNNY SKALIN (SD) replik	37
Anf. 34 DÉSIRÉE PETHRUS (KD) replik	38
Anf. 35 JOHNNY SKALIN (SD) replik	38
Anf. 36 DÉSIRÉE PETHRUS (KD) replik	39
Anf. 37 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	40

Anf. 38 LARS OHLY (V) replik.....	44
Anf. 39 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik.....	44
Anf. 40 LARS OHLY (V) replik.....	45
Anf. 41 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik.....	45
Anf. 42 TOMMY WAIDELICH (S) replik.....	46
Anf. 43 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik.....	46
Anf. 44 TOMMY WAIDELICH (S) replik.....	47
Anf. 45 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik.....	47
Anf. 46 BODIL CEBALLOS (MP) replik.....	48
Anf. 47 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik.....	49
Anf. 48 BODIL CEBALLOS (MP) replik.....	49
Anf. 49 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik.....	50
Anf. 50 JOHNNY SKALIN (SD) replik.....	51
Anf. 51 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik.....	51
Anf. 52 JOHNNY SKALIN (SD) replik.....	52
Anf. 53 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik.....	53
Anf. 54 KENNETH G FORSLUND (S).....	53
Anf. 55 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik.....	55
Anf. 56 KENNETH G FORSLUND (S) replik.....	55
Anf. 57 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP) replik.....	56
Anf. 58 KENNETH G FORSLUND (S) replik.....	56
Anf. 59 BJÖRN SÖDER (SD).....	57
Anf. 60 KENNETH G FORSLUND (S) replik.....	60
Anf. 61 BJÖRN SÖDER (SD) replik.....	60
Anf. 62 KENNETH G FORSLUND (S) replik.....	61
Anf. 63 BJÖRN SÖDER (SD) replik.....	62
Anf. 64 MARIE GRANLUND (S).....	62
Anf. 65 BÖRJE VESTLUND (S).....	63
(Beslut skulle fattas den 12 juni.).....	64
7 § Patientrörlighet i EU – förslag till ny lagstiftning.....	64
Socialutskottets betänkande 2012/13:SoU23.....	64
(Beslut skulle fattas den 12 juni.).....	64
8 § Genomförande av ändringsdirektivet 2012/26/EU i fråga om säkerhetsövervakning av läkemedel.....	65
Socialutskottets betänkande 2012/13:SoU25.....	65
(Beslut skulle fattas den 12 juni.).....	65
9 § Bordläggning.....	65
10 § Anmälan om interpellation.....	66
11 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	66
12 § Kammaren åtskildes kl. 14.59.....	67

